

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 25 (2260) 1993 BIRŽELIS-JUNE 22

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

NUMERIO KAINA — \$1.00

Slenkstį peržengus

Normalus demokratiniais pagrindais tvarkomas valstybės gyvenimas turi turėti skirtingų nuomonių bei vadovavimo sprendimų pusiausvyrą. To stokoiant, yra pavojus nukrypti į diktatūrą arba į anarchiją. Todėl opozicija tautos atstovavimo institucijose daugelyje atvejų tampa tą pusiausvyrą tvarkančiu instrumentu.

LIETUVOJE po seimo rinkimų, besiformuojant naujoms politinėms struktūroms, bandančioms pasirinkti skleistis pagal vakarietiško demokratijos modelius, — opozicija turi atlikti savo paskirtį, į ją daugiau nebežiūrint sovietmečio akimis, kai kiekvienas vyriausybės adresu ištartas „ne“ buvo priešvalstybinis nusikaltimas. Tokio požiūrio, bent jau formaliai, atsakyta, peržengus slenkstį į nepriklausomybę, kuri, pradėta aktu ir signatarais, turi paversti atitinkamu gyvenimo būdu, nepriklausoma mąstysena ir, jei reikia, savęs prietaikymu tik savos valstybės poreikiams — pirmiausia ir galutinai. Kitaip deklaruota nepriklausomybė gali tapti forma be tikrojo turinio. Ir jei taip atsitiktų, tauta įsiveltų į tokią sumaištį, kurios gal tik ir laukia senųjų imperijų negalintys užmiršti kaimynų politikai. Budėjimas, kad taip neįvyktų, giliau pagalvojus, nebėra jau vien seimo opozicijos reikalas. Jei tauta nebenori baises diktatūrinio pakartojimo, jei brangina laisvę, dėl kurios tūkstančiai gyvybių paaukota, jei dar gerbia savo tautinę tapatybę ir lietuviškumą — visi mes, kur begyventume turime budėti, kad iškovota, stebuklu pavadinta nepriklausomybė ir būtų tikrąja savo prasme nepriklausomybė. Blaškymasis ir prisitaikymas, kad šiandien būtų geriau, nežiūrint į tai, kas bus rytoj, tėra pragaištingas žaidimas. Ir jei jis pastebimas valdžios sluoksniuose, kaip tada gali jaustis tie tėvynainiai, kuriems šių dienų politinė spekuliacija atrodo kaip atskirų asmenų savanaudiškas padėties išnaudojimas.

VARGU, ar ką nors galėtų pasiekti demokratinėje sistemoje neorganizuota pavienių asmenų ar mažų grupių opozicija. Užtat ji susidaro politinių partijų pagrindu ir jai, kaip tokiai, leidžiama reikštis ne tik organizuotu svoriu, bet ir priimtais specialiais įstatymais. Labai gaila, kad ketvirtuosius nepriklausomybės metus gyvenančiai Lietuvai demokratinės opozicijos samprata dar nepriimtina. Ir kol to nebus, kad ir kažkaip pabrėžtume savo demokratiškumą, pasauliui negalėsime parodyti, kad sovietmečio galvosena pasibaigusi. O ryšium su tuo visada liksime įtartini ir nepatikimi Europos tautų šeimoni besijungiantys naujokai. Tai iš tikrųjų yra gyvybiškai svarbu. Kad tą svarbą supratę galėtume jungtis, planuodami tautos ateitį ir valstybės gerovę, rodos, nieko nereikalaujama — nei aukos, nei partizaninių žygdarbių, nei branginančios žemiškos gyvybės. Tereikia sveikos ir nuo okupacinės praeities atsisijos galvosenos: pasaulio valstybių pripažinimas, kad esame nepriklausomi, mūsų dar nepadoro nepriklausomais, jei neturime drąsos ar noro nusikratyti vidinės priklausomybės kaizams, jei iškovota laisvė tampa prekyvietė, kurioje praeities nuopelnus okupantui galima nesunkiai išmainyti į mandatą seime. Taigi — nepriklausomybė nėra išorinis ženklas. Tai aiškus vidinis apsisprendimas, tai iškilis ir garbinga dvasinė būsena, kokios pavyzdžių daug paliko tardymų kankiniai, neišdavę savo brolių. ČS.

KANADOS ĮVYKIAI

Pirmoji šiose pareigose

Kanados progresyviųjų konservatorių naujojo vado ir ministerio pirmininko rinkimus atstovų suvažiavime Otavoje birželio 9-13 d.d. laimėjo krašto apsaugos ministrė Kim Campbell, pirmoji kandidatė šioms pareigoms. Jos pagrindiniu varžovu tapo kvebekietis gamtos saugos ministris Jean Charest, trisdešimt ketverių metų amžiaus ribotos patirties politikas. Jo prisėkimu dalyvauti rinkimuose buvo norima pašalinti įspūdį, kad jie iš tikrųjų tėra Kim Campbell karūnacija. J. Charestas nutėbino visus rinkiminių vajuje sparčiai pradėjusių kilti populiarumu. Daugeliui stebėtojų atrodė, kad rinkimus laimės ne K. Campbell, o J. Charest. Kiti trys kandidatai — Jim Edwards, Patrick Boyer ir Garth Turner savo ribotais balsais tik sukludė laimėtojo išaiškinimą pirmuoju balsavimu.

K. Campbell jame surinko 1.664 (48%) balsų, J. Charest — 1.369 (39.5%), J. Edwards — 307 (8.8%), G. Turner — 76 (2.2%) ir P. Boyer — 53 (1.5%). Trys paskutiniai tada nutarė pasitraukti iš antrojo balsavimo, kad jų rėmėjai savo balsus galėtų atiduoti pirmiausia tiems kandidatams. Nors buvo kalbama, kad antrąjį balsavimą vis dar gali laimėti J. Charest, du civiliška apsiėmę RCMP poli-

cijos pareigūnai tyliai pradėjo kandidatės K. Campbell apsaugą, kuri yra parūpinama vyriausybės vadams. Jų teisingus žingsnius patvirtino antrojo balsavimo rezultatai: K. Campbell — 1.817 (53%) balsų, J. Charest — 1.630 (47%). Krašto apsaugos ministrė K. Campbell tapo ne tik naująja Kanados konservatorių vadove, bet ir pirmąją ministere pirmininke šio krašto istorijoje.

Kim Campbell gimė 1947 m. kovo 10 d. Britų Kolumbijoje. Ji yra advokatė, valstybinės teisės studijas baigusi Britų Kolumbijos universitete. Jas gilino garsiajame Britanijos ekonomikos institute London School of Economics. K. Campbell kalba angliskai ir prancūziškai. Pradžioje ji dirbo dėstytoja Britų Kolumbijos universitete, vėrtėsi teisės praktika Vankuveryje. Politikon bandė įsijungti nesėkmingai kandidatuodamasi ir Britų Kolumbijos socialinio kredo partijos vadus.

Rinkimus į Kanados parlamentą K. Campbell laimėjo kaip Vankuverio centro apylinkės atstovė. Pirmiausia ministris pirm. Brian Mulroney ją pasirinko tik ministrė ad idėjų reikalams, bet greit atidavė teisingumo ministeriją. Ten ji paruošė svarbių ir dra-

(Nukelta į 9-tą psl.)

LUBINAI — ne tik Lietuvos laukų, bet ir pakelių puošmena

Nuotr. Alf. Laučkos

Lietuvos laisvėjimo stabdymas

Apie tai rašo sovietinio Saugumo — KGB generolas majoras G. K. Vaigauskas 1986 m. leidinyje „Lietuvių nacionalistų kenkėjiška veikla ir kova su ja“, kurį perspausdino Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga

Sovietinei imperijai ieškant kelių iš akligatvio, laisvės ištroškusių tautos ir permairių planavimą žiūrėjo kaip į nepakartojamą progą nutraukti ryšius su Maskva. Apsisprendimas skleidė išsilaisvinimo mintį, kuri plėtė ir stiprino pradėtus veiksmus, sunkiai saugumiečių besustabdomus.

Naujas judėjimas

Po trumpo atoslūgio prasidėjo naujas tautinis judėjimas, ypatingai sustiprėjęs 1986 m. vadovaujant „Lietuvos Helsinkio grupei“. Pasiūlyė nebenutrūkstama grandinė įvairių memorandumų, siunčiamų į Vakarus. Saugumiečių nuomone, tai buvo daroma bandant save apsaugoti nuo baudžiamosios atsakomybės. Nurodomi B. Gajausko, V. Petkaus ir A. Terlecko atvejai.

Iškeliamas naujas „Organizacijos be organizacijos“ metodas, kuriuo laisvės kovotojai pradėję naudotis, ir saugumiečiams beveik nebebuvo įmanoma rinkti dokumentaciją, sutelkti įrodymus ir apkaltinti. Tuo naujuoju metodu pagrindžio tinklas veikė be rinktų vadovų, be slapyvardžių ir slaptazodžių. Tokia pusiau atvira veikla maišiusi KGB darbą. Pvz. „nakties“ veikėjų susirinkimai vykdavę vardinių ar kitų švenčių progomis.

Tautinį šio laikotarpio judėjimą labai rėmė kunigai, net padėdami išlaikyti kai kurių nuteistųjų šeimas. Kun. A. Svarinskas 1977 m. vasario 20 d. sušaukęs susirinkimą „grįžusio teroristo Simučio ir kt. nacionalistų“ pagerbimui. Dalyvavę apie 70 asmenų.

Panašūs susirinkimai tapę viena iš veiklos formų. Pamoksluose kunigai pradėję kviešti jaunimą „nepasiduoti komunistiniam auklėjimui mokyklose“. I tautinių idėjų platinimą įsijungė apie 1.500 vienuolių (12 nelegalių kongregacijų) ir daugiau kaip 20.000 „bažnytinių aktyvistų“.

Vadinamųjų „spaudos tasėkų“ steigimas ir informacijos persiuntimas į Vakarus turėjęs tikslą parodyti pasauliui, kad Lietuvoje veikianti opozicija. Konkretus darbas buvęs „Lietuvos katalikų bažnyčios kronika“, pagrindžio laikraštis „Aušra“ bei kiti leidiniai. Be to, steigėsi intelektualų klubai, kraštotyrininkų būreliai.

Kitos priemonės

Poška, pagarsėjęs keliautojas į Afriką ir Aziją, padaręs įtakos respublikos turizmo vadovams Martinkui ir Trinkėnui, kurie savo ruožtu paveikę studentus. Buvę imta ieškoti ryšių su užsieniu, tartasi su Estijos bei Latvijos turizmo vadovais, siūlyta jungtis į sąjungą su vienoda forma ir emblema Estijos vėliavos fone.

Demokratijos plėtojimui steigėsi iniciatyvinės grupės. „Literatas-neykėlis“ Tomas Venclova ir du kartus teisėtas V. Petkus Vilniuje įsteigė Helsinkio susitarimų stebėjimo grupę, kuriai priklausė kun. Garuckas, SJ, Poškienė, „žydų ekstremistas“ Finkelšteinas. Kunigai A. Svarinskas ir S. Tamkevičius užmezgė ryšius su Maskvoje veikusiu krikščionių teisių gynėjais. Į Maskvą atvykusiems

užsieniečių žurnalistams pastarieji „šmeižikiškai pasakė“ apie tikinčiųjų teisių pažeidimus, apie kuriuos atskirais pranešimais informavo popiežių ir JAV prezidentą.

Saugoma visuomenė

Kauno dramos teatro vyr. režisierius J. Jurašas Sajos „Mamutų medžioklę“ smerkiamas žmonių ydas taip parodė, kad tai tapo socialistinės idėjos ir tikrovės pajukimu. Panašius reiškinius plintant, stengtasi apsaugoti visuomenę, ypač jaunimą nuo žalingų „antitarybinių“ išpuolių.

Intensyviai kovota su įvairių atsišaukimų platinimu. Jonavos baldų kombinato sargas Jaskūnas ir jo bendramintis Daujotis nubausti už priešvalstybinę agitaciją ir propagandą, nes jų butuose kratos metu rasti dokumentai: „Baigti su okupacija“, „Tarybinis — monopolistinis kapitalizmas“, „Melo pasaulis be kaukės“ ir kt. Tai, žinoma, rodo, kad įvairių sluoksnių visuomenėje buvo ryžtas atsikratyti okupacija. Saugumui betgi tuo metu buvo labai sudėtinga dokumentais įrodyti pagrindžio veikėjų kaltę. Todėl naudoti kiti įvairūs būdai juos sunieškinti, tarpusavy supykinti, skleidžiant gandus, sudarant galimybes spekuliuoti gėrybėmis ir paskui už tai kaip spekuliantus nubausti. Tokiose pinklėse patekę „nacionalistiniai veikėjai“ prarasdavę pasitikėjimą visuomenės tarpe, tuo pačiu kai kuriais atvejais ir laisvės kovotojų veikla susilaukdavo kritikos ir nepasitikėjimo.

(Nukelta į 2-rą psl.)

TELEFAKSU IŠ VILNIAUS

Savaite Lietuvoje

Su darbo vizitu Prancūzijoje viešėjo Lietuvos respublikos prezidentas A. Brazauskas. Eliziejaus rūmuose jį priėmė Prancūzijos prezidentas F. Mitterrand. Lietuvos prezidentas susitiko taip pat su Prancūzijos senato pirmininku, nacionalinio banko valdytoju, vyriausybės nariais, Paryžiaus miesto vadovybe. Buvo ir nenumatytų programoje susitikimų su verslininkais. Susitikimuose aptarta pasiūlymai dėl naftos terminalo Būtingėje statybos, Klaipėdos uosto ir Mažeikių naftos perdavimo kombinatų rekonstravimas, „Via — Baltica“, Berlynas — Talinas geležinkelio projektų pagerinimas ir kt. Iš Paryžiaus A. Brazauskas išvyko į Lijoną, kur susitiko su universiteto, bendraujančio su Vilniaus universitetu, Pastoro instituto — didžiausios pasaulyje įmonės, gaminančios vakciną žmonėms, darbuotojais. Iš Lijono prezidentas išvyko į Šveicariją, į kasmetinį Krans-Montanos forumą, kur numatytas jo pranešimas apie Lietuvos ekonominę ir politinę padėtį. A. Brazauską kelionėje lydi patarėjas užsienio politikos klausimais J. Paleckis.

„Norėtume, kad Lietuva būtų įsitikinusi, jog Lenkija yra jos draugė“. Tai pareiškė Lenkijos gynybos ministris J. Onydzkiewicz per Lietuvos ir Lenkijos bendradarbiavimo karnėje srityje sutarties pasirašymą. (Lietuvos vardu ją pasirašė A. Butkevičius). Dokumente numatytos šalių galimybės dalyvauti Jungtinių Tautų, kitų tarptautinių organizacijų taikos palaikymo pajėgose, aptartas bendradarbiavimas oro erdvės, jūrų pakrantės apsaugos srityse, Lietuvos krašto apsaugos pareigūnų rengimas Lenkijos karo mokyklose, keitimasis sportiniais renginiais. Svečią priėmė A. Šlezevičius.

„Labas rytas jau litas“ — birželio 14 d. nutarimu Lito komitetas paskelbė, kad nuo birželio 25 d. Lietuvoje įvedama tautinė valiuta litas ir jo šimtoji dalis centas. Į apyvartą išleidžiami banknotai 10 su Dariaus — Girėno ir Lituanikos atvaizdais; 20 — su Maironiu ir Laisvės statula; 50 su Basanavičiumi ir Katedros aikšte; 100 — su Daukantu ir Vyčio atvaizdais bei Vilniaus senamiesčiu; monetos — 1,25 litų ir centai — 1,25, 10, 20, 50. Talačiai apyvartoje bus iki liepos 20 d. Be nutarimo dėl tautinės

valiutos, Lito komitetas skelbia tos pačios dienos nutarimus dėl indėlių indeksavimo, pinigų emisijos, proginių monetų, skirtų Dariaus ir Girėno 60-mečiui, išleidimo.

Lietuvos delegacija pasaulinėje žmogaus teisių konferencijoje Vienoje. Delegacijos vadovas užsienio reikalų ministris P. Gylis konferencijos plenariniame posėdyje pasakė kalbą, kurioje iškėlė svarbiuosius Lietuvoje žmogaus teisių politikos tikslus, be to, susitiko su Ukrainos, Kazachstano, Kanados, Egipto, Indijos, kitų šalių užsienio reikalų ministrais. Su Latvijos bei Estijos užsienio šalių ministrais derino Baltijos valstybių delegacijų dalyvavimo konferencijoje pozicijas bei taktiką.

Vilties ir gedulo diena. Naujojoje Vilnioje, prie paminklo aukoms atminti, vainikus padėjo prezidentas, seimo pirmininkas, ministris pirmininkas, kartu su kitais gėlių padėjo G. ir V. Landsbergiai. 1941 m. iš čia, paskutinės stoties Lietuvoje, buvo išvežta 34.000. Jų atminimas pagerbtas tylos minute, Mišiomis arkikatedroje (jas laikė arkiv. A. J. Bačkis, mons. K. Vasiiliauskas, mons. A. Svarinskas), buv. KGB rūmų lankymu, tremties dainų ir poezijos vakaru Kalnų parke, kur chorai dalyvavo iš visos Lietuvos. Tą dieną Onušio šventovės šventoriuje buvo laidojami iš Sibiro parvežti Vasario 16-osios signatarai, lietuvių kalbos puoselėtojai, Donato Malinausko, jo žmonos, sesers palaikai. Iškilmingame palaių perkėlime dalyvavo prezidentas. Tą dieną Palangoje, prie Tiškevičiaus rūmų (dabar Gintaro muziejus), atstatyta ten stovėjusi Laiminancio Kristaus skulptūra. Pagal išlikusias nuotraukas atstatė skulptorius S. Žirgulyš.

Seimo darbai — sudaryta jo vadovybė. Išrinkti seimo pirmininko pavaduotojai ir kanceleris. Jais tapo — Juozas Bernatoniš (LDDP), Egidijus Bičkauskas (Centro frakcija), A. Sakalas (Socialdemokratų partija), Nerijus Germanas (LDDP). Tėvynės santara savo atstovo į vadovybę nesiūlė.

Prasidėjo 40-oji Santaros — Šviesos konferencija. (Pradžią universiteto teatro salėje, paibaiga — Anykščiuose). Konferenciją pasveikino rektorius R. Pavilionis ir santarininkas R. Mieželis.

G. Gustaitė.

Šiame numeryje:

Slenkstį peržengus

Demokratinė opozicijos samprata Lietuvoje dar nepriimtina

Lietuvos laisvėjimo stabdymas

Apie tai rašo KGB generolas G. K. Vaigauskas

Sudėtingi socialiniai klausimai Lietuvoje

Irena Lukoševičienė apie Lietuvos išgyventą patirtį

Piktintis, gailėtis ar liūdėti?

Sovietinė sistema susargdino lietuvių dvasią

„Esu tik sėjęs Viešpaties lauke“

Buvęs komunistas — dabar tikybės mokytojas Lietuvoje

Atkaklumas ir ryžtas — darbo sėkmė

A. a. Antano Firavičiaus nekrologas

„Viskas apie tėvą“

K. Bizausko minėjimas Vilniuje

Užvenčio Monika

Partizaninių kovų epizodai Žemaitijoje

Lietuvos menininkai Venezueloje

Menininkai atvyko vykdyti kultūrinės sutarties programą

Du broliai, kuris autorius?

Kas naujo komedijos „Amerika pirtyje“ autorystėje?

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. (416) 275-4672. FAX (416) 275-1336.
Canada Post Canadian Publications Mail Sales Product Agreement nr.1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, J. Andrulis, Vyt. Balčiūnas, Č. Senkevičius. Metinė prenumerata – \$35, pusmetinė – \$20, mėnė – \$40, garbės – \$50 (Amerikoje – JAV dol.) oro paštu – \$110. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalai kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st & 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular \$35.00, supporter \$40.00, honorary \$50.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada.

Lietuvos laisvėjimo...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Tikinčiųjų komitetas

Viena iš "stambiųjų žuvų" KGB agentams buvo "Tikinčiųjų teisių gynimo komitetas", įsteigtas 1978 m. "reakcingų kunigų — jėzuitų" Svarinsko, Tamkevičiaus ir Zdebskio. Šio komiteto veiklai tirti buvo pradėta byla "Voratinklis". Speciali saugumiečių grupė, vartodama garso įrašymo techniką, pastoviai fiksavo pamokslus. Tuo pačiu metu buvo sekama ir kita tikinčiųjų veikla, kaip eitynių organizavimas, eucharistinių būrelių steigimas "prisdengiant religiją, platinamos antitarybinės ir nacionalistinės idėjos".

Sudarius medžiagą apie tų kunigų ir kitų "religinių fanatikų" veiklą, jie visi buvo "patraukti baudžiamojon atsakomybėn". Žinoma, teiantis komiteto veikėjus, saugumiečiai konfiskavo 5 dauginimo aparatus, 4 spausdinimo mašinėles, 600 kg tipografinio šrifto, daug popieriaus ir priešiškos literatūros. Tačiau vis dėlto "Lietuvos katalikų bažnyčios kronikos" leidimo nepavyko sustabdyti, pripažįsta saugumiečiai.

Knygos, laiškai

Kovai su pagrindžiu saugumiečiai telkė ir specialią raštinę. Pasirodė knygos "Prisidengiant religijai", "Bažnyčios prieglobstyje", išleisti kai kurių rašytojų pasakojimai "antiklerikaline ir antireligine" tematika pavadinimu "Diskusijos baigtos", paskelbta daugiau kaip 40 straipsnių apie kunigų Svarinsko ir Tamkevičiaus teismo procesus. "Patikrintų agentų iniciatyva grupė kunigų paruošė laiška-kreipimąsi vyskupijų vadovams, kuriame buvo smerkiami "kronikininkai" kaip asmenys, darantys žalą bažnyčiai ir tikintiesiems", — rašo saugumiečių generolas.

Panašaus turinio pareiškimai buvo pasiųsti ir Vatikanui bei kai kurioms išeivijos laikraščių redakcijoms. Pagal Plumpos, Petronio, Stasičio teismų medžiagą buvo paruošta kino apybraiža, pavadinta "Ir per amžius". Ji buvo ne vieną kartą rodyta Lietuvos televizijoje.

Smegenų plovimas

Lietuvos komunistų partijos nurodymu 1983 m., pradėta kovoti "už kiekvieną tarybinį žmogų, patekusį buržuazinę įtaką". Pavyzdžiui parodytas J. Keliuotio lūžis. Atlikęs bausmę, J. Keliuotis nenustojė bendravęs su pogrindžio veikėjais — inteligentijos atstovais, kurių tarpe jis "buvo populiarius". Palaikęs ryšius su pažįstamais užsienyje, iš kur gaudavęs "antitarybinės literatūros" ir lėšų. J. Keliuotis sugebėjęs suburti studentų būrelius, kur "buvo kurtos nacionalistinės nuotaikos".

Saugumiečiai nusprendė panaudoti patyrusius agentus-mokslininkus ir "kūrybinės inteligentijos atstovus". Šie pradėję Keliuotį įtraukti į iš anksto gerai paruoštas diskusijas. Po dvejų metų Keliuotio pažiūros pradėjusios keistis. Jis pradėjęs rašyti straipsnius apie "socialistinės tikrovės pranašumus prieš kapitalistinę". Dail. A. Krivickas pasidžiaugęs, kad "tavo pasisakymai išjudino sustingusius emigrantų smegenis".

Knygelė baigiama išvada, kad "pastoviai tobulinant kontrvalgybinį darbą, galima sulaukti gerų rezultatų kovoje su buržuaziniu nacionalizmu".

KGB veiklos tyrinėtojų nuomone, tas darbas dar ir dabar tęsiamas, nors jau praėjo treji metai nuo Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo. Kiek ir kokių agentų, įsiskverbusių į valdžios struktūras, tik ateitis parodys. Snk.

Kai Lukiškių aikštėje Vilniuje stovėjo Lenino paminklas, jo ramybę dieną ir naktį saugojo du milicininkai. O dabar norint čia galima ir aitvarus palaidyti
Nuotr. Alf. Laučkos

Estija, Latvija, Lietuva

Politiniai dabarties vingiai

Ar bus atleistas užsienio reikalų ministeris?

"Lietuvos aide" birželio 16 d. laidoje rašoma, kad prezidentas A. Brazauskas per Lietuvos televiziją paminėjo, jog bus atsisakyta užsienio reikalų ministerio P. Gylio paslaugų.

Pasak straipsnio, P. Gylio, kaip užsienio reikalų ministro, reputacija nebuvusi puiki. Apie tai rašiusi ir užsienio spauda. Pagrindinis kaltinimas — nesugebėjimas atstovauti, diplomatinio išsilavinimo stoka. Taipogi jis nesugebėjęs suburti geros diplomatinės tarnybos, neįveikęs korupcijos.

Patirtomis žiniomis iš prezidentūros, kaip skelbia laikraštis, užsienio reikalų ministerio vietai yra du kandidatai: prezidento užsienio reikalams patarėjas V. Paleckis ir P. Gylio pavaduotojas J. Papirtis. Didesnė galimybė tapti užsienio reikalų ministru esanti V. Paleckius.

Prezidentūroje esą kalbama, kad susyrvavusi Užsienio reikalų komiteto seime pirmininko K. Bobelio kėdė.

Reikalingi pakeitimai

"Lietuvos ryte" birželio 16 d. laidoje taipogi rašoma tuo pačiu klausimu. Užsienio reikalų ministerio pavaduotojas V. Papirtis spaudos konferencijoje pareiškė, kad Lietuvoje egzistuoja kelios užsienio politikos kryptys, ir kad pačioje ministerijoje trūksta realaus koordinacijos mechanizmo.

Laikraščio nuomone, kažką reikėtų tikrai keisti. Užsienio politikos laimėjimais naujoji valdžia negalinti pasigėrėti. Derybose su Rusija nieko naujo, nafta ir toliau teka su pertrūkiais. Viena Rusijos administracijos dalis nemoka už Lietuvos elektrą, kita dalis reikalauja, kad Lietuva mokėtų skolas už dujas. Santykiai su Estija ir Latvija bene blogiausi nuo 1989 metų. Santykiai su Tarptautiniu valiutos fondu lieka įtempti. Nėra ryškesnių laimėjimų Vakarų politikoje.

Pagal konstitucijos 84 straipsnį prezidentas "sprendžia pagrindinius užsienio politikos klausimus ir kartu su vyriausybe vykdo užsienio politiką".

"Tačiau sprendžiant iš vice-ministerio žodžių, gali susidaryti vaizdą, kad 'sprendžiančiųjų' yra daugiau", — rašoma straipsnyje.

ELTOS birželio 18 d. žiniomis, ministeris P. Gylys žurnalistams pareiškė, kad St. Lozoraitis atsaikimas iš ambasadoriaus JAV-se pareigų nebuvusi klaida. Buvę tik "technikinių nesklandumų". Garbės konsulas V. Čekanauskas dėl politinio spaudimo atsisakęs užimti siūlomą laikinojo patikėtinio pareigų Vašingtone. Pats Gylys nemanęs atsisakyti.

Opozicijos vadovo pareiškimas

ELTOS birželio 17 d. pranešimu, Lietuvos seimo opozicijos vadovas V. Landsbergis paskelbė pareiškimą dėl Rusijos kariuomenės provokacijų. Jame rašoma, kad oficialiai iš Rygos informuojama, jog Rusijos karinė vadovybė birželio 21-22 d.d. rengia kariuomenės mokymus Latvijoje, kuriuose žada dalyvauti Rusijos daliniai, esantys Lietuvoje bei Estijoje. Pasak opo-

zicijos vadovo, Latvijos vyriausybei protestuojant prieš neteisėtą kariuomenės judėjimą krašte, Lietuva neturėtų likti abejinga.

Svetima kariuomenė turi judėti į Rytus ir nesavivaliauti, likus tik dviem mėnesiam iki visiško pasitraukimo. Tokie rusų kariuomenės veiksmai turi būti vertinami kaip jėgos demonstravimas ir įtampą didinanti provokacija.

Užsienio reikalais įstatymas

Birželio 3 d. Estijos parlamentas priėmė įstatymą užsienio santykių reikalais. Įstatymas nurodo prezidento, parlamento, vyriausybės, užsienio reikalų ministerijos teises ir potvarkius kaip tvarkyti valstybės reikalus su užsieniu.

Prezidentas, kaip valstybės galva, atstovauja Estijai tarptautiniame lygįje, skiria valdžios pasiūlytus krašto atstovus užsienio valstybėse. Prezidentas neturi teisės pasirašyti tarptautinių sutarčių.

Estijos užsienio reikalų ministeris T. Welliste pažymėjo, kad tokių smulkių patvarkymų neturi kiti kraštai, nes senose demokratijose egzistuoja tradicija. Tokių patvarkymų reikėjo jaunai Estijos demokratijai.

Remia ir Vakarai

Ryšium su Latvijos parlamento rinkimais Rusijos prezidentas B. Jelcinas Latvijos nusistatymą neleisti balsuoti visiemis rusų mažumos gyventojams pavadino "baze etniniam gryninimui". Latvijos rinkimų įstatymai esanti priežastis, kodėl yra sulaukiamas rusų kariuomenės išvedimas.

Į tokį Rusijos teigimą neišvengiamai reaguojama tarptautinių žmogaus teisių pranešimuose. Taip pat neišvengiamai pasisako Vakarų diplomatai ir patį Latviją.

Visi supranta, kad Latvija turi pakankamai skaudžių istorinių patyrimų, ir jos atsaikumas yra pateisinamas, kai rusų imigrantai sudaro trečdali krašto gyventojų. Tai pastato Latviją į unikalią poziciją — nelengva atgaivinti savo kultūrą ir kalbą, kai patampama beveik mažuma savajame krašte, — pastebi Vakarų diplomatai. "Dėl politinio stabilumo latviams yra labai svarbu parlamente turėti daugumą", — pažymėjo Latvijos politikas O. Kehirs.

JAV prezidentas B. Clinton pareiškė, kad, nežiūrint rusų priekaištų dėl žmogaus teisių pažeidinėjimo kai kuriose Baltijos valstybėse, rusų kariuomenės išvedimas turi būti vykdomas be sąlygų.

Jungtinių Tautų misija Baltijos šalyse

Lietuvos nuolatinės misijos prie Jungtinių Tautų pranešimu, birželio 15 d. ambasadorius A. Simutis lankėsi pas JT generalinio sekretoriaus pavaduotoją politiniams reikalams M. Goulding. Ambasadorių lydėjo misijos patarėjas A. Gureckas.

M. Goulding pranešė, kad generalinis sekretorius B. Boutros-Ghali pritarė Jungtinių Tautų misijos pasiuntimui į Baltijos valstybes. Misija bus po dvi dienas Maskuvoje, Vilniuje, Rygoje ir Talline. Norima susipažinti su Rusijos karinių jėgų išvedimu iš Lietuvos, Latvijos bei

MIELAM ANYKŠTĖNUI

**A+
ALBERTUI GUDELIUI**

iškeliavus į amžinybę,
nuoširdžiai užjaučiame žmoną GENUTĘ ir dukreles
su šeimomis —

Juozas is Stella Miškiniai

**A+
KAROLINAI MIEČIUVIENEI**

mirus,

ŠALFASS-gos vicepirmininką ir Toronto "Aušros"
sporto klubo darbuotoją RIMĄ MIEČIŲ giliai
užjaučiame —

ŠALFASS-gos centro valdyba

**A+
PRANUI JUOZAIČIUI**

mirus,

tremties žemiškąją kelionę Kanadoje užbaigus, gilia-
me liūdesyje ir skausme likusią jo mylimą žmoną MAG-
DALENĄ, dukras — JOANĄ, EMILIJĄ, VIDĄ, sūnų
RIMVYDĄ ir jų šeimas giliai užjaučiame bei kartu
liūdimė —

Zuzana ir Kazys Žebrauskai

**A+
VALERIJONUI JAKOVICKUI**

Čikagoje mirus,

brolių VACŲ su žmona DANUTE ir dukra RŪTA
giliai užjaučiame bei kartu liūdimė —

*Alina ir Kazys Žilvyčiai
Algis Žilvytis
Irena ir Erikas Gocentai
su šeimomis*

MIELAM TĖVELIUI

**A+
VAITIEKUI FEDARAVIČIUI**
Vokietijoje iškeliavus amžinybėn,

nuoširdžiai užuojautą reiškiamo jo sūnui EVARESTUI
FEDARUI, jo žmonai GENUTEI, jų vaikams — EDVAR-
DUI ir VIOLETAI su šeima bei visiems artimiesiems
ir kartu liūdimė —

*Danutė, Rūta, Vacys Jakovickai
Teresė Sakalauskienė*

P A D Ė K A

**A+
PETRAS VAITIEKŪNAS**

mirė 1993 m. gegužės 26 d. Floridoje, palaidotas
Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje.

Nuoširdžiai dėkojame Tėvams pranciškonams
už gedulines Mišias, maldas laidotuvių koplyčioje ir
palydėjimą į amžino poilsio vietą.

Dėkojame karsto nešėjams, D. Radtkai už gies-
mes šventovėje, giminėms, draugams ir pažįstamiems,
užprašiusiems Mišias, už gėles, J. Gurklienei už pa-
ruoštus pietus ir ponioms už pyragus.

*Sūnus Kęstutis, sesuo Julija,
dukterėčios — Vida ir Lina su šeimomis*

P A D Ė K A

**A+
MYLIMAM VYRUI
inž. JONUI KŠIVICKIUI**

mirus, nuoširdžiai dėkoju klebonui kun. J. Liaubai,
OFM, kun. L. Januškai, OFM, ir kun. J. J. Dwyer už mal-
das laidotuvių namuose, atlaikytas gedulines Mišias ir
palydėjimą į Šv. Jono lietuvių kapines.

Ačiū A. V. Paulioniams už giedojimą Mišių metu ir L.
Stungevičienei už skaitymą šventovėje. Dėkoju kars-
to nešėjams ir tarusiems jautrų atsisveikinimo žodį
laidotuvių namuose ir kapinėse. Esu labai dėkinga mie-
liems draugams ir pažįstamiems, dalyvavusiems lai-
dotuvėse, užprašiusiems Mišias, atsiuntusiems gėles,
pareiškusiems užuojautą žodžiu, raštu spaudoje ir per
lietuvių radiją "Gintariniai aidai".

Ačiū visiems už gausias aukas Kanados lietuvių
fondui, "Tėviškės žiburiams", Lietuvos vaikų pagalbai
ir kitoms labdaros organizacijoms Lietuvoje ir Kanadoje.

Dėkoju ponioms už pyragus ir šeiminiškai B. Stanu-
lienei už paruoštus pusryčius.

Jūsų visų dalyvavimas, pareikšta užuojauta ir vi-
sokeriopa man suteikta pagalba tokiu skaudžiu laiko-
tarpium mane sustiprino, paguodė ir palaikė.

Žmona Alina ir giminės Lietuvoje

Naujas pagerintas patarnavimas

Siuntinių ir JAV dolerių pristatymas
nuo durų iki durų jūsų giminėms

LIETUVOJE

**V.I.M. PARCEL
EXPRESS Inc.**

Naujas adresas: 2100 Bloor St.W. nr. 6A,
Toronto, Ont. M6S 4Y7.

Telefonas (416) 604-8311

Mūsų agentai:

Rainbow Printing
73 Ontario Rd., Welland,
Ont. L3P 5C2
tel. (416) 732-2117

Anna Kusyj,
40 Facer St., St. Catharines,
Ont. L2M 5H5
tel. (416) 937-1385

Europe Meat & Deli,
359 Carlton St., St. Catharines,
Ont. L2N 1C2
tel. (416) 934-9334

Hamilton Travel,
764 Barton St., Hamilton,
Ont. L8L 7W2
tel. (416) 549-4149

Panorama Travel Agency, 363 Vine St.,
St. Catharines, Ont. L2M 4T9
tel. (416) 646-9909

Mes taip pat siunčiame naujus ir padėvėtus automobilius į Lietuvą
Nemokamas siuntinių paėmimas iš namų

Kasmet balandžio pradžioje Vilniaus un-to fizikai – studentai ir veteranai – švenčia Fizikų dieną – FIDI. Miesto gatvėmis eina triukšminga eiseną, jos priešakyje važiuoja tradicinis Dinozauras – didžiausias vaikų džiaugsmas. Nuotr. Alf. Laučkos

Sudėtingi socialiniai klausimai Lietuvoje

IRENA K. LUKOŠEVIČIENĖ

Autorė (social work magistre) dirbo savo profesijos darbą Lietuvoje nuo 1990 m. rudens. Paskutinius du kartus – 1992 m. rudenį ir 1993 m. pavasarį buvo pakviesta Kauno medicinos akademijos, CESO – Kanados organizacija užmoka kelionės išlaidas ir skiria 65 dol. savaitės išlaidą, o Medicinos akademija parūpina butą, transportą ir pragyvenimą.

Apie Lietuvoje išgyventą patirtį teko rašyti spaudoje ir dalintis žodžiu susirinkimuose bei asmeniškose susitikimuose. Per paskutinius trejus metus turėjau progos susivokti sudėtingame Lietuvos gyvenime, ir galiau mėginti padaryti ribotą profesinės pagalbos apraišką analizę ir tam tikras išvadas.

Viso trejų metų laikotarpyje keturis kartus pasikartojusio darbo tikslas buvo supažindinti Lietuvą su "social work" (socialinių reikalų) profesija ir šios profesijos galimybėm padėti Lietuvos žmonių socialinėse klausimuose. (1990 m. rudenį – 3 mėn.; 1992 m. pavasarį – 4 sav.; 1992 m. rudenį – 3 mėn. ir 1993 m. pavasarį – 10 sav.).

Darbas visus trejus metus tęsėsi Kauno medicinos akademijoje, Medicinos seserų fakultete, įsteigta 1990 m., su Kauno medicinos akademijos dėstytojais, paskutinių kursų studentais ir šeimų gydytojų specialybę pasirinkusiais gydytojais-rezidentais. 1992 m. rudenį Kaune "Caritas" organizacijos ir Lietuvos katalikų vyskupų konferencijos pastangomis, buvo įsteigta Socialinės pagalbos prof. studijų centras prie Vytauto Didžiojo universiteto, kurį trejus metus finansuoja JAV katalikų vyskupų konferencija. Pagalbą išrūpino kun. J. Šarauskas.

Socialinės pagalbos profesija Lietuvoje nežinoma; jos net nebuvo ir nepriklausomoje Lietuvoje. Todėl nebuvo nei istorinių, nei tradicinių galimybių,

i kurias būtų galima atsiremti. Teko labai rimtai pasirosti, panaudojant savo akademinę ir praktinę patirtį, planuojant šios naujos profesijos kūrimą, orientaciją.

Lietuvos socialinė realybė

Lietuvos žmonės pradėjo busti iš sovietinės vergovės, pajusti laisvės ir demokratijos pulsą, drįsti išreikšti savo rūpesčius. Visose gyvenimo srityse – begalė neišbrendamų problemų, pradedant su šeima. Ryškus žmogaus sugriuvimas, dvasingumo suniekinimas. Tai reiškiasi alkohizmu, nusikaltimais, skrybomis, vargu, nepriteklumi, vaikų ir nepilnametgių pasimetimu ir kitokiomis neigiamomis ydomis. Sunki būklė našlaičių, pensionatų, ligoninių.

Esminius socialinės pagalbos principus galima suskirstyti į septynis rodiklius: priimti žmogų tokį, koks jis yra; neteisti, pasitikėti jo potencialu ir jo asmeniškam galiom; padėti jo išgyvenimui; išklausti ir respektuoti jo gyvenimo ritmą; pripažinti teisę jam pasirinkti savo problemas sprendimą; užtikrinti jam pagarbą ir pasitikėjimą. Jau 1990 m. rudenį dienos valandų neužteko sudaryti profesinės pagalbos programų jį prašančioms institucijoms bei įstaigoms. Bendravau ir dirbau su visais, tuo giliau susipažindama su bedalio žmogaus realybe. Kai kurių profesionalų imlumas ir studentų akademinis smalsumas skatino intensyviai dirbti ir dalintis savo sukaupta profesine patirtimi.

Masinių Lietuvos gyvenimo socialinių problemų neįmanoma spręsti be Lietuvos žmonių konkretaus įsijungimo, o tam paruoštų profesionalų nebuvo. Todėl stengiasi dirbti su naujuoju medicinos seserų kulture, Kauno medicinos akademijos dėstytojais ir klinikų darbuotojais – visokiais būdais perduoti jiems gilesnę įžvalgą į ligoninio bei jo šeimos

poreikius, išvystyti pagalbos ryšius, padėti ligoninių susigventi su ligos iškeltomis krizėmis.

Planas paruoštas ir aptartas su KMA rektorium ir kitais rektoriatu nariais. Darbe panaudotos akademinės paskaitos, seminarai, konsultacijos, vaizdajuosčių bei filmų diskusijos ir asmeniškos patirties analizės. Med. seserys atliko penkių savičių praktiką diabeto, radiologijos, onkologijos, kūdikių reanimacijos, chirurgijos ir pediatrijos skyriuose. Pacientai mieliai bendravo ir išsakė savo pergyvenimus bei baimę. Gydytojai bei slaugomasis personalas gavo naują įžvalgą slaugos vyksme. Paašikėjo, jog ligonis dažnai daug pasako ne tik žodžiais, bet ir išraiška, žvilgsniu bei tyla.

Baigdami trejų metų patirtį, padarėm 1 valandos ir 15 min. vaizdajuosčių, kurioje nagrinėjami klinikinės charakteringų ligoninių išgyvenimai bei jiems galima pagalba. Vaizdajuosčių susilaukė pasididžiavimą sukeliančių reakcijų. Daug gydytojų ir skyrių vedėjų prašė rekomenduoti geriausiai bebaigiančias med. seseris šiam darbui.

Buvo nagrinėti ir mirties problema. Lietuvoje šis klausimas dar labai opus ir problematiškas. Todėl jis pasidarė intriguojantis ir įdomus: visi nori išmokyti būdus, kaip prie ligoninio ir jo šeimos prieiti, padėti. Reikia nelyginti, nekritikuoti, nežeminti, neteisti ir nesišėbėti kartais labai kukliomis sąlygomis. Savo patirtimi jie pajunta spragas ir trūkumus, techninį nepriteklį, trūkumą esminių vaistų ir pan.

Universiteto patirtis

1992 m. rudenį prie Vytauto Didžiojo universiteto įsteigtas Socialinės rūpybos profesinių studijų centras, siekiantis ruošti dėstytojus, nes buvo aišku, kad dėstytojai bei profesionalai visą laiką nevažinėję užsienio. (Žr. "TŽ" 1992. II. 16 nr.). Centrai vadovauja prof. Robert Constable iš Čikagos Lojolos universiteto, prof. Regina Kulienė iš Čikagos Illinois universiteto ir aš, kaip pavaduotoja. 1992-93 m. buvo priimta 17 jau akademinį laipsnį turinčių studentų. Sudaryta speciali programa, kurios tikslas šiuos studentus paruošti būsimais praktikos dėstytojais (field work).

Lietuvoje dar nėra nei socialinės, nei sveikatos apsaugos sistemos, nežiūrint kad veikia daug įstatymų, mėginančių atsakyti į bėgamuosius poreikius. Nenuostabu, kad nei našlaičiai, nei ligoninės ir neurologiniai centrai, pataisos ar globos namai nepajėgia užtikrinti žmogaus minimalinės gerovės. Nesukūrus sistemos, nėra grandies, kuri užtikrintų žmogaus gyvenimo vykstantį tarpinį be griauinančių krizių.

Šiame centre teoretinius kursus dėstė "social work" profesoriai, atvažiavę iš JAV, Anglijos, Lenkijos. Kai kurie atvažiavo visam semestriui, panaudodami savo "sabbatical" – akademines atostogas. Kiti buvo įjungti į trumpus 1-2 savičių kursus, vadinamas "work shop" programomis. Lietuviškai nekalbančių dėstytojų dauguma turėjo daktaro laipsnius. Jie buvo parašę profesinių knygų ir straipsnių iš įvairių sričių. Dirbo su vertėjais, kurie iš anksto susipažindavo su pasakytą turiniu. Visiems studentams buvo privalomas anglų kalbos kursas penkis kartus savaitėje.

(Bus daugiau)

Piktintis, gailėtis ar liūdėti?

AURELIJA M. BALAŠAITIENĖ

Nuo to laiko, kai mūsų tėvynainiams atsivėrė durys į laisvą pasaulį, išeivija su dideliu džiaugsmu pasitiko ir vaišingai priėmė atvykstančius dainininkus, sportininkus, lepinio gimines ir džiaugėsi atsinaujiniais saitais su daugeliu dešimtmečių atskirta tėvyne. Ilgainiui iš Lietuvos pradėjo atvykti gydytojai ir kitų sričių specialistai, norėdami pasitobulinti savo srityse ir tuo kelti Lietuvos mokslo ir pilietinių bei sveikatos patarimų lygį. Amerikos universitetuose studijuoją stipendijas gavę studentai, stažuojuosi profesūra ir semiasi modernaus mokslo bei metodikos žinių, o mūsų teisininkai bando moderninti Lietuvos teisinę sistemą. Visa tai su išeivijos pagalba daroma Lietuvos naudai.

Džiaugiamės, kad Lietuva yra priimta į pasaulinę olimpiadą ir joje dalyvavo su savo trispalve, laimėjusi net kelis medalius. Tai daug prisidėjo prie Lietuvos garbinimo pasaulyje. Tačiau nepriklausomybės atgavimo džiaugsmui atslūgus, pradeda atsiverti nauja ir nereikalinga spraga tarp išeivijos ir Lietuvos. Šiapus Atlanto esminė priežastis yra ta, kad kai kurie atvykėliai pasirodė negarbingai. Vieni, šeiminiškams valandėlei pasitraukus iš namų, apiplėšė savo giminaučius ir dingo be žinios. Lietuvos sportininkės, sėkmingai pasirodžiusios vieno Pensilvanijos universiteto krepšinio rungtynėse, laisvalaikio metu vogė krautuvių prekes, buvo sulaukytos ir sumintos... Kitas atvykėlis švečiuose peiliu subadė šeiminių. Dar kiti bandė nelegaliai likti Amerikoje, todėl buvo prievarta repatrijuoti. Tokių istorijų girdime, todėl jau bijoma įsileisti nepažįstamą lietuvių į namus... Piktinamės, smerkiame... Bet ar tai teisinga? "Audiat et altera pars..."

Nesakau, kad tai, ką jie daro, yra gera ir pateisinama, bet taip pat, kaip ir kiekviename teisme, privalome ieškoti patiesnamų aplinkybių, o širdies gilumoje klausiu: kodėl jie taip elgiasi? Juk žinome, kaip komunistinio antireligiškų sąjokos buvo niekinama Dievo sąjoka ir laužomi Dievo įsakymai, kaip kiekvienam piliečiui buvo kalama į galvą, kad viskas yra "liaudies turtas", todėl įsigalėjo vagystės, kyšiai, nes kiekvienas jautėsi esąs "liaudies" dalimi. Viršūninkams nematant, ar tai būtų krautuvių, ar pramonės gamykloje, buvo išnaudojama proga kaip galint daugiau gėrybių pasiglemžti, kartais net ir tam, kad šeimai tektų skanesnis mėsos kšnelis ar geresnis apavas. Ranka mazgojo ranką, o nuodėmės sąjoka nyko. Gėrio ir blogio sąjokas nustatė komunistinė partija, atmetusi ir Dievą, ir moralę, paverusi lietuvių ir fiziškai, ir moraliskai. Kiek apsisprendimo laisvės turi kalnys? Kitaip sakant, sovietinė sistema sušaldė lietuvių dvasią, todėl ir tuos, kurie taip elgiasi, reikia žiūrėti kaip į ligonius ir stengtis juos gydyti geru pavyzdžiu ir krikščioniška meile.

Lietuvos ambasada Lenkijos Varšuvoje

Ar smerkiame akly, kurčius bei kitus invalidus vien todėl, kad jie nepajėgia taip "normaliai" elgtis kaip mes, kurie turime sveiką kūną? Lietuvoje yra "dvasios invalidų", tat reikia ieškoti gydymo priemonių.

Išgilinusi į tai, ką mūsų tėvynainiai per penkis dešimtmečius išgyveno, aš negaliu jų smerkti, tik galiu jų gailėtis. Nenorėčiau būti apiplėšta ar slėpti nelegalų imigrantą, bet stengėsiu atvykėlius įtikinti, kad doras gyvenimas duoda dvasinį pasitenkinimą ir sąžiningu darbu įgytos gėrybės yra teisėtai užtarnautas turtas. Sąžinės jautrumas, pagarba sveitimam turtui, laikymasis įstatymų išlaisvina žmogų iš sąžinės kančių ir baimės "būti sugautu". Kitaip sakant, jį išlaisvina iš jo paties susikurtą pragaro.

Sakoma, kad "kiekvienoje pintinėje yra bent vienas supuvęs obuolys". Bet ar dėl vieno obuolio išmetame visą pintinę? Užtenka kritikos, užtenka kištis į dabartinės Lietuvos vyriausybės sprendimus, nes neturime jokių pilietinių teisių. Tuo metu, kai Lietuva kentėjo brutaliausių okupaciją, mes naudojome demokratijų laisvėmis, kūrėme savo gyvenimą pagal savo sugebėjimus ir norus. Iš gero gyvenimo pradėdame krypti iš vėžių, staiga pagauti savotiškos "didybės" manijos, nesilaikyti etiketo, todėl negalima netarti kritikos žodžio, kai mūsų visuomeninių organizacijų vadovai siūnčia padėkos ar "pritrimo" laiškus dabartiniam Lietuvos prezidentui ambasadoriaus pakeitimo proga, tuo pasirodymai netaktiški ir nerūs. Bet koks diplomato pakšymas yra suvereninės respublikos prezidentui privilegija ir teisė, ir to komentuoti, pritarti ar pasmerkti neturi teisės joks svetimos valstybės pilietis ir jokia organizacija. Iš viso pradėdama pasimesti: skelbiame gedulą ir kančios mėnesį, bet ignoruojame nepriklausomybės atgavimo džiaugsmą. Kodėl nebuvo sugalvota skelbti vasario-kovo mėnesių "Laisvės džiaugsmo" mėnesiais?

Todėl netenka stebėtis, kad Lietuva pamažu darosi abejinga išeivijai ir nebejaucia to entuziazmo, su kuriuo sutikdavo pirmąsias išeivijos "kregždes". Ir Lietuvoje yra nemažai dvasiškai nesužalotų, inteligentiškų asmenų, kurie sugeba objektyviai vertinti išeivijos elgesį. Kai reikia pagalbos, jie kreipiasi. Kai reikia pamokymo ar patarimo, jie prašo, bet neprašyti nemokymai, be užuojautos nesmerkiame, be priežasties neįmanuokime ir neliūdėkime. Aš ir didelė dauguma mano pažįstamų bei artimųjų smerkia išeivijos išsišokimus, ir nereikalingus "kančios" mėnesius, o jaunesnioji karta, po nepriklausomybės paskelbimo atnaujinusi savo tautinio įsipaigojimo jausmus, nesurpanta, kodėl dabar turime minėti kančias, o ne laisvės atgavimą. Mano Amerikoje gimę vaikai negatyviai komentuoja "kančios" minėjimą ir pakartotinai klausia: "Kodėl turime liūdėti, kai reikia džiaugtis, padėti ir dirbti?" Kas į tą logišką klausimą atsakys?

NAUJI LIETUVOS PAŠTO ŽENKLAI 1993 m.

Nuotr. D. Meliūno

Kainų kilimo priežastis

N. Laškevič Maskvos dienraščio "Izvestia" š. m. gegužės 25 d. laidoje rašo:

"Kas mėnesį vykstantis kainų pakilimas šiandien Lietuvoje mažai ką baugina – tauta priprato ir netgi nežiūrint bendros kainų pailiavos nustojo sekti jų kilimo dinamiką. Kainų kilimo kreivę, kuri nesulaikoma kyla, daugelis bando priskirti rinkos dėsniams, lyg tai ji būtų kalta, kad parduotuvų kainoraščiuose prie skaitmenų yra prirašomi vis nauji nuliai.

Aišku, su rinka tai nieko bendro neturi. Lietuvos žmonės yra įsitikinę, kad, kai kainos staiga ima kilti, reikia priimti populiarių sprendimų kaip pvz. tuoj pakelti atlyginimus, duoti kreditus bankrotuojančiom įmonėm, padidinti pašalpas."

Straipsnio autorius rašo, kad nuo 1992 m. sausio 1 d. Lietuvoje veikia kainoms tvarkyti taryba, kuri rado, kad kainų kilimo priežastimi yra ne laisvoji rinka, bet valstybės monopolai, kurie, neturėdami konkurencijos ir trokšdami didesnio pelno, be reikalo kelia kainas. Prie tokių įmonių priklauso Vilniaus ir Kauno mėsos kombinatai, Panevėžio ir Kėdainių cukraus fabrikai, Lietuvos paštas ir t.t. N.L. rašo:

"Svarbu, kad visiems paaškejo tokių įmonių didelio pelno ir rentabilumo mechanizmas, aukšti jų darbininkų atlyginimai. Pagal statistikos departamento duomenis, šių metų pradžioje kai kurių "žaliavų" įmonių darbininkų atlyginimai buvo: naftos apdirbimo – 41 tūkst. talonų, energetikos – 26 tūkst., maisto – 21 tūkst. Tuo pačiu metu mokytojai gaudavo 7.5 tūkst. talonų, gydytojai – 7.8 tūkst., kultūros ir sporto darbuotojai – 6.1 tūkst. Talonų. Tai reiškia, kad inteligentijai buvo suduotas pagrindinis monopolistų smūgis".

Mokytojai streikavo dėl didesnio atlyginimo ir jis buvo pakeltas 30-čia nuošimčių. Kitiems tarnautojams iš valstybės biudžeto buvo pažadėtas 10 nuošimčių pakilimas.

Bobelio pilietybės klausimas

Andrius Užkalnis savaitraščio "The Baltic Independent" š. m. gegužės 21-27 d.d. laidoje rašo:

"Kai prezidentas Algirdas Brazauskas yra nuolat kritikuojamas dėl savo (prezidento) rinkimų oponento atleidimo iš JAV-bių ambasadoriaus pareigų, kitas Amerikos lietuvis, kuris šiuo metu yra seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininku, irgi gali netekti savo darbo.

Kazys Bobelis, seimo narys, buvo laikomas pagrindiniu šmeižiku ("mudslinger") pono Brazausko žiemos meto rinkiminės kampanijos organizacijoje. Kalbama, kad jis yra tas asmuo, kuris buvo pono Lozoraičio atšaukimui iš Vašingtono, D.C. pradininku. (..).

Gegužės 14 d. keturi dešimieji Lietuvos seimo nariai apilankė JAV-bių ambasadorių Lietuvai Daryl Johnson galutinai išsiaiškinti dėl pono Bobelio pilietybės, tačiau ponas Johnson paaškinio, kad formalus atsakymas gali būti duotas tikta gavus formalų Lietuvos užsienio reikalų ministerio paklausimą. Jis pasakė, kad tokio rašto laukia ir yra pasirošęs tuoj j atsakyti".

Šį dažnai Lietuvos seime ir spaudoje gvildenamą klausimą Lietuvos užsienio reikalų ministeris A. Gylus tokiu raštu lengvai galėtų išspręsti. J.B.

Century 21
OFFORD REALTY LTD.

Member Broker, 38 Hurontario St., Collingwood, Ontario L9Y 2L6

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamus, ukus, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į

Angele Salvaitytė, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovė.
 Ji mielai jums patars.

Darbo tel. (705) 429-2121 ar (705) 445-5640
namų tel. (705) 429-6428

IRENA LUKOŠEVIČIENĖ (kairėje) Klivlande susitiko su viešnia iš Lietuvos SILVA SAVICKAITE (viduryje) ir JAV LB švietimo kjos pirm. MILDA LENKAUSKIENE. Nuotr. V. Bacevičiaus

LIETUVA LAUKIA PARAMOS

Atgavusi nepriklausomybę mūsų tėvynė, nuskurdinta ilgios sovietinės okupacijos, reikalinga ekonominės pagalbos.

AUKOKIME JAI PER TAUTOS FONDA.

Mūsų aukos, testamentiniai palikimai padės įtvirtinti atgautą nepriklausomybę ir pakelti krašto gerovę. Aukos bei palikimus siųskime Tautos fondo atstovybei Kanadoje šiuo adresu:

TAUTOS FONDAS, 310 Rathburn Road, Etobicoke, Ontario M9B 2L8

PRAKTIŠKIAUSIAS PINIGŲ PERVEDIMAS Į LIETUVĄ

Persunčiant pinigines dovanas, palikimus, pensijas ir atliekant kitus finansinius reikalus su Lietuva, siūlome pasinaudoti mūsų patarnavimu, ilgamečiu patyrimu ir praktika.

Gavus užsakymą, išmokame jūsų nurodytam asmeniui arba organizacijai Lietuvoje skirtą sumą amerikietiškais doleriais arba anglų svarais.

PERVEDIMO MOKESTIS 3%, plius pristatymo ir išeikimo išlaidos \$30. Už didesnius pervedimus kaip \$10.000 pervedimo nuošimtis yra mažesnis.

Z. Juras, / Baltic Stores & Co.,

11 London Lane, Bromley, Kent, BR1 4HB, ENGLAND
Tel. 081 460 2592 FAX 081 318 7643

LAISVOJE TĖVYNĖJE

MINDAUGO KOLEGIJA

Karaliaus Mindaugo kolegija ruošiasi Lietuvos valstybės šventei liepos 6 d. Kolegija išsiuntė laiškus Britanijos, Belgijos, Danijos, Ispanijos, Norvegijos, Olandijos ir Švedijos karalysčių valdovams. Laiškuose buvo primenamas Mindaugo karūnavimo ir Lietuvos valstybingumo pripažinimo septyni šimtai keturiasdešimtoms metinėms, nepriklausomybę atgavusioje Lietuvoje švenčiamos liepos 6 d. Pirmoji į šį laišką atsiliepė Belgijos karalystė. Karaliaus Mindaugo kolegija praneša, kad šios istorinės šventės minėjimai prasidės liepos 4 d. Lietuvos gyventojus ji ragina susiburti prie artimiausio savo gyvenvietės pilikainio. Pagrindinis minėjimas liepos 6 d. bus surengtas Vilniuje, Katedros aikštėje.

JAUNIMO SEKCIJA

Savo veiklą plečia Lietuvos krikščionių demokratų partija, III metinę konferenciją turėjusi balandžio 24-25 d.d. Šiai partijai, vadovaujamai pirm. P. Katiliaus ir vicepirm. A. Saudargo, pagal narių skaičių Lietuvoje tenka antroji vieta. 1993 m. pradžioje ji buvo priimta tikrąja Europos krikščionių demokratų sąjungos nare. Išeivijos lietuviams krikščionims demokratams konferencijoje atstovavo K. Eriingas, pabrėžęs, kad JAV įstatymai jiems neleidžia įsiregistruoti politine partija, tik sąjunga. Gegužės 23 d. 40 Kaune susirinkusių jaunimo atstovų įsteigė LKDP jaunimo sekciją "Lietuvos jaunieji krikščionys demokratai". Išrinktą jaunimo sekcijos valdybą sudarė: pirm. P. Vinkleris, vicepirmininkai V. Aleksandravičius ir D. Vilimas, sekret. D. Žiugžda, nariai P. Gražulis, A. Prakapas ir A. Vazbys. Suvažiavimo dalyviai svarstė santykius su ateitininkais, aptarė statutą ir programines nuostatas, įsteigė dvyliką "Lietuvos jaunųjų krikščionių demokratų" sekcijos skyrių. Tokios politinės jaunimo organizacijos Lietuva nėra turėjusi net ir tarpukario nepriklausomybės laikais.

DARIUS IR GIRENAS

Artėjant Stepono Dariaus ir Stasio Girėno skrydžio ir tragiškos mirties šiesiasdešimtmėčiui, Kauno Ažuolynė jiems statomas ilgus metus lauktas paminklas. Iš minėjimą Čikagoje organizuojančių lietuvių buvo gautas pasiūlymas vieną Kauno aerodromą pavadinti jų vardu. Arvydas Krasauskas šį reikalą kelia dienaščiui "Kauno laikas" gegužės 1 d. laidoje. Jis primena, kad žuvusių didvyrių vardų vilniečiai norėtų pavadinti Vilniaus orauostį. Pagrindinis Kauno orauostis iš Aleksoto jau yra perkeltas Karmėlavon. Ten dabar leidžiasi ir kyla tarptautinių skrydžių lėktuvai, atvyksta svečiai į Kauną. Steponas Darius ir Stasys Girėnas, skrydį per Atlantą pradėję Niujorke, į tikėjos užbaigti anuometiniame Kauno orauostyje Aleksote, kur jų laukė tūkstantčiai kaimiečiai. A. Krasauskas primena, kad tas senasis orauostis atiteity taps tik sportinių lėktuvų

bazės aerodromu. Jis betgi buvo ir bus susietas su istoriniu drąsiųjų lakūnų skrydžiu per Atlantą. Sprendimą turi padaryti Kauno savivaldybė, susipažinusi su kauniečių daugumos nuomone. Tad reikia nutarti, kam teks Dariaus ir Girėno vardai – orauostčiui Karmėlavoje ar sportiniam aerodromui Aleksote.

PARTIZANO LAIDOTUVĖS

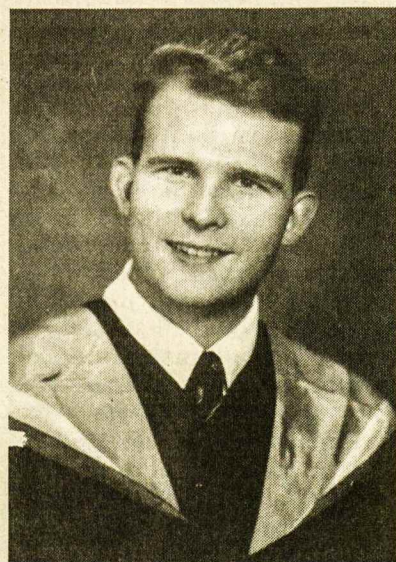
Laimos Peleckienės pranešimu "Lietuvos ryte", Šiaulių Ginkūnų kapinėse gegužės 15 d. buvo palaidoti nežinomo partizano palaikai, rasti Aleksandrijos pušyne. Atliktuose tyrimuose nustatyta, kad tie palaikai buvo apie 40 metų amžiaus vyro, sušaudyto ir įmesto molio duobėn, užverstos plytinės liekanomis. Kad palaikai yra partizanai, liudija išlikusi uniforminio švarko apykaklė, rasta diržo sagtis, istrigisios kulgos ir skeveldra. Aleksandrijos pušyne dabar yra lenkynių trasa motociklininkams. Žmonės kalba, kad ji įrengta ant žmonių kaulų. Mat jiems, 1947 m. einantiems į darbą plytinėje, tekdavo matyti po nakties pakankamai neužkastus kūnus. Šiauliečiai yra nurodę septynias vietas, kur tada KGB užkasdavo žuvusius ir nužudytus partizanus.

ISTEIGTA RUSIJOS LB

Gegužės 8-9 d.d. Maskvoje įvyko steigiamasis Rusijos lietuvių bendruomenės suvažiavimas. Į jį buvo pakviesta po du atstovus iš lietuvių telkinių įvairiose Rusijos vietovėse. Be Maskvoj gyvenančių lietuvių, suvažiavimam įsijungė Petrapiilio (St. Peterburgo), Murnansko lietuvių draugijų, Karaliaučiaus, Tilžės ir Sibiro lietuvių sąjungos atstovai iš Tomsko. Samaras lietuvių klubas "Snaigė" atsiuntė telegramą pranešę, kad jo nariai savo balsais remia Rusijos LB įsteigimą. Nors buvo garsinama lietuvių tautinės vienybės idėja, tačiau neišvengta kontroversinių pasiūlymų. Jie atnešė nesutarimų dėl Rusijos LB struktūros, statuto ir veiklos programos. Petrapiilio lietuvių kultūros draugijos atstovs suvažiavime nedalyvavo iki Rusijos LB steigiamosios posėdžio pabaigos. Tilžės lietuvių atstovas Sigitas Šamborskis priminė, kad jų draugija jau yra priimta į PLB. Tad įsijungti į PLB nutarė ir suvažiavime įsteigta Rusijos LB. Ją sveikina ir suvažiavimą atvykę Lietuvos seimo atstovai darbietis E. Raitisutis ir krikščionis demokratas J. Beinortas, vyriausybės patarėjas išeivijos reikalams S. Stungurytis, "Sanryšos" pirm. A. Augulis. Perskaityti ir gauti sveikinimai, kuriuos atsiuntė Lietuvos seimo pirm. Č. Jursėnas ir PLB atstovas Vilniuje dr. P. Lukoševičius. Petrapiilio lietuvių atstovė J. Laučiūtė priminė, kad sveikinimų bei linkėjimų neužtenka, reikia ir konkrečių įsipareigojimų. Rusijos LB valdybos pirmininke išrinkta maskvietė gydytoja Nijolė Martyniuk pažadėjo Rusijos LB atstovų suvažiavimui rengti kas ketveri metai. Suvažiavimą užbaigė iš Kauno atvykusio folklorinio ansamblio "Jotija" koncertas. V. Kst.

Hamiltono Vysk. M. Valančiaus lituanistinių kursų mokiniai su mokytojais MINDAUGU LEKNICKU ir VIDA STANEVIČIENE aplanko laivą "Kapitonas Stulpinas"

DARIUS REMESAT

baigė chemijos inžinerijos ir vadovavimo (management) studijas Hamiltono McMaster universitete bakalauru laipsniu "summa cum laude" pažymiais. Jis buvo gavęs Kanados technologijos, McMaster universiteto, DoFasco ir "Talkos" kredito kooperatyvo stipendiją. Taip pat gavo NSERC stipendiją tęsti mokslą savo srityje. Darius baigė X skyrių Hamiltono Vysk. M. Valančiaus lituanistinėje mokykloje, yra skautas vytiš ir priklauso sporto klubui "Vytiš". Šiuo metu jis dirba Imperial Oil, Esso Chemicals įmonėje, Sarnia, Ont. Darius sveikina ir jam sekmes ateityje linki – tėveliai Jonas ir Saulė, brolis Viktoras ir močiutė Viktorija Lukoševičienė

Hamilton, Ontario

PAGERBAMI ARTIMUSIOS ir a.a. Alberto Gudelio atminimui, Pagalbai Lietuvos vaikams aukkojo: \$20 – J. Kažemėkas, I. Kažemėkaitė-Zhivko, J. S. Remesat, A. K. Žilvyčiai; \$10 – Teresė Apanavičienė; a.a. P. Katasonorienės atminimui, užjaučiant dukterį Z. Bruzgienę, aukkojo: \$20 – A. M. Pusedėrai, E. K. Gudinskai.

Mūsų organizacijai aukkojo: \$25 – R. Choromanskis; \$20 – S. Milevienė, M. Vygtaitė; \$15 – St. O. Žvirbliai.

Visiems aukotojams dėkoja

Pagalbai Lietuvos vaikams komitetas Hamiltono

PAGERBAMI a.a. ALBERTA GUDELĮ ir reikšdami užuojautą artimiesiems, jo atminimui Kanados lietuvių fondui aukkojo: \$20 – P. Armonas, Z. Čečkauskas, J. G. Kristolaičiai, M. Gujienė, J. E. Bajoraičiai; \$10 – P. M. Siuliai, K. S. Karėškos.

Marija Borsienė paukojo KLF \$100, tapdama fondo nare.

KLF dėkoja už aukas.

PER KLK MOTERŲ DRAUGIJOS SKYRIŲ aukota "Vaiko tėviškės namams": a.a. A. Mingėlos testamentinis palikimas – \$1000; a.a. J. Kšivickio atminimui: \$20 – A. Liaukus, M. Vaitonienė, R. Choromanskis, B. S. Matulevičiai; \$10 – H. Kairienė, P. Krivinskienė. Nuoširdus ačiū! Valdyba

PARŪPINAME salę Anapilyje. Patarnaujame Hamiltono ir apylinkių lietuviams, pagamindami maistą laidotuvėms, sutvarkome gėrimų (baro) reikalus, parūpiname vyną ir leidimą. Skambinti Danutei, Bernardui Mačiams tel. 632-4558.

HAMILTON TRAVEL BUREAU
764 Barton St. E., Hamilton, Ont.
Reg. 1035989. Tel. 549-4149 arba 549-4140. Sutvarkome keliones į Lietuvą ir iš Lietuvos. Besilankančiams Kanadoje duodame sveikatos draudimą. Pristatome jūsų pačių sudarytus siuntinius į Lietuvą. Pervežame autobusu keleivius į Montrealį ir iš Montrealio.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių namus)

Telefonas 535-6252

Greitas, patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lėšiai (contact lenses).

Sutikom lietuvius jūreivius

Š. m. gegužės 2 d. į Hamiltono uostą atplaukė Lietuvos prekinis laivas "Kapitonas Stulpinas". Jo kapitonas Eimutis Astikas iš anksto buvo parąšęs laišką draugui Kanadoje, tai Hamiltono lietuvių bendruomenė pradėjo organizuoti laivo sutikimą.

Uosto prielauka priklauso privačiai bendrovei. Buvo pasakyta, kad į prielauką įsileis tik apie 10-20 žmonių. Be to, laivas prielaukoje bus labai neilgai, tai nebus jokios galimybės jį aplankyti. Turint tokias žinias, pradėta ruošti sutikti laivą iš Lietuvos.

Pradžioje buvo pranešta, kad laivas atplauks balandžio 28-29 d.d. Tačiau atplaukimo data keitėsi beveik kas dieną. Hamiltoniečiai juokavo: "Laivas ne traukinyš".

Prieš įplaukiant į Hamiltono uostą, laivas turi perplaukti kanalą. Gegužės 2 d. hamiltoniečiai lietuviui su trispalvėmis susirinko prie molo ir laukė atplaukiančio laivo. Staiga vienas pastebėjo laivą su Lietuvos vėliava. Visi pradėjo mosikuoti trispalvėmis. Išbėgė ant denio įsijungti pradėjo fotografuoti juos pasitinkančius tautiečius.

Pagaliau visi, susirinkę pasitikti laivo, nutarė vykti į prielauką. Čia buvo pasakyta, kad tik jūreivių giminės gali laivą aplankyti. Taigi visi, kurie atvyko pasitikti laivo, pasidarė "giminėmis". Laivui prisitvirtinus prie krantinės, pasirodė Kapitonas Eimutis Astikas, pasisveikino ir kvietė visus apžiūrėti laivą.

Sunku aprašyti jausmą pirmą kartą matant Lietuvos vėliavą, plevėsuojančią virš laivo. Atrėdę lyg tai Lietuva atvyko pas mus. Apžiūrėję laivą, visi buvo nu-

Sault Ste. Marie, Ont.

POVILAS KATILIAS, seimo narys ir Lietuvos krikščionių demokratų partijos vadas, birželio pradžioje aplankė čia gyvenančius giminės Antosės ir Albiną Vanagus bei jų šeimą. Jų namuose susirinkusiems tautiečiams svečias pasakojo apie dabartinę Lietuvos padėtį bei žmonių gyvenimą, pasidalino įspūdžiais, apdovanojo LKDP ženkliais, paliko partijos laikraštį "Apžvalga". Tik kelias dienas pasisvečiavęs, išvyko į JAV-bes.

IEVUTĖ DRUSKYTĖ birželio 5 d. "Blessed Sacrament" šventovėje sumainė aukso žiedus su Keith O'Neil. Sergantis tėvas Stasys Druskis, atvykęs iš "Plummer Memorial Public" ligoninės, nuvedė dukrą prie altoriaus. Jaunųjų santuoką palaimino kun. J. David. Vestuvių puota įvyko kroatų salėje. Dalyvavo daugiau kaip 300 svečių – abiejų jaunųjų giminės bei artimieji. Daug buvo atvykusių ir iš kitur. V.V.

Grijtant laivui kanalą, prie vieno šliuzo pavyko dar jūreiviams paduoti keletą "Tėviškės žiburių" numerių. Buvo galutinai atsiveikinta su Lietuvos laivu. Apėmė kažkoks tai liūdesys...

Reikia tikėtis, kad tai nebus paskutinis lietuviškas laivas, kurio įgula aplankys Hamiltono lietuvių koloniją. K. Deksnys

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje,

įsikūręs nuosavose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 37 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
kasd. pal. čekių sąsk. iki 3%
santapus 2.50
kasd. pal. taupymo s-ta 2%
90 dienų indėlius 4.50%
1 m. term. indėlius 5.50%
1 m. term. ind. mėn. pal. 5.00%
3 m. term. indėlius 5.75%
5 m. term. indėlius 6.75%
RRSP ir RRRF (pensijos) 3%
RRSP ir RRRF 1 m. 5.50%
RRSP ind. 3 m. 5.75%
RRSP ir RRRF ind. 5 m. 6.75%

IMAME UŽ:
asmenines paskolas 12.50%
nekiln. turto pask. 1 m. 7.25%
nekiln. turto pask. 3 m. 8.50%

Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas. Nemokama narių gyvybės drauda pagal santauptų dydį iki \$2,000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25,000. Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Amerikos lietuvių tautinės sąjungos vadovų suvažiavimas gegužės 29 d. įvyko Čikagoje, Lietuvių tautiniuose namuose. Tautininkų centro valdyba, vadovaujama pirm. dr. Leono Kriaučeliūno, norėjo aptarti Lietuvoje įvykusį valdžios pasikeitimą ir tolimesnes veiklos gaires. Su praėjusių metų veikla suvažiavimo dalyviams supažindino išsamus pirm. dr. L. Kriaučeliūno pranešimas. Paskaitas aktualiomis temomis skaitė: Vytautas Abraitis – "Amerikos lietuvių tautinė sąjunga dabartinės Lietuvos būklėje", dr. Bronius Nemickas – "Tautininkų vaidmuo ateities Lietuvoje". Valdyba pažadėjo susipažinti su padarytais pasiūlymais. Tada buvo išklaustyti pranešimai Lietuvių tautinio kultūros fondo vadovų Stasio Briedžio ir Oskaro Kremerio, "Dirvą" leidžiančios "Vilties" draugijos pirm. dr. Vytauto Mauručio, "Dirvos" red. Balio Gaidžiūno, Nepriklausomybės fondo vadovo Algirdo Sperausko ir penkių AL tautinės sąjungos skyrių pirmininkų. Ilgesnis diskusijos išliko dėl Lietuvos garbės konsulo Los Angeles mieste inž. Vytauto Čekanausko paskyrimo Lietuvos atstovu Vašingtone. Mat buvo rašyta spaudoje ir skelbta radijo bangomis, kad dėl jo paskyrimo Lietuvos vyriausybei laiškais padėkojo Amerikos lietuvių tautinės sąjungos pastatai, universitetas ir miesto centras.

Pirmadienį, gegužės 3 d., įvyko jūreivių krepšinio žaidynės su Hamiltono krepšinio komanda "Kovas". Po rungtynių buvo paskelbta, kad iš tikrųjų laimėjo draugystė. Nuvykta ir į alinę bendrauti, o vėliau grįžta į laivą ir išsiskirstyta tik 3-čią valandą ryto. Laivas dar vis stovėjo uoste ir išplaukimo data nebuvo aiški.

Antradienį, gegužės 4 d. susitarta vėl susitikti laive. Šeši jūreiviai su palydovais išvyko į Anapilį, lietuvių centrą Mississauga, netoli Hamiltono. Buvo apžiūrėta šventovė, aplankytos Šv. Jono lietuvių kapinės, "Tėviškės žiburių" redakcija.

Reikėjo skubėti į laivą ir pasiruošti vakarui. Mat buvo švenčiama vyriausio laivo virėjo Ričardo Gurausko gimtadienis. Laivo virėjas ta proga išvėrė cepeliną. Prie jų – juoda duona su česnakais ir lietuviška gira. R. Gutauskas gavo dovaną iš savo draugu. Neatsilikimo į hamiltoniečių, įteikdami jam knygą "Lietuviški receptai". Buvo dar padainuota ir pašokta.

Tą pačią dieną jūreiviai aplankė ir Hamiltono Vyskupo M. Valančiaus lietuvių mokyklą bei Aušros Vartų parapiją, kur susitiko su jos klebonu.

Laivas iš Hamiltono uosto išplaukė gegužės 5, trečiadienį, 9.30 v.v. Hamiltoniečiai ir vėl susirinko prie prielaukos, padainavo lietuviškų dainų ir išlydėjo laivą į nakties tamsumą.

Laivas "Kapitonas Stulpinas", išplaukęs iš Hamiltono, dar buvo sustojęs Kilvande, Toledo ir Port Huron miestuose. Visur jūreiviai sutiko lietuvių. Gegužės 13 d. laivas iš Port Huron išplaukė į Ispaniją.

Grijtant laivui kanalą, prie vieno šliuzo pavyko dar jūreiviams paduoti keletą "Tėviškės žiburių" numerių. Buvo galutinai atsiveikinta su Lietuvos laivu. Apėmė kažkoks tai liūdesys...

Reikia tikėtis, kad tai nebus paskutinis lietuviškas laivas, kurio įgula aplankys Hamiltono lietuvių koloniją. K. Deksnys

izd. Saulius Dryža, sporto vadovas Leo Macpanas ir sekr. Noella Opulskytė. Jos adresas – 131 Morgan Ave., Melrose Park, 5039. Spaudos pranešime nusiskundžiama, kad klubas turi tik apie šimtą narių, o metiniame susirinkime dalyvavo vos 32 ir kalbėjo angliškai.

Australija

Motinos dienos minėjimą Melbourne surengė lietuvių parapijos savaitgalio mokyklėlė gegužės 9 d. Jis pradėtas iškilmingomis Mišiomis, kurias atnaušavo kun. dr. Pranas Daukyns. Giedojo mokiniai. Skaitymus atliko šeštaskyrė Kim Pettiford ir skaučių seserijos vadovė Rasa Statkuvienė, dovanas atnešė IV skyriaus mokiniai Nindra Skeivytė ir Justinas Balbata. Oficialioji Motinos dienos minėjimo dalis įvyko Lietuvių namų "Jubiliejinėje salėje". Atėinančioms motinoms gėles prie durų įteikė IV skyriaus sesutės mokinukės – Nerida ir Brigita Balbataitės, Alanta ir Nindra Skeivytės. Minėjimo dalyvių pasveikino savaitgalio mokyklėlės vedėjas Audrius Balbata. Gyvoms ir mirusioms motinoms skirtą maldą sukalbėjo kapelionas kun. dr. Pr. Daukyns. Visą programą atliko mokiniai – jie šoko, dainavo, deklamavo ir vaidino. Aukas Lietuvos invalidų vaikams rinko B. Kymantienė. Jos paruošti vaikų darželio mokinukai padainavo dainelės "Pučia vėjas" ir "Zuikis vaiką supavo", nors pusė jų yra iš mišrių šeimų.

Vokietija

Motinos dienos minėjimą Hietfeldo pilyje, dabar pavadintoje Romovos pilimi ir laikoma Vokietijos lietuvių centru, gegužės 8 d. surengė Romovos lietuvių moterų klubas, susietas su Vasario 16 gimnazija. Minėjimą maldą pradėjo kapelionas kun. Edis Putrimas, ją sukalbėti pakviestas gimnazijos sekr. Onos Šiugždinienės. Motinoms skirtų eilėraščių padeklamavo darželio lankytojų amžiaus Šmitų ir Šiugždinių vaikai. Pluoštą minčių apie lietuves motinas ir jų kultą senojame lietuvių tautos istorijoje pažėrė Elena Liepienė. Ji taipgi priminė Lietuvos moterų organizacijų 1929 m. suvažiavimo Kaune nutarimą motinas pagerbti ir joms padėkoti gegužės mėnesio pirmąjį sekmadienį specialiais Motinos dienos renginiais. Koncertinę dainų programą atliko Kauno muzikinio teatro solistai Linda Kinderytė ir Juozas Janušaitis, choro artistas Artūras Saveikis. Motinos dienos dainomis skirtas Mišias Romovos parke atnaušavo Vasario 16 gimnazijos kapelionas kun. E. Putrimas.

BVL ELECTRICAL ENGINEERING

Licence E-2392

Taisau senas ir įvedu naujas:

• ELEKTROS INSTALACIJAS • VĖSINIMO SISTEMAS

Taisau visų rūšių

• SĄLDYTUVUS • SKALBIMO MAŠINAS • ELEKTRINES PLYTELES

• DŽIOVINTUVUS • KITUS BUTINIUS ĮRENGIMUS

Skambinti Vytui tel. 200-8960 arba 236-9071, Toronte.

Greitas – sąžiningas – pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ pirmoji lietuvių agentūra Kanadoje KAIRYS BALTIC EXPEDITING, INC.

Žemos kainos, garantuotas pristatymas.

\$1.20 kg laivu arba \$7.00 už kubinę pėdą.

\$4.00 kg oro linija.

Siuntinių pristatymas laivu ar lėktuvu

į vieną adresą iki 50 kg tik \$14.00

Pervedam JAV ir Kanados dolerius ... 4% plus pristatymas

Siunčiant virš \$2,000.00 tik ..... 3% plus pristatymas

* Skambinkite dėl mūsų kubinių pėdų dežių

* Pristatius siuntinius į Lietuvą, pranešim telefonu

* Iš toliau siųsti per U.P.S.

* Telefakso patarnavimas

* Atveždami siuntinius galite atnešti išeivijoje spausdintas lietuviškas knygas

Kiekvienas siuntinys yra apdraustas \$100.

Galima apdrausti papildomai.

Prieš atvažiuojant ar dėl smulkesnių informacijų skambinkite:

Hamiltono rajone Bernardas ar Danutė Mačiai ..... (416) 632-4558

Mississaugos ir Toronto Algis ir Milda Trumpinkai ... (416) 822-1827

Delhi, Londono Andrius ir Gertrūda Usvaltai ..... (519) 773-8007

Fort Erie Danguolė ir Don French ..... (416) 871-1799

Genė ir Vytautas Kairiai, 517 Fruitland Road, Stoney Creek, Ont. L8E 5A6

Tel. (416) 643-3334

FAX (416) 643-8980

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus

taisyimo ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis

Tel. 383-9026

154 Darlington Dr.

Hamilton, Ontario L9C 2M3

AMBER BEECH Inc.

ATLIEKAM NAMŲ

REMONTUS ir

ATNAUJINIMUS

virtuves, vonias, rūšių

įrengimus, langus, duris

plytelių dėjimą, insuliaciją ir t.t.

NEMOKAMAS KAINAVIMAS

AL MARGIS

TORONTO-WASAGA BEACH

(416) 656-4149

KAIRYS BALTIC EXPEDITING

Turi naują patarnavimą pristatyti jūsų giminėms siuntinius, sudarytus Lietuvoje.

Mes užsakymus priimsime ir kiekvieną antradienį siūsiame faksu į Lietuvą.

Jūsų giminėms maistas bus pristatytas nuo 5 iki 10 dienų.

Pagal galimybes bus parinktos kuo geresnės kokybės prekės.

ŠVENTINIS SIUNTINYS

Medus	1 kg	Apelsinai	2 kg
Dešra rūkyta	3 kg	Citrinos šviežios	500 gr

“Esu tik sėjėjas Viešpaties lauke”

Buvęs komunistas – dabar tikybos mokytojas Lietuvoje

BIRUTĖ JONELIENĖ

Sunkiai keliai Lietuva iš komunizmo griuvėsių. Vis kalbam, kad krentam į ekonominės duobės dugną, svarstom, kaip iš jos išlipti, tik kažkodėl mažai kalbam apie moralinę duobę ir pastangas pakilti iš jos. Dvasinis žmogaus gyvenimas, tikrosios amžinos vertybės liko antrame plane. Pilvai, pilvai, pilvai – viską valdo ir viską lemia.

Sunku atkurti suniokotą ūkį, supainiotus nuosavybės santykius, bet dar sunkiau gydyti sužalotą žmogaus dvasią, apsaugoti nuo moralinio puvimo užkrato jautrias vaikų sielas.

Į mokyklas sugrįžo religinis auklėjimas. Šimtai kunigų ir katechetų vėl sėja gėrio ir dvasingumo daigus ateizmo nusiaubtoje raudonoje dykumoje. Trūksta šiam darbui mokytojų, nes tas, kuris prieš keletą metų vaikus įtikinėjo, kad nėra Dievo, kad jie viso labo tik labiau išsivystę beždioniukai, kažin ar išdrįs dabar kalbėti priešingai. Nors gali pasitaikyti ir tokių veidmainių.

Religijos pamokos nėra privalomos, ateistiškai nusiteikusių šeimų vaikai gali rinktis alternatyvą – lankyti etikos pamokas. Ir gal jau negrįš tie laikai, kai buvo varžoma sąžinės laisvė, kai už tikėjimą vaikai buvo persekiojami, baudžiami, “perauklėjami”.

Dviejose Prienų mokyklose (“Žiburio” ir II vidurinė) ir Išlaužo devynmetė mokykloje tikėjimo tiesų moko jaunas katechetas Gediminas Olsevičius. Jis nebuvo mokytojas, įsigijo techninį išsilavinimą, dirbo sklandytuvų gamykloje. Kaip ir daugelis jaunų žmonių, buvo komjaunuolis, vėliau – komunistų partijos narys. Ir tai nebuvo apsimetimas dėl karjeros, tai buvo idėjinis nusiteikimas. Šeimoje Gediminui niekas neįskiepijo tikėjimo tiesų, nesivedė į pamaldas, neparuošė pirmajai

šv. Komunijai. Religingai mokiūte bandė vaikui kalbėti apie Dievą, bet jis nesiklausė. Juk mokykloje aiškino, kad religiniais prietarais tik tamsūs žmonės.

Gediminas sukūrė savo šeimą. Be sakramentinio palaiminimo. Be Krikšto augino du vaikus.

Dabar jis sako:

— Mano atsivertimą išmėdė uošvė. Jos giminėje buvo kunigų, gilios religinės tradicijos. Ir ji labai sielojosi, daug ašarų išliejo, daug meldėsi už mus.

Kartą Gediminas sužinojo, kad uošvė susirgo ir guli ligoninėje. Jis suprato, kad ji kenčia ir dėl jo. Užėjo pasikalbėti pas uošvės brolių kunigą. Ilgai jie diskutavo ir išsiaiškino, kad Gediminas irgi jaučia egzistuojant kitą Būtį, kažką daugiau negu medžiaga. Atsisveikindamas gavė religinės literatūros ir patarimą – studijuoti. Jis ir studijų metais domėjosi filosofija, jautė polinkį į mistiką. Giminačio kunigo duotos knygos pradžioje atrodė neįdomios, bet juo toliau skaitė, juo labiau domėjosi.

— Pajutau, kad prieš akis atsivėrė kitas pasaulis, — kalba Gediminas. — Supratau, kad aš buvau klaidžiamas miške ir staiga išėjau į aiškų kelią. Nežinau kurią dieną tas stebuklas įvyko, kada gavau tą Dievo malonę. Nes tikėjimas ir yra Dievo malonė.

Ir Gediminas priėmė pirmąją šv. Komuniją, Santuokos sakramentą, pakrikštijo vaikus. O paskui paklausė Prienų parapijos kleboną monsiorą Užupį, ar nereikia katechetų. Lankė kursų Marijampolėje, dabar jau antri metai moko vaikus tikėjimo tiesų. Jis taip sako apie savo pasirinkimą:

— Tas, kuris klaidžiojo miške ir pagaliau surado kelią, turi parodyti jį ir kitiems. Esu tik sėjėjas Viešpaties lau-

ke ir dėkoju Jam, kad mane pasirinko šitam darbui.

Mokiniai labai mėgsta ir noriai lanko Gedimino pamokas. Jis nesimokė pedagoginio meno, bet vaikai jaučia tą dvasinę šviesą, kuria spinduliuoja mokytojas. Jis sako:

— Norint duoti, reikia turėti. Eidamas pas vaikus, turiu pasisemti dvasinių jėgų. Reikia laiko maldai, meditacijai. Viskas turi būti išjausta. Vaikams svarbu ne ką sakai, bet kaip sakai. Norėtusi, kad kiekviena pamoka būtų mažytis šedevras.

Mokytojas pasakoja, jog dėstyti sudėtinga ir dėl to, kad vaikai ateina iš namų, turėdami neįnėnodą pasirengimą. Relingose šeimose jie būna gavę tikėjimo pagrindus, reikia tik gilinti žinias, o ateistiškai auklėti net ir vyresniųjų klasių vaikai tikybės pamokose — kaip pirmokai. Būtų geriau, jei klasę pagal tai būtų galima skirstyti į dvi dalis ir dėstyti atskirai.

Sunku dirbti su abejingais, kurie per pamokas tyli, žiūri kažkur bukais žvilgsniais ir nesuprasi — ar jie girdėjo, ar suvokė, ką sakai. Mažieji tiki kiekvienu mokytojo žodžiu. Jie viską priima iš širdies. Bet blogai, jei vaikai namuose girdi ateistų tėvų pajuoką. Vėl atsiranda toks dvilypumas, kaip ateizmo laikais.

Mokytojas turi 23 pamokas savaitėje. Trijose mokyklose dėsto 400 mokinių. Pastebėjo, kad kaime tikybės pamokas lanko visi vaikai, o miestose mokyklose labai nevienodai. Kai kurios klasės beveik visos, o kai kurių — tik keli mokiniai.

Pats savo jėgomis sąmoningai suradęs kelią į Dievą, mokytojas kantriai veda juo ir kitus — klaidintus, luošintus. Supranta, kad tas kelias nelengvas ir ilgas. Ir rezultatus negreit pamatysim. “Aš tik sėju — pjaus kiti”, — sako mokytojas.

Lietuvoje liepos 6 d. bus iškilmingai paminėta 740 metų sukaktis nuo Karaliaus Mindaugo karūnavimo. Pirmasis Lietuvos karalius Mindaugas, kaip mūsų tautos valstybingumo pradininkas, įvairiomis progomis ir galimais būdais minimas ir išeivijoje. Nuotraukoje — Mindaugo pilis, kun. STASIO YLOS sumanymu ir rankomis pastatyta Nekaltai Pradėtosios Marijos seselių vienuolyno mįskelyje Putname, Conn. 1968 m.

Nuotr. M. Pranevičiaus

Joną Karką amžinybėn palydėjęs

Velioniui turint dar tiek daug neįvykdytų planų, įskaitant ir baigiamą rašyti knygą apie Panevėžio mokytojų seminariją, belaukiant vasaros, kad galėtų aplankyti dabar jau laisvą nepriklausomą Lietuvą, staiga teko iškelti jį amžinybėn.

A. a. Jonas Karka gimė 1909.1.6 Vaidilonių km., Troškūnų valsė., Panevėžio apskr. ūkininko šeimoje. Mokėsi Troškūnuose ir Anykščiuose. Baigė Panevėžio mokytojų seminariją ir 1930 m. įstojo į Karo mokyklą, kurią baigė atsargos j. leitenanto laipsniu. 1937 m. — Vytauto Didžiojo universitetą Teisų fakulteto ekonominį skyrių. Porą metų mokytojavo. Priklausė atsargos karininkų korporacijai “Ramovė” ir aktyviai dalyvavo jos veikloje, dainavo chore ir oktete. Vėliau tarnavo Finansų ministerijoje, sekretoriumi, po to kainų kontrolieriumi Kaune ir Vilniuje, bei vyresniu ekonomistu kainų nustatymo skyriuje.

Karui baigiantis pasitraukė į Vokietiją, iš kur 1948 m. persikėlė į Kanadą. Nors pradžioje buvo sunki, bet velionis įsigijo braižytojo specialybę ir gavo darbą Toronto miesto savivaldybėje, kurioje dirbo iki pensijos.

Nuo pat gimnazijos laikų velionis reikėsi visuomeninėje veikloje, priklausė skautams, šauliams, korp. “Ramovė” ir kitoms organizacijoms, dirbo jų valdybose bei komitetuose.

Velionis įsteigė Kanados lietuvių žurnalistų sąjungą ir jai keletą metų vadovavo. Suredavo knygą “Ramovė”, bendradarbiavo

A. a. JONAS KARKA

lietuvių, taipgi ir vietinėje kanadiečių spaudoje. Paliko žmoną dr. Mariją ir sūnų dr. Rimą su šeima. Velionis visuomet sielojosi Lietuvos reikalais, šelpė ten likusius gimines. Tegu būna lengva jam Kanados žemėlė.

St. Prakapas

Khygų rīskykla
“SAMOGITIA”
meniškai iriša
knygas bei žurnalus.
A. Plėnys
3333 Grassfire Cres., Mississauga,
Ont. L4Y 3J8. Tel.(416) 625-2412

GELIŲ PARDUOTUVĖ

VICTORIA

416 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario M6R 2N2

(prie Turner & Porter laidotuvių namų).

Paruošiamo gėles (vairioms progoms - vestuvėms, laidotuviams ir t.t.)
Prieinamos kainos. Pristatome Toronto mieste nemokamai,
Skambinti tel. 536-1994.

Atkaklumas ir ryžtas - darbo sėkmė

Veiklų Tautos fondo Kanados atstovybės pirmininką
a.a. ANTANĄ FIRAVIČIŲ prisimenant

STEPAS VARANKA

Antanas Firavičius gimė 1914 m. Peštvenų kaime, Seredžiaus valsė., Kauno apskr., Dubysos-Nemuno santakoje. Šeimoje buvo šeši vaikai: trys broliai ir trys seserys. Antanas buvo vyriausias. Mokėsi Seredžiuje, vėliau Kaune suaugusių gimnazijoje. Jaunystėje mėgo dainuoti. Dalyvavo Seredžiaus parapijiniame chore. 1935 m. tarnaudamas kariuomenėje, baigė mokamąją kuopą, gavo puskarininkio laipsnį. Priklausė kuopos chorui.

1937 m. išėjęs iš kariuomenės, gavo Kužiuose ir Sudarge tarnybą pašte. Įstojo į Šaulių sąjungą. Dalyvavo šaulių chore. Sudarge buvo šaulių būrio vadu. Dalyvavo visuomeninėje veikloje. Vokiečių okupacijos metais vertėsi prekyba.

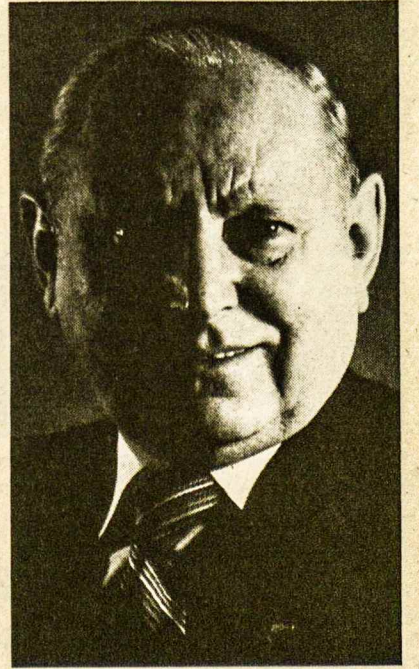
Sovietų Sąjungos kariuomenėi 1944 m. užimant Lietuvą, neilgam pasitraukė į tėviškę. Atsiveikines su tėvais, broliais ir seserimis, motinos palaimintas kryžiaus ženklą, pasitraukė į Vakarus — Vokietiją.

Karui pasibaigus gyveno Uchtės pabėgėlių stovykloje. Po trejų metų, prasidėjus emigracijai, išvyko į Angliją ir dirbo tekstilės pramonėje. Būdamas Anglijoje, priklausė Anglijos lietuvių bendruomenei. Ilgesnį laiką buvo Leicester skryniaus išdininku, vėliau pirmininku.

1956 m. Firavičius persikėlė į Toronto. Įsijungė į Priskelimo parapijos chorą. Į Tautos fondą įsijungė 1967 m. Netruks jam buvo pavestos vicepirmininko pareigos, o 1971 m. — pirmininko. Tas pareigas jis perėmė su šūkiu: “Vyrai, pajudinkime žemę!”.

Tais pačiais metais aukų buvo surinkta tris kartus daugiau negu ankščiau. Firavičiui dažnai tekdavo patirti ir asmeninių užgauliojimų. Vazinėdamas po įvairias lietuvių gyvenamas vietas, rinkdamas TF aukas, jis ne kartą būdavo išburtas su priekaištais: “Jūs surinktus pinigus išvaistote, ‘prabaliavojate’ ir remiate dažnai nereikšmingus darbus”. Jo dažnai įkyrus prašymai ne visiems patikdavo, bet jam pavykdavo surinkti nemažas sumas.

Kai Antanui ir TF būdavo daromi įvairiausi priekaištai ir net užgauliojimai, Firavičius sakdavo: “Tas visas ‘brudas’ tegul krenta ant manęs, bet, mielas tautiečių lietuvi, ką duosi Tautos fondui?” Antano kantrumas ir ryžtas buvo jo gražiaus darbo sėkmė. A. Firavičius TF Kanados atstovybėje išdirbo 16 metų. Per tą laiką fondui surinko \$280.000. Tam darbui paaudamas per 30.000 darbo valandų. Pirmininku išbuvo daugiau kaip 4 metus, iki jį užklupo sunki liga — liaukų vėžys ir regėjimo netekimas. Antanas mirė 1993.III.8 Toronto Šv. Juozapo ligoninėje. Paliko žmoną Elena, tris seseris ir brolių Lietuvoje. Firavičius ne vieną kartą skundėsi draugams sakdamas: “Tik Tėvynė žinos, kiek daug patyriauskauso dėl priekaištų ir nešvarių apkalbų”. Tuos nemalonumus praskaidrindavo gaunamos iš tautiečių dosnios aukos ir paraginimai bei pritarimai padėti Lie-

A. a. ANTANAS FIRAVIČIUS, buvęs Tautos fondo atstovybės pirmininkas Kanadoje

tuvai ir lietuvių išlaikymui. Visi gerai žinome ir suprantame, kad prašyti aukų yra labai nemalonus darbas.

Rinkdamas aukas, išvažinėjo tūkstančius kilometrų, kurių užtektų apvažiuoti pasaulio rutulį 2 kartus.

Antanas aktyviai rėmė ir išeivijos vilniečių veiklą. Keletą kartų kaip Tautos fondo atstovas dalyvavo vilniečių sąskrydžiuose. Skaitė ir paskaitas. Su \$200 auka rėmė veikalo “Rytų Lietuva” anglų kalba išleidimą. Sielojosi Rytų Lietuvos problemomis.

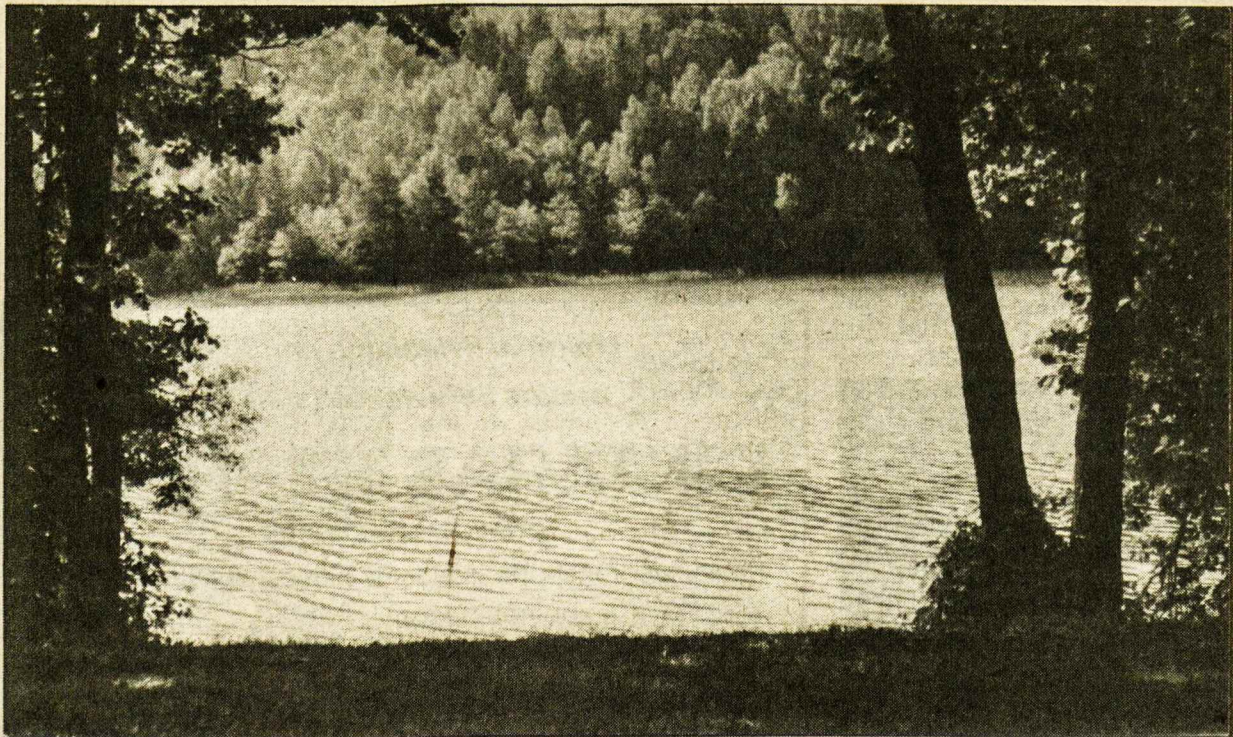
Firavičius bendradarbiavo lietuviškoje spaudoje — “Tėviškės žiburioje”, “Nepriklausomoje Lietuvoje”, “Laisvoje Lietuvoje”, “Karyje” ir “Drauge”. Yra kūręs ir eilėraščių.

Antanas už nuopelnus Tautos fondui buvo pagerbtas ir apdovanotas 1975 m. Bruklne, NY, DLK Mindaugo medaliu, vėliau, už uolų, sėkmingą ir pasižventusį darbą — plakete.

1990.XI.17 Toronto Lietuvių namuose buvo surengtas jo pagerbimas ir darbų įvertinimas. Pagerbime dalyvavo Lietuvos generalinis konsulas Hris Lapas, VLIKo pirmininkas dr. Kazys Bobelis, Tautos fondo tarybos pirmininkas J. Giedraitis ir kiti bendruomenės veikėjai.

Antano Firavičiaus sveikatai blogėjant, 1986 m. buvo priverstas iš Tautos fondo pareigų pasitraukti. Tą priverstinį pasitraukimą labai pergyveno. Jis gerai suprato, kad nebus lengva rasti tautiečio, kuris ryžtųsi tam nedėkingam darbui.

A. a. Antaną Firavičių, ilgametį darbštų Tautos fondo darbuotoją ir pirmininką, iš laidotuvių namų į Šv. Jono lietuvių kapines Mississaugoje, palydėjo gausus būrys tautiečių. Organizacijų atstovai, tardami atsisveikinimo paskutinį žodį, apgailestavo, kad neteko darbštaus pasižventusio lietuvio patrioto, kuriam ir mirti buvo lengviau, nes Lietuva po ilgos komunistinės vergijos išsilaivino ir tapo laisva ir nepriklausoma. Antano darbai ir pasižventimas susilaukė įvertinimo. Tegu Kanados žemė lietuvių kapinėse suteikia Tau, mielas Antanai, amžiną ramybę.

EŽERĖLIS

Nuotr. D. Meliūno

Dr. Gina J. Ginčauskaitė optometristė

1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)
Prima pacientus pagal
susitarimą
Telefonas 532-7115
Susitarus prima pacientus
ir vakarais

Turner & Porter laidotuvių namai

436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

Nordland Express

1650 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 4A8. Tel. (416) 535-5000

Nordland dėžės galite nusipirkti:

1. Anapilio knygyne, Mississaugoje, tel. (416) 242-3648
2. Estų namuose, Rytų Toronte, tel. (416) 461-1344
3. Hamiltone, tel. (416) 523-5639
4. Kitchener-Cambridge, tel. (519) 650-1054
5. Collingwood-Wasaga, tel. (705) 445-4248
6. Sault Ste. Marie, tel. (705) 949-1198
7. Sudbury, tel. (705) 522-3179
8. North York, tel. 222-4021

Nordland dėžės:

- 1 ir 1½ kub. pėdos dėžės ..... \$ 1.00
- 3 kub. pėdų dėžės ..... \$ 2.00

Persiuntimas:

- 1 kub. pėdos dėžė (12"x12"x12") \$ 7.50
- 1½ kub. pėdos dėžė (12"x12"x18") \$11.25
- 3 kub. pėdų dėžė (12"x18"x24") \$22.50
- Siuntiniai, kurie yra perkrauti ar įpakuoti ne **Nordland** dėžėse, siunčiami pagal svorį (kg) ..... \$ 1.50

Pristatymas į namus:

- Pristatymas bet kokio skaičiaus siuntinių tuo pačiu adresu (bendras svoris ne daugiau 50 kg) \$15.00

JAV ir Kan. dolerių pervedimas ir pristatymas:

Bet koks kiekis JAV ir Kanados dolerių ..... 4% + \$15.00

Drauda: Kiekvienas siuntinys yra automatiškai apdraustas \$100.00.

100.00 galima apdrausti papildomai 5%

Atidaryta nuo pirmadienio iki šeštadienio 8 v.r. — 8 v.v.

DABAR perkelkite JAV ar Kanados dolerius į Lietuvą čekiu ar pinigine perlaida

Nordland Express perduoda pinigus — greitai ir saugiai — tiesiai gavėjui ir gauna iš jo perdavimo patvirtinimą. Perkėlimo mokestis — tik 4% plus \$15 už pristatymą.

	JAV dol.	Kan. dol.
Perkėlimo suma	.....	.....
Perkėlimo mokestis - 4%	.....	.....
Pristatymas	.... 12.00.	.... 15.00.
Viso	.....	.....
Siuntėjas:	Gavėjas:	
.....	.....	
.....	.....	
Tel:	Tel:	

Išrašykite čekį ar piniginę perlaidą **Nordland Express** vardu ir siųskite:

Nordland Express, 1650 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 4A8.

Daugiau informacijų gausite paskambinę tel. (416) 535-5000, FAX (416) 535-5001.

Kazimiero Bizausko minėjimo parodoje duktė PRIMA BIZAUSKAITE-DUNN ir prof. PRANAS ZUNDE (žentas, Algės Bizauskaitės vyras)
Nuotr. J. Juknevičiaus

“Viskas apie tėvą”

K. Bizausko minėjimas Vilniuje

G. GUSTAITĖ

Tai dukros, Primos Bizauskaitės-Dunn, išpūdis tuoj po minėjimo – “aš vos sulaikiau ašaras, viskas apie tėvą”.

Tėvui, Vasario 16-tosios signatarui, Kazimierui Bizauskui (1893.II.14–1941.VI.26) buvo skirtas ne tik 100-tųjų gimimo metinių minėjimas, įvykęs balandžio 30 d. Menininkų rūmuose. Tą pačią balandžio 30-tą, vidurdienį, Kaune buvo atidengta lenta prie namo, kuriame jis gyveno (Vyduko al. 2), o kitą dieną, gegužės 1-mą, Katedroje Mišios, laikytos arkivysk. A. J. Bačkio. Menininkų rūmuose buvo taip pat paroda, parengta V. Černiausko, archyvo rūpesčiu. Renginiuose dalyvavo artimieji: be dukros, atvy-

kusios iš Anglijos su dukra, K. Bizausko vaikaitė, iš JAV atvyko prof. Pranas Zundė, K. Bizausko žentas (buvo vedęs Algę Bizauskaitę), giminės iš Lietuvos.

Šalia didelio Lietuvos meno, mokslo žmogaus – Pauliaus Galanės – lentos, ant tos pačios sienos nuo šiol bus dar viena, skirta čia gyvenusiems signatarui, vėliau diplomatui K. Bizauskui, sušaudytam 41-aisiais. (Abiejų lentų autorių – skulptorius S. Žirgulytis). Per atidengimą apie K. Bizausko gyvenimą plačiau kalbėjo ir K. Galanienė.

Vakare įvykusį minėjimą, organizuotą Lietuvos istorijos draugijos ir Menininkų rūmų, pradėjo draugijos pirmininkas, istorijos m. dr. Vytautas

Merkys. Po jo K. Bizausko gyvenimą, veiklą atskleidė keturi pranešėjai: šių eilučių autorė (apie gyvenimo kelią), D. Blažytė (švietimo ministeris Kazio Griniaus vyriausybėje), R. Čepas (K. Bizauskas – Lietuvos diplomatas), V. Žukas (K. Bizausko knygotyrinė veikla).

Kelis kūrinius minėjimo pradžioje padainavo muzikos akademijos choras, vadovaujamas Tado Šumsko. Nedidelė programėlė, bet paveikė dukrą – “Ta muzika...” Daugelio tarptautinių konkursų laimėtojas choras, šiuo metu neabejotinai Europos garsenybė, tris kartus koncertavęs Vatikane popiežiui. Negalėjo neįdėti atlikimas, taip pat parinkti dalykai, artimi K. Bizausko dvasiniam pasauliui: G. Kuprevičiaus “Ant kalnelio, ant aukštojo”, E. Vilos-Lobeso “Tėve mūsų”, J. Kalco “Aleliuja”, J. Naujalio “Kur bėga Šešupė”.

Šių eilučių autorė pirmiausia stabtelėjo prie painiavos dėl gimimo datos ir vietos. Klystama lietuvių tarybinės enciklopedijos leidimuose, V. Vanago Lietuvos rašytojų sąvade. Tuose leidiniuose gimimo vieta nurodyta Vildūnai, Joniškėlio valsč., Biržų apskr., o gimimo laikas – 1892.II.14. (Pasitaikė spaudoje matyti net 1895-uosius). Tuo tarpu lietuviškoji senoji, Kauno, taip pat Bostono enciklopedijos, nurodo Povilo Uostą Kuldigos apskr. (Latvija) ir 1893 m. vasario 14 d. Pastarąją vietą ir datą patvirtina – tiesa, kol kas žodinis – Rygos archyvo pranešimas (atsakymas į prašymą atsiųsti metrikus) – K. Bizauskas gimė 1893 m. vasario 14 d. Povilo Uoste, Kuldigos apskr.

Kitas svarbus dalykas – tai tardymo byloje (Nr. 1353, buv. Saugume) esantis nedidelis dokumentas su grifu “visiškai slaptai”. 1944.V.18 pasirašy-

tas A. skyriaus viršininko pavaduotojo Feigelsono leidžia teigti, kad K. Bizausko žūties vieta buvo ne Červenė. Dokumente nurodoma: “Bizauskas K.K. sušaudytas 1941.VI.26 netoli Bigosovo stoties Polocko raj.”, “kadangi toliau nebuvo galimybės vežti”. Sušaudytas “remiantis Berijos, Bykovo ir Maslovo nutarimais. Pagrindas: 1941.VI.26 d. aktas, pasirašytas drg. Razausko ir jo pavaduotojo drg. Us, saugomas LTSR NKVD skyriuje”. Tad dokumentu remiantis reikėtų matyti keisti literatūroje nurodomą K. Bizausko žūties vietą, Červenę, į Bigosovą.

Sėdamasi duomenų iš P. Zundės parašytos K. Bizausko biografijos, kurios rankraštį autorius maloniai davė pasinaudoti (už tai ačiū!), pirmoji pranešėja toliau atskleidė asmenybės etines savybes, jos platų akiratį, valstybinį mastymą, tai, kas nenustoją vertės. Antai, kokie įsimintini 1939 m. per iškilmes Kaune pasakyti K. Bizausko žodžiai: “Mūsų tauta tada tebus stipri, kada visi jos nariai bus dori, darbštūs, drausmingi bei vieningi. Per daug mažas yra mūsų skaičius ir mūsų jėgos, kad mes galėtume brolyje nematyti brolio, kad galėtume ieškoti, kas mus skiria, o ne jungia, kad galėtume duoti pasireikšti savo asmeniškoms užgaidoms ir norams, o ne dirbti bendrajam mūsų labui...”

Apžvelgusi be galo sunkią ano meto padėtį – trūko visko, neturėjo tik vaikų, kuriuos reikėjo mokyti – D. Blažytė nušvietė neeilinius ministerio K. Bizausko nuopelnus švietimo srity, klojant tautinės mokyklos pamatus. Beje, vėliau nuopelnus labai gražiai įvertino V. Biržiška, lygindamas visus nepriklausomos Lietuvos švietimo ministerius: “Geriausias švietimo ministeris buvo

K. Bizausko giminės po minėjimo. Antroji iš dešinės – duktė PRIMA BIZAUSKAITE-DUNN, ketvirtas – prof. PRANAS ZUNDE (Algės Bizauskaitės vyras), trečia iš kairės – K. Bizausko vaikaitė, Primos duktė

Bizauskas. Jis geriausiai pajuto pulsą, ko reikia atgimusiai Lietuvai, jos švietimui. Nežiūrint to, kad buvo pats jauniausias tose pareigose”. Nepamirština būtų, kad vertintojas – socialdemokratas, o vertinamasis – ateitininkas...

Idomų dalykų atskleidė R. Čepas. Antai jis papasakojo apie Didžiosios Britanijos pasiūlymą K. Bizauskui, jo šeimai pasitraukti iš Lietuvos, suteikti jiems politinį prieglobstį po rusų okupacijos. Bet K. Bizausko įsitikinimu sunkiausiai kraštui metu inteligentią neturi teisės jo palikti. Be to, kaip sakydavo, aš niekam nieko blogo nepadariau...

Šiaip jau mažiausiai žinoma K. Bizausko veiklos dalį – knygotyros, knygų leidybos, bibliofilijos, kolekcionavimo sri-

ty – rūpestingai surinktais faktais pagrindė prof. V. Žukas.

Pabaigoje V. Merkys padėkojo organizatoriams – Genovaiti Gustaiti, Ričardui Čepui – dalyviams, kurių šiltą saulėtą penktadienio pavakare susirinko palyginti ne toks mažas būrys. Jame matėsi ne vienas seimo deputatas iš LDDP – B. Genzelis, G. Jurkūnaitė, J. Karosas, atėjo taip pat K. Bobelis, kiti. Atėjo į minėjimą ir užsienio reikalų ministeris P. Gylys. Pristatytas dukrai jis pasidžiaugė daug ką davusiu renginiu. Surado laiko ateiti ir mons. K. Vasiliaskas.

Tardymo byloje prie pagrindinių kaltinimų K. Bizauskui priskiriama priklausymas “kontrrevoliucinei lietuvių partijai”, “krikščionys demokra-

tai”, rinkimas “į jos vadovaujantį organą”, priklausymas “taip pat jaunimo organizacijai ‘Ateitininkai’, kuri buvo tos partijos rezervas ir mokykla jaunimo auklėjimo religine-buržuazine-nacionalistine dvasia”. Tuo tarpu minėjime, lentos atidengime krikščionių demokratų, ateitininkų nesimaitė, nors informacijos, rodos, netrūko; jos buvo net daugiau, nei apie kitus panašius renginius – pakvietimų nunešta į krikščionių demokratų konferenciją. Apie minėjimą pranešė, pakvietė ten nuėjęs P. Zundė. Per atsiveikimo vakarienę pasidomėjo duktė, kodėl jų nebuvo? Ką atsakyti Bizauskaitei? Kad Bizausko pavardė jau (dar?) nieko nereiškia? Atrodo, juo toliau juo labiau atsisakė, kaip piktybės gėlės?

Užvenčio Monika

Partizaninių kovų epizodai Žemaitijoje

ANTANINA GARMUTĖ

Susitikimas

Vieną tvankią 1991 metų rugpjūčio pavakarę mano bute su skambo telefonas.

— Labs vakars! — Ir žvalus balsas paklausė: — Kada atvažiuosite?

— Su kuo kalbu?

— Su Užvenčio Monika!

Susitarėme susitikti po dviejų savaitių, kai Monika išeis atostogauti.

— Žalias gyvenimas ant kalniuko. Dešinėje pusėje, Želviuose, – palydėjo jos balsas.

Apie žemaičių partizanę Moniką Kulišauskienę pirmą kartą išgirdau Druskininkų Tremtinių klube. Žinojau tik jos partizanavimo pabaigą – kaip narsiai gynėsi, nepasidavė į nelaisvę. Tai buvo legendinė žemaičių krašto dukra, ir aš labai jaudinausi prieš šį susitikimą.

Sutartą dieną tremties bičiulio Stanislovo Sajausko “žiguliukas” spurdėdamas nešė mus pro aukštus Ariogalos bažnyčios bokštus, Dubysos slėnius. Tolumoje plytėjo miškų masyvai. O apie Vaiguvą, kaip kepa mos duonos kepalai, iš žemės kilo kalnai ir kalneliai – pušėlėmis nusagstyti arba javais apšėti. Mėginau įsivaizduoti, kaip atrodo Monika. Tikriausiai jau garbingo amžiaus, baltais plaukais, geraširdišku veidu. Prisiminiau neseniai skaitytą partizanų poezijos knygą “Kovos keliu žengiant”. Joje parašyta, kad žemaičių pagrindinio leidinio redaktorė buvo vado Montvydo adjutanto sesuo Alūzaitė. Irgi Monika. Gal ta pati?

Kelionės tikslas artėjo. Nesunkiai suradome “žalią gyvenimą” ant kalniuko. Palangėje šmėstelėjo plona šviesia-plaukiu vaikinuko figūra. Pasitiktį išėjo judri vidutinio ūgio moteris. Ramiai šypsojosi. Veidas įdėgęs, kaštoniniai plaukai. Aštrus mėlynų akių žvilgsnis. Amžius – atrodė nė keturiasdešimties nebus.

— Norėčiau matyti Moniką.

— Aš ir esu.

Po to laukė antras netikėtumas.

— Susipažinkime, – ištiesiau ranką.

— O mes pažįstamos! Prisiminkit gegužės mėnesį Kaune. Kai politikalniai ir tremtiniai susirinko...

Laukė dar ir trečias malonus siurprizas.

— Gal mergautinė pavardė Alūzaitė?

— Taip.

— Partizanų leidinių redaktorė Žemaitijoje?

— Ta pati.

Mes kalbame nedaug. Viskas aišku be žodžių. O kaip sužinojti apie Moniką daugiau? Ji beveik nepasakoja apie save. Be galo santūri ir kukli.

— Tokia praeitis. Kovojo visi.

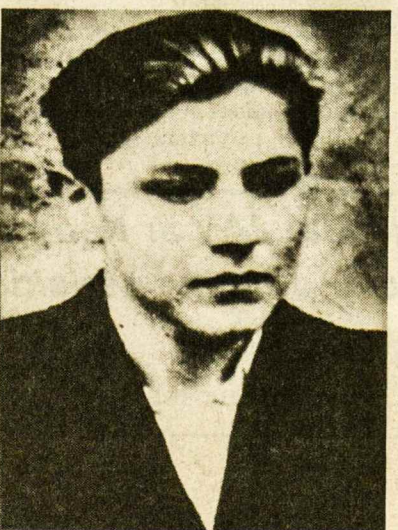
— Bet kaip jūs tiek įstengė?

— Ir ištvėrė?

— Vargą žmogus atlaiko, o rašakiaš ne! – tvirtai sako Monika. Išeidama ieškoti fotografijų tarstelė: “Aš dar motinėle turiu. Gal norit su ja pakalbėti?”

— Gerai.

Ant sienos, garbingoje vietoje pakabintas jauno vaikinuko, Monikos brolio Broniaus Alūzo portretas. Apačioje užrašas “Bedalis” ir 40-ties metų žuvimo sukakties data.

Žemaičių apygardos vado Montvydo “Žemaičio” adjutantas BRONIUS ALŪZAS-“BEDALIS”, gimęs 1933.IX.23 d. Užvenčio apyl., Želvių k. Žuvęs 1953.VIII.23

Nesenstanti Motina

Ateina Mama – guvi, švari senutė. Prie aukštų palangės gėlių fotografuojamės atminčiai.

Paskui Mama kalba. Dar mažiau. Bet dar tvirčiau. Iš jos pasakojimo imi suprasti, kodėl vaikai užaugo tokie, o ne kitokie. Išdrįstu paklausi:

— Kiek jums metų?

— 97.

Pasako visai paprastai. Motinos niekada nesensta. Sens tame mes, jų užauginti vaikai. O jos – kaip išminties bokštai, stebinantys visus savo tvirtybę. Kaip obelys pavasarį. Mo-

nikos Mamai dar trūksta baltos pavasarinė obelų spalvos. Betgi orientacija! Mes atvykome pirmąją puoš Sovietijoje dieną. Ir senoji aiškina:

— Šiandien ne apie save reikia kalbėti, o gedėti Gorbačiovo. Ot “galovoriezai” – nei radijas, nei televizija neveikia. Bet naktį aš Londono klausiausi.

Neabejojame, kad reakcija pralaimės, ir Lietuvos Nepriklausomybė ateis greičiau negu buvo tikėtasi. Nuo dienos aktualijų pereiname į praeities dienas.

Ona Tugauskaitė-Alūzienė dalijasi savais prisiminimais. Iš jų sužinome, kad gyvenę jiedu su vyru Vincu Alūzu Želvių kaime šioje pačioje sodyboje. Valdė 19 ha žemės. Neblogai sekėsi. Augino tris vaikus: Eleoną (g. 1928), Moniką (g. 1931) ir Bronių (g. 1933). Vyras Vincas, apsišvietęs žmogus, dirbo Užvenčio banko valdytoju. Mirė po visų negandų 1979 metais, palaidotas Užventyje.

Ką apie Moniką galiu pasakyti? – ji tarsi klausia pati save. – Visada tokia buvo. Prie Trispalvės nuo mažumės prilipus. Kai bolševikai pirmą kartą okupavo, tai ji vaikus išrikavo, su mūsų vėliava atsistojo. Tada gerai baigėsi.

— Kaip išėjo į mišką?

— Tai kad nesisakė! Tik po kelių mėnesių sužinojom. Nuėjau į turgų Užventyje. Moteris ir sako: “Ko tu čia stovi? Jau tavo duktės nėra!” Tai kur ji? Nuėjau pas enkavedistus: gal jau uždaryta. Sako, dar ne. Paskiau ir sūnus išėjo. Reikia – tai reikia. Namus, namiškius, tardė. – Neglostė. Musė baisiai. Kai Bronius buvo dar neišėjęs, ji kasdien šaukė. Vis paleisdavo. Vienas geras žmogus iš stribų pakuždėjo: “Dink, Broniau, nes rytoj nebepaleis”. Taip jis išėjo. Priverstas buvo. Mane pačią tardė tris metus. Stribai. Jie būdavo visi girti. Jei po jų kankynių svėriau 28 kg, tai jau gerai buvo... Laikydavo prie karkštos krosnies su kailiniais. Paskui išvedavo į šaltį. Jau pliką. Aštuonias dienas burnoj trupinio neturėjau, tai padavė sriubos indą. Prišlapintą! Žvėrys taip nedarytų.

Mano vaikas

Atsidūsėdama, kvapą atgaudama pasakoja Motina. Nerimą išduoda judančios rankos ir kietai sučiupiamos lūpos. Skaudžiausia buvo atsisveikinti su sūnumi. Savo jauniausiuoju, švelniausiuoju vaiku. Dvidešimtmečiui.

Žemaičių partizanė MONIKA ALŪZAITE “AUDRONE”, “LAIMA” apie 1950 m.

— Varniuose jie buvo suguldyti. Mane su dukra Elena vedė atpažinti. Minia svieto susirinko. Sūdna diena. Aš vis išvirsdavau – alpau. Tik iš trečio karto priedė. Gulėjo du. Stribai spardė. Bobos, tyčia suvartytos, provokatorės, girtuoklės, kiek galėdamos plūdo. Aš priejau ir pasakiau: “MANOI” Vaiko galva buvo peršauta, akis išplėsta. Viršininkas trimis aukštais keikėsi, matyt tokia pas juos, rusus, mada savo motinas paminavoti. Aš paprašiau: “Viršininke, leiskite man sūnų pasilaidoti”. O jis sustaugė: “Sūnų kapuose mes nelaidojam!” Pas juos, bolševikus, viskas atvirkščiai. Žmonių vietas užima sūnys, o žmonės jie laiko šunimis. Jiems mūsų vaikai – ne žmonės... Užtat, kad jie Tėvynę gynė. Kaip jie to nesupranta – savo lizde kiekvienas gyvas sutvėrimas ginasi!

Senoji žemaitė susijaudino. Jau širdį atvėrė, ir šneka – kaip šaltinio lamėjimas teka. Protarpiais pakelia akis į sūnaus “Bedalio” (koks slapyvardis!) portretą. Gal prisiminė ir šandien visoj Lietuvoj tebedainuojamą:

Motinėle, auginai,
Mylėt kraštą mokinai,
O kai sulaukiau dvidešimt metelių –
Tėvynei paaukojai!...

“Bedalio” Motina ištare savo nuosprendį:

— Aš budeliams dovanuoju. Tegul juos teisia sąžinė.

Ir nuėjo išlėsti į savo kambarėlį. Pokalbį tęsėme su Monika.

Naujos jėgos

Partizaninė kova Lietuvoje jau silpo, bet Žemaičių apygardoje tragiškai rėjęjančias kovotojų gretas, kaip šviežiai

pritekantis šaltinių vanduo, papildė naujos jėgos. Net naušalių miestelių mokyklose veikė pogrindinės patriotinės organizacijos. Žuvusiųjų vietas užėmė jauniausioji karta. Užvenčio gimnazijoje Žemaičių apygardos vado V. Montvydo – “Žemaičio” iniciatyva buvo įsteigta moksleivių pogrindžio organizacija. Jai vadovavo talentinga literatė Aldona Jokubauskaitė – “Vaidenė”, kruopšti, kukli mergaitė. Nuo šešiolikos metų slaptai veiklai šioje organizacijoje atsidėjo ir jos klasės draugė Monika Alūzaitė – “Audronė”, “Laima”. Jos rašė straipsnius į partizanų spaudą, klijavo atsisaukimus, palaikė ryšius su apygardos štabu. Nelegaliai dirbo apie ketverius metus.

Žemaičių apygardos vadas VLADAS MONTVYDAS-“ŽEMAITIS”

1950 metais pagrindį susekė, suėmė “Vaidenę”. Monika nedvejodama perėmė jos funkcijas. Dirbti buvo pavojainga.

Monika prisimena:

— Prieina prie manęs klasės draugė ir sako, kad tokia tai dieną veš į Šiaulius “Vaidenę”. Pranešk partizanams, kad užpultų ir išvaduoję. Gerai, sakau, pranešiu. O paskui buvo Užventy spektaklis “Raudonoji gėlė”. Aš žiūrėjau jį. Išeinant iš salės, pamačiau, kad mane jau seka vienas tipas. Įsimačiau į minią. Tą patį vakarą išėjau pas partizanus. Jie patarė į gimnaziją negrįžti.

Toks buvo Monikos kelias į mišką. Išvengė suėmimo. Bet jos laukė akistatos su mirtimi. Apygardos vadas Vladas Montvydas-“Žemaitis” bunkeryje priėmė Monikos priesaiką Tėvynei. Ji dirbo štabe.

(Bus daugiau)

SOLD

COLDWELL BANKER

RESIDENTIAL REAL ESTATE

Expect the best.

DAIVA DALINDA, BBA,
Broker Tel. (416) 231-5000

Amerikos didžiausia namų pardavimo įstaiga plečiasi Kanadoje!

Islington-Kingsway Realty Inc.
Prezidentė, turinti 14 metų patyrimą, jums sąžiningai patarnaus.

Nemokamas namo įvertinimas.

2908 Bloor Street West,
Etobicoke, Ontario M8X 1B6 FAX (416) 233-2713

Maloniai kviečiame naudotis naujos lietuviškos įstaigos

GINTARAS EXPRESS
paslaugomis

Padidėjus transporto išlaidoms naujos paslaugų kainos:

DĖŽĖS: 1,5 kubinės pėdos	\$1.00
3 kubinės pėdos	\$2.00

Siuntiniai į Lietuvą laivu:

mūsų ir taip pat jūsų dėžėse

1 kubinė pėda	\$7.00
arba 1 kg	\$1.20

Siuntiniai į Lietuvą lėktuvu:

1 kg	\$4.50

Garantuojamas greitas pristatymas – iki 14 dienų. Siuntinių pristatymas į namus, iki 50 kg arba 5 kub. pėdų, atsiunčiant kvitą su gavėjo parašu .....

\$14.00

JAV arba Kanados dolerių pasiuntimas su pristatymu į namus .....

4%+\$14.00

Visi siuntiniai apdrausti be papildomo mokesčio

Automobilių ir kitos įrangos persiuntimas.

Kelionės į Lietuvą nuo .....

\$899.00

Kiti patarnavimai

Siuntiniai Toronto mieste iš namų paimami nemokamai. Garantuojame greitą ir sąžiningą patarnavimą.

Lietuviai pas lietuvius.

Mūsų atstovai: Kitcheneryje, Waterloo, Guelph, Cambridge
Lolita arba Armandas, tel. (519) 571-9422
Hamilton: Alfredas Zorkus, tel. (416) 522-9966
London: Jonas Naruševičius, tel. (519) 657-1751
Delhi: Pranas, Teresė Pargauskai, tel. (519) 468-2163

1968 Bloor St. W.,
Toronto, Ontario M6P 3K9
(Prie High Park požeminės stoties).
Tel. (416) 604-4400,
FAX (416) 604-9748.

GINTARAS

EXPRESS

Atidaryta nuo pirmadienio iki
penktadienio nuo 10 v.r. – 7 v.v., šeštadienį nuo 10 v.r. – 4 v.p.p.

Lietuvos menininkai Venezueloje

JULIUS VAISIŪNAS

1993 m. gegužės 20 d. Venezuelą pasiekė Lietuvos menininkai, viso 16 asmenų. Juos sutiko Lietuvos ambasados ir Venezuelos valstybinės kultūros tarybos pareigūnai. Menininkai atvyko, vykdydami kultūrinės sutarties programą, kurią vyriausybės vardu pasirašė Lietuvos ambasadorius dr. Vytautas A. Dambra ir Venezuelos kultūros ministeris bei Valstybės kultūros tarybos pirm. dr. José Antonio Abreu.

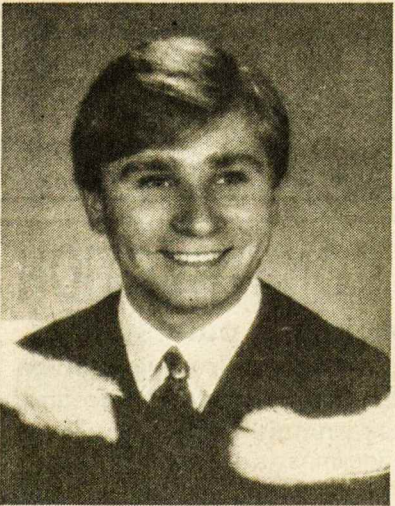
Pirmoje grupėje yra trys dainininkai: Aušra Čepulkauskienė, mezzosopranas, atvykusi su savo vyrų inž. Algimantu Čepulkausku bei dukrelėmis – Ieva ir Milda; Edvardas Kaniava, baritonas, su žmona Barbara, ir Virgilijus Noreika, tenoras, su žmona, baletu soliste Loreta ir sūnumi Virgilijum. Visi jie – žymūs Lietuvos operos solistai ir Lietuvos muzikos akademijos pedagogai. Taipgi atvažiuo kontrabaso profesorius Vytautas Sereika su žmona Joana, smuiko profesorius Raimundas Butvila su žmona, baletu soliste Rūta su sūnumi Šarūnu ir dukrele Gaile bei fortepiono profesorius Aloyzas Končius.

Su šia grupe neatvyko operos solistas (bosas) ir akademijos profesorius Vladimiras Prudnikovas su sutartį pasirašiusia žmona pianiste Nijole ir dukrele Ieva. Ligi šiol dar neišsirengė ir čelo profesorius Armonas su žmona, kuri yra pianistė.

Netolimoje ateityje laukiamas dar gerai ispanų kalbą mokančio muzikologo, Lietuvos muzikos akademijos prorektoriaus prof. Antanavičiaus, vargonų profesoriaus Broniaus Kviklio, baletu specialistų ir kitų.

Pasirašytoji kultūrinės sutarties programa yra Lietuvai svarbi ir tuo, kad profesorių algas, drauge su kelionės išlaidų apmokėjimu, būtiniais sveikatos draudimu ir apmokamom atostogom atlygina Venezuelą. Lietuviai menininkai šia išvyka turi pirmą galimybę eiti į Pietų pasaulį.

Birželio 5, sekmadienį, įvyko pamaldos, kurių metu prisiminti 1940 ir 1941 metai: Lietuvos okupacija ir deportacijos. Pamaldas atnašavo lietuvių kapelionas, kapucinų provincijos Santiago Perez, dalyvaujant gausiam lietuvių šaukčiui, jų tarpe iš Lietuvos atvyku-

PAULIUS BEKĖRIS

1993 m. pavasarį Toronto universitete gavo chemijos inžinieriaus diplomą (Bachelor or Applied Science in Chemical Engineering). Pradėjo testuoti studijas magistro laipsniui ("Master's degree in Chemical/Nuclear Engineering"). Yra paskelbęs mokslinį darbą "Canadian Nuclear Society" konferencijoje, Montrealyje, už kurį jam buvo suteiktas antroji premija. Priklauso "Canadian Nuclear Association" komitete, kuris teikia visuomenei didesnę supratimą apie atominę technologiją. Studijuodamas dar raskdamas laiką šokių tautinių šokių grupėje "Atžalynas", dalyvauti tautinių šokių šventėse. Daugiau kaip dešimt metų aktyvus lietuvių jūrų skautas

Atsiųsta paminėti

Kun. Jonas Velutis, KRISTAUS MOKSLŲ ŠVIESTA. Sekmadienio Evangeliją A, B, C ciklu trumpai aiškinimai. Priedas – kelionės į Sv. Žemę ir į Meksikos Guadalupe. Paruošė ir išleido kun. Jonas Velutis 1992 m. Čikagoje, 330 psl. Tiražas – 1200 egz. Kaina – \$7.00. Autoriaus adresas: Rev. J. Velutis, 12433 So. Halsted, Saint Peter and Paul Church, Chicago, IL 60628, USA. Pažymėtina, kad šio leidinio viršelio iliustracija yra paimita iš "Mišiolėlio", kurios autorius yra kun. J. Staškus. Apie tai betgi niekur nepaminėta.

siems menininkams. Mišių metu Lietuvos operos solistas tenoras Virgilijus Noreika įdainauoja sugedoję Šuberto "Ave Maria". Po pamaldų visi vyko pas dr. Victorino ir Oną Nelsaitę-Marquez, kurių namuose buvo lietuvių moterų suorganizuoti iškilmingi pietūs. Pobūvio metu buvo ir padainuota. Svečių tarpe buvo ir ambasadorių lankantis jo brolis Kęstutis Dambra, matematikas-fizikas, deputatas Vilkaviškio rajone ir to rajono Tremtinių bei politinių kalinių sąjungos pirmininkas.

Svečiai džiaugėsi, kad vos atvažiuojant, Venezuelos valstybės kultūros taryba juos pakvietė į labai gerą pajūrio viešbutį, kad ten pailsėtų ir atsigautų po ilgos kelionės. Menininkų atstovas Vytautas Sereika padėjo ambasadoriui už jo pastangas, pasakė, jog visi gerai įsikūrė Anauro Hilton viešbučio butuose, nuotaika gera, mokosi ispanų kalbos ir yra pasiryžę rimtam darbui.

Du broliai - kuris autorius?

Kas naujo komedijos "Amerika pirtyje" autorystės byloje?

IGNAS MEDZIUKAS

1976 m. Lietuvoje buvo išspausdintas literatūrologo Vinco Kuzmicko (1936-1982) paraštas Keturakio raštų rinkinys, kuriame jis Juozo Vilkutaičio-Keturakio parašytą populiarią komediją "Amerika pirtyje" ir kitus jo raštus priskyrė Antanui Vilkutaičiui (1964-1903). Maždaug tuo pat metu jis parašė ir keletą straipsnių tuo klausimu periodinėje spaudoje, o 1981 m. išleido knygą "Antanas Vilkutaitis-Keturakis". Į paskelbtą neteisębę reaguodama J. Vilkutaičio dukrė Birutė Vilkutaitė-Gedvilienė, gyvenanti JAV, 1979 m. parašė knygą "Tikrasis Keturakis ir jo raštai", kurioje pateikė dokumentus, įrodydama, kas iš tikrųjų buvo tikrasis Keturakis ir ką jis parašė.

Pranas Mikalauskas, rašytojas ir tautosakininkas, pažinojęs Juozą Vilkutaitį Lietuvoje, pasiuntė LKP Centro komitetui raštą, pastebėdamas Kuzmicko raštuose netikslumus. Po ilgesnio laiko į tą jo raštą atsakė LTSR Valstybinio leidyklių, poligrafijos ir knygų prekybos reikalų komitetas 1981.X.30. raštu, pasirašytu J. Nekrošiaus, kuriame sakoma: "Mokslo leidykla nepakankamai buvo reiki autoriui; knygos žanras ir stilius – tarpinis – tarp mokslo ir beletristinio; Kuzmickas daro spėjimus, pateikia hipotezes, palydėdamas jas žodžiais 'gal būt, turbūt, matyt'. "Lietuvos TSR valstybinės leidyklių, poligrafijos ir knygų prekybos reikalų komitetas griežtai nurodė 'Mokslo' leidykliui atsakingiau rengti spaudai rankraščius, principingai dirbti su autoriais, siekiant leidinių idėjinės, meninės, mokslinės vienovės".

Jau iš šio rašto matome V. Kuzmicko argumentų silpnumą. Literatūros mokslui nepakanka prielaidų, vaizduotės, spėliojimų. Reikia tikrų faktų, kurių šiuo atveju pasigendame V. Kuzmicko darbe. Atrodo, kad Kuzmickas dėl kažkokių priežasčių pasiryžė būtinai atimti kūrybinius nuopelnus iš Juozo Vilkutaičio-Keturakio ir atiduoti jo broliui Antanui. Bet jis pats painiojasi, prieštarauja ir abejoja, sakydamas: "Kol neištirta mūsų laikraščių istorija, anoniminė proza, neišaiškinti visi rašytojų slapyvardžiai ir slapyraides, neturint konkretesnių įrodymų, sunku spręsti, kas priklauso Antano Vilkutaičio plunksnai".

Nepaisant to, jis vis tiek užsispyrusiai laikosi tos pačios krypties, išbraukdamas Juozą Vilkutaitį iš lietuvių literatūros.

Svarbiausi liudininkai šioje autorystės byloje yra Antano ir Juozo Vilkutaičių kraštiečiai dr. Kazys Grinius, buvęs Lietuvos respublikos prezidentas ir teisininkas Petras Leonas, buvęs V.D. universitetui Teisių fakulteto dekanas, kurie brolius Vilkutaitis pažinojo ir aiškiai nedvejodami

Prel. PRANCIŠKAUS JURO įsteigtas Amerikos lietuvių kultūros archyvas (ALKA), keliavęs iš Bostono, Mass. į Brocktoną, Mass., 1963 m. prisiglaudę Nekaltai Pradėtosijs Marijos seselių vienuolyne, Putname, Conn. 1981 m. įsikūrė tam reikalui pastatytose patalpose, kurių vieną kampe matome šioje nuotraukoje

Du broliai - kuris autorius?

Kas naujo komedijos "Amerika pirtyje" autorystės byloje?

IGNAS MEDZIUKAS

1976 m. Lietuvoje buvo išspausdintas literatūrologo Vinco Kuzmicko (1936-1982) paraštas Keturakio raštų rinkinys, kuriame jis Juozo Vilkutaičio-Keturakio parašytą populiarią komediją "Amerika pirtyje" ir kitus jo raštus priskyrė Antanui Vilkutaičiui (1964-1903). Maždaug tuo pat metu jis parašė ir keletą straipsnių tuo klausimu periodinėje spaudoje, o 1981 m. išleido knygą "Antanas Vilkutaitis-Keturakis". Į paskelbtą neteisębę reaguodama J. Vilkutaičio dukrė Birutė Vilkutaitė-Gedvilienė, gyvenanti JAV, 1979 m. parašė knygą "Tikrasis Keturakis ir jo raštai", kurioje pateikė dokumentus, įrodydama, kas iš tikrųjų buvo tikrasis Keturakis ir ką jis parašė.

Gerai argumentuotą straipsnį "Sena autorystės byla" parašė kultūros istorikas, bibliografas Albertas Ruzgas (Knygnešys, 1990 lapkr. mėn. nr., psl. 42-43). Jis nuosekliai supažindina su komedijos "Amerika pirtyje" atsiradimo istorija. Ypač triuškinantis A. Ruzgo argumentas sugrąžina šią V. Kuzmicko teoriją: "Juozas Vilkutaitis, kol buvo gyvas Jonas Jablonskis, publicistas Adomas Grinevičius-Jungtas (1845-1933) ir kiti asmenys, gerai pažinoję vėloniojo brolio Antaną, jokių pretenzijų į komedijos "Amerika pirtyje" autorystę nereiškė, laikėsi atokiai nuo buržuazinio Lietuvos kultūrinio gyvenimo ir, savaime suprantama, neparašė. Jis pastebimai suaktyvėjo išmirus Antano Vilkutaičio kartos žmonėms, pamiršus spaudos draudimo laikų atmosferą".

Į tai A. Ruzgas atsako: "1921 m. buvo išleista 'Amerikos pirtyje' IV laida. Švietimo ministerijos Knygų leidimo komisija prisiuntė Juozui Vilkutaičiui honorarą (yra išlikusi perlaida). Parengė komediją spaudai Jonas Jablonskis (1860-1930), jis redagavo rankraščio kalbą ir 1895 m. laidai. Taigi J. Jablonskis irgi žinojo, kas yra šios komedijos autorius. Tačiau Jablonskis niekur neneigė, kad jo redaguoto kūrinio autorius yra ne Juozas Vilkutaitis".

Reikia stebėtis, kad šio labai svarbaus fakto nepastebėjo V. Kuzmicko knygos recenzentai, pasipuošę daktarų ar kandidatų laipsniais, neįsigilinę į K. Griniaus ir P. Leono liudijimus, kuriuos V. Kuzmickas bando iškreipti. Iš to galima padaryti išvadą, ko vertas sovietinis literatūros mokslas. Jei autorius buvo pasitraukęs į Vakarų, vengdamas raudonojo teroro, tai, remiantis marksistiniu-leninistiniu metodu, jį galima suniekinti, pilant ant jo galvos pamazgas, nes niekad nedrįs jo ginti.

A. Ruzgas savo straipsnį užbaigia tokiu samprotavimu: "Faktai, patvirtinantieji Juozą Vilkutaitį yra parašęs ir daugiau scenos veikalių. Neturint nepaneigiamų įrodymų, kaltinti J. Vilkutaitį apvogus (kūrybiškai) savo brolių yra amoralu. Autorystės klausimu atnaujinimu savotiškai

buvo atkeršyta J. Vilkutaičiui už pasitraukimą į Vakarų". Taigi V. Kuzmicko "moksliniai" įrodymai yra nepagrįsti. 1992 m. JAV pasiuntinybėje Vilniuje I sekretoriumi buvo paskirtas lietuvių kilmės Algirdas Rimas, kuris yra vėdęs Ramunę Vilkutaitę, Juozą Vilkutaičio-Keturakio dukraitę. Lietuvos žurnalistas jais susidomėjo ir pasikalbėjo su jais įdėjo "Vakarinės naujienose".

Ramunė Vilkutaitė-Rimienė, pamačiusi Kauno dramos teatro spektaklį "Amerika pirtyje", pasakojo "Vakarinė naujienų" bendradarbei J. Godunavičienėi, kad vaidinimas įdomus, šmaikštūs dialogai, išsaugoti originalo kalbos niuansai, puikūs aktoriai, bet perskaičiusi, kas buvo parašyta programoje, kad po ilgų ginčų, kuris iš brolių Vilkutaičių – Antanas ar Juozas – yra komedijos "Amerika pirtyje" autorius, lietuvių literatūros istorikas V. Kuzmickas ("Pergalė", 1974, nr.8) įrodė, jog tikrasis autorius yra A. Vilkutaitis, o Juozo Vilkutaičio pastangas pasisavinti autorystę reikia kvalifikuoti kaip literatūros vagystę.

Po dvidešimties metų

Oi, pasakyk man, šaltinėli,
Kur savo vandenį geri,
Aš stoviu čia rankas iškėlęs,
Aplink veidai jau svetini.

Ir iš širdies gėla ištrūkus
Pakibo ant obels šakos.
Po sutemas, po pilką rūką
Dienų prabėgusių ieškos.

Alyvų šakos nužydėję
Tik aukštas klevas, lig dangaus,
Ir židinių išpuštę vėjas
Paliko skausmo daug brangaus.

Aš atėjau čia paklausti
Armonikos senas, senas
O gal užgros tėvelis rytą,
Gal vakare vėlai užgros.

Šešėlis klevo ilgas, ilgas
Ant tako vienišo gulės
Krauju nudžiūsus smilgas,
Už miško greitai pasislėps.

Tik šaltinėlis tyras, šaltas
Nuo kranto kris, skubės, putos,
O aš stovėsiu kaip įkalts,
Širdis kol viską apraudos.

Marija Misevičienė,
Kaunas

Galime suprasti, koks buvo nusivylimas Ramunės Rimienės, kad jos senelis buvo apkaltintas vagyste.

Jadvyga Godunavičienė susidomėjo šia autorystės byla. Remdamasi B. Gedvilienės knyga "Tikrasis Keturakis ir jo raštai" bei pokalbiu su Ramune Rimiene, "Vakarinės naujienose" 1992 m. nr.196 paskelbė ilgą straipsnį "Tikrasis Keturakis". "Ar buvo pagrindo literatūros istorikų ginčams dėl komedijos "Amerika pirtyje" autorystės? Ši straipsnį ji užbaigia: "Išdėciau, apie ką parašyta knygoje ir ką kalbėjome su Keturakio anūke. Senelio atminimas gimins

šventai saugojamas, o į literatūros istorikų kategoriskus kaltinimus žiūrime kaip į piktą ir tendencingą šmeižtą, kuris pagaliau turėtų būti atšauktas".

Po J. Godunavičienės straipsnio "Vakarinės naujienose" sekė tame pat laikraštyje žurnalistas – Romos Jakutytės straipsnis "Dar kartą apie "Amerikos pirtyje" autorystės bylą. Tame straipsnyje ji mini gavusi iš B. Vilkutaitės-Gedvilienės laišką, kuriame reikiamas nusivylimas, kad reabilituojant kultūrininkus bei politikus, nieko negirdėti apie tikrąjį "Amerikos pirtyje" autorių, kuris buvo vienas iš tų politinių aukų. R. Jakutytė rašo, kad ji mėgino šią autorystės bylą kelti viešumoje, deja, buvo labai sunkus uždavins. Niekas nenorėjo viešai prabilti, nors ir buvo kitokios nuomonės negu V. Kuzmickas. Tik susisieks su Pranu Mikalausku, gyvenančiu Vilkiuje, iš pradžių jis atsisakė noris ramiai gyventi. Vis dėlto iš jo gautas straipsnis "Reabilituokime Juozą Vilkutaitį", kuris buvo paskaitytas radijo laidoje.

Iš to straipsnio paaiškėjo, kad Pranas Mikalauskas, pasirodžius V. Kuzmicko knygai ir straipsniams periodikoje, parašęs autorystės reikalą apie 40 laišku: pačiam knygos autoriui, įvairiems laikraščiams, mokslininkams, rašytojams. Tik iš J. Lankučio, "Vagos" leidyklos vyr. redaktoriaus K. Ambraso, LKP CK spaudos sekretoriaus sulaukęs atsakymo. Šių atsakymų vedamoji mintis – V. Kuzmickas rašė beletristinį darbą, todėl tikros tiesos neverta ieškoti.

Po kurio laiko, kaip rašo P. Mikalauskas, pas jį atėjęs vienas vyras, kuris, parodydamas atitinkamus dokumentus, išspėjęs: "Laukies drumsti vandenį. Nesikiš ten, kur nereikia. Juozas Vilkutaitis – vokiečių repatriantas, tautos išdavikas. V. Kuzmickas parašė pamfletą, gavęs užsakymą. Ateityje gal būt viskas apsisverės aukštyn kojomis, bet dabar tema draudžiama".

Šitoks atsiliepimas apie gerb. Juozą Vilkutaitį labai įskaudino jo vaikus, nes jis nebuvo repatriantas ar tautos išdavikas. Į Vakarų išvyko tik 1944 m. bolševikams artėjant. Rima Jakutytė, baigdama straipsnį, užsimena, kad grąžinti žmogui tai, kas iš jo buvo atimta, būtų gražiausias paminklas, kurį turėtų statyti kiti, ne jo vaikai.

B. Vilkutaitė-Gedvilienė, norėdama atitaisyti tėvui padarytą nuoskaudą, buvo parašiusi ir daugiau laišku į Lietuvą. Tarp kitų ir Lietuvos rašytojų sąjungos pirmininkui V. Martinkui, kuris jai atsiėmė oficialiu raštu: "... Ačiū Jums už knygą ir autografą. 'Amerikos pirtyje', autorystės bylą aš žinau. Apie ją žino ir kiti Lietuvos rašytojai. Kaip ją aptarti, spręsti, sunku pasakyti. Jūsų pasirinktas tos bylos 'nagrinėjimas', matyt, yra visiškai priimtinas. Yra knyga, tegu skaito, lygina, mąsto. Pasistengsiu, kad Jūsų atsiųsta knyga perskaitytų kuo didesnis žmonių būrys".

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

St. Peterburgo lietuvių klubo Floridoje choras kovo 2 d. atsišveikino su jam vadovavusiu pensininko amžiaus muz. Petru Armonu, violončelistu, buvusiu "Dainavos" ansamblio Čikagoje meno vadovu ir dirigentu. Choro valdybos pirmininku išrinktas Vladas Gedmintas, padėkojęs pasitraukiančiam P. Armonui, sulaukusiam jau aštuoniasdešimt šešerių metų amžiaus, choro narius supažindino su jį pakeičiančiu kompozitoriumi ir pedagogu Aloyzu Jurgučiu, gimusiu 1939 m. birželio 9 d., Jugoslavijoje pasitraukusiu iš sovietų okupuotos Lietuvos, į JAV atvykusiu 1974 m. rugsėjo 25 d. ir įsijungusiu į lietuvių muzikinį gyvenimą Čikagoje.

Krikščionybės idealų ugdymo 1993 m. konkurso premijai čikagietis mecenatas prel. dr. J. Prunskis yra paskyręs 4.500 dolerių. Konkursan galima įsijungti su paruoštu projektu, ugdančiu krikščionybės idealus, arba religiniu veikalu, paties parašytu ar išverstu, bet dar neišleistu. Juos reikia atsiųsti pasirašytus slapyvardžiu, užklijuotame vokelyje pridedant konkurso dalyvio vardą, pavarde ir adresą. Konkursui skirta medžiaga iki 1993 m. rugpjūčio 1 d. turi būti atsiųsta šiuo adresu: Sisters of Immaculate Conception, Religinis konkursas, 600 Liberty Highway, Putnam, CT 06260, USA.

Poezijos dienos Čikagoje šiemet jau dvidešimtą kartą įvyko Jaunimo centre gegužės 28-29 d.d. Pirmasis tradicinio renginio vakaras šimtųjų gimimo metinių proga buvo skirtas Vincui Mykolaičiui-Putinui (1893-1967) ir jo poezijos kūriniais. Antrąjį vakarą paminėtas poezijos dienos dvidešimtmetis ir susipažinta su Čikagoje gyvenančiais poetais bei jų kūryba. Poezijos dienas surengė Jaunimo centro moterų klubas, programą paruošė ir jai vadovavo aktorė Nijolė Martinaitytė. Jaunimo centro kavinėje susirinkusių dalyvių rengėjų vardu pasveikino šios institucijos valdybos pirm. Salomeja Endrijonienė. Oficialiąją dalį įvadinio žodžių pradėjo programos vadovė N. Martinaitytė. Kruopščiai paruoštą paskaitą apie suaktyvinimą V. Mykolaičio-Putiną skaitė kadaise pas jį studijavęs pedagogas Juozas Masilionis, dalydamasis atsiminimais ir džiaugdamasis jo kūriniais. Rinktiniais Putino eilėraščių programą papildė trys neseniai iš Lietuvos atvykę deklamatoriai – Vidas Dumašius, žurnalistiką studijavusi Aldona Jūrkutė ir dramą studijavusi Dalia Sokienė.

Programos vadovė N. Martinaitytė, pradėdama antrąjį Poezijos dienų vakarą, priminė jų dvidešimtmečio sukaktį. Šio renginio pradininkai yra dr. Jonas Boguta ir jo žmona Teresė Pautienytė-Bogutienė. Juos pakeitė kiti programos ir Poezijos dienų vadovai – Kazys Bradūnas, Algirdas Titus Antanaitis ir N. Martinaitytė. Poezijos dienų surengimu Čikagoje jau vienuolika metų rūpinasi ir jas globoja Jaunimo centro moterų klubas. Tada buvo pradėtas septynių čikagiečių poezijos vakaras. Jame dalyvavo ir patys savo eilėraščius skaitė tik keturi. Staigmena tenka laikyti prozininkės ir žurnalistės Nijolės Jankutės-Užabalienės įsijungimą. Ji skaitė periodikoje pasirodžiusius savo eilėraščius. Julija Švabaitė-Gylienė juos pasirinko iš spaudai ruošiamo rinkinio "Žiemos erkščiai", Artūras Tereškinas – iš rinkinio "Grindinio žuvys". Poetui ir vertėjui Alfonsui-Tyruoliui atstovavo keli vertimai iš "Metų vingių" II dalies. Lietuvon išvykusio Kazio Bradūno eilėraščių skaitė Agnė Kizienė iš ten valstybinės premijos susilaukusio rinkinio "Duona ir druska". Liūnė Suteimė ir Eglė Juodvalkė, negalėjusios dalyvauti Poezijos dienos, pakeitė aktorę N. Martinaitytę, pasinaudojusi spaustuvių atiduotais jų rinkiniais – "Graffiti" (L. Suteimos) ir "Mnėmosinės vėrinys" (E. Juodvalkės). Su tokiu savo rinkiniu pavadinimu E. Juodvalkė gali susilaikyti problemų. Daugeliui skaitytojų atrodo, kad pirmajame žodyje yra korektūros klaida. Kam beateis į galvą mintis, kad senovės graikai turėjo atminties deivę, devynių mūzų motiną, kurios vardas pagal lietuvišką rašybą buvo Mnėmosinė? Poezijos dienų dalyviams Jaunimo centro moterų klubo vardu padėjo S. Endrijonienė.

Poezijos pavasari 93" praturtino gegužės 26 d. pirmą kartą Vilniuje surengtos tarptautinės poetų ir kritikų svarstybos "Poezija XX amžiu besibaigiant". Rašytojų klube įvykusius diskusinius pokalbius pradėjo Kornelijus Platelis. Jie apėmė kalbos pasikeitimą, poezijos žanrų likimą, eilėraščių politinės perversos ir masinės informacijos priemonių įtaką. Sovietinės okupacijos metais cenzoriai ir netgi dalis skaitytojų lietuvių eilėraščiuose ieškojo ne poezijos, o tik ideologijos proveržių. Pasak K. Platelio, pastarajame dešimtmetyje poezijos ir poetų reikalai pagerėjo, kai sumažėjo cenzūra, palikusi gerus skaitytojus, atlaidžiai kritikai ir visų nekencinamą valdžią. Poetai tada jau galėjo pragyventi iš literatūrinio darbo. Dabar iš poezijos nepragyvensi, nes ji mažai skaitoma ir valdžiai nerūpi. Svarstybose kalbėjo: M. Trautas (Estija), T. Bergrenas (Švedija), V. Kristina (Suomija), O. P. Zieras (Austrija), A. Francikaitis (Vokietija), L. Šimkutė (Australija), R. Filipas (Kanada), Lietuvos poetai ir kritikai – V. Sventickas, V. Rubavičius, S. Geda, V. Kubilius, S. Parulskis, D. Judelevičius. V. Kst.

Vienuolika metinių mokslo premijų nutarė įsteigti Lietuvos vyriausybė. Jos kasmet bus skiriamos už geriausius darbus žemės ūkio, gamtos, matematikos, medicinos, socialinių ir teologinių bei technikos mokslų srityse. Premijų dydis – 40 minimalių mėnesinių atlyginimų.

Dvidešimt devintasis "Poezijos pavasaris 93" šiemet buvo surengtas gegužės 28-30 d.d. iš JAV į šį renginį atvyko valstybinės premijos laureatas Kazys Bradūnas, iš Australijos – Lidija Šimkutė-Pocienė, iš Vokietijos – lietuvių poezijos vertėjas Alfredas Franckaitis, iš Kanados – angliškai rašantis lietuvių kilmės Raimondas Filipas. Jo kelionės išlaidas finansavo Kanados vyriausybė. Kitataučių svečių į šį metinį renginį susilaukta iš Švedijos, Suomijos, Norvegijos, Danijos, Lenkijos, Austrijos, Estijos, Gudijos, Gruzijos. Oficialus "Poezijos pavasario 93" atidarymas Kaune gegužės 28 d. buvo pradėtas bokšto varpų muzikos koncertu Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelyje. Tada poetai ir jų svečiai lankėsi Maironio lietuvių literatūros muziejuje, Lietuvos dailininkų sąjungos Kauno skyriuje, Vytauto Didžiojo universitete ir Kauno klinikoje. Vakare poetai ir tūkstančiai kauliečių susirinko Palemono, Lakštingalų krantinėje prie Kauno marių, kur tebestovio muziejumi tapęs Salomėjos Neries namelis. Ten buvo uždegta aukuras, paskelbti "Poezijos pavasario 93" laureatai. Maironio lietuvių literatūros muziejaus darbuotojai ažuolo lapų vainiku papuošė Algirdą Verbą, išleidusį poezijos rinkinį "Pilkoi žvaigždės". Kauno miesto pedagogai savo prizą iškėitė Stasiui Anglickiui už jo poezijos rinkinį "Dobilėli mėlynasai". Žurnalo "Nemunas" prizą už geriausią debiutą almanache "Poezijos pavasaris 93" laimėjo jaunas kaunietis poetas Benediktas Januševičius.

Tradicinė šventė baigėsi gegužės 30 d. Vilniaus universiteto Šarbiųvijos kieme surengtu poezijos vakaru. Jame vėl susitiko poetai, kurių grupės jau buvo apalankiusios Kauną, Šakius, Vilkaviškį, Prienus, Alytų, Skuodą, Radviliškį ir Ankiškį. Viena poetų grupė – A. Maldonis, P. Palilionis ir A. Jonynas su sol. D. Sadausku dvi dienas viešėjo Punks ir Seinuose. Baigminiam poezijos vakarą Vilniuje paaikėjo, kad vilkaviškiečių prizas (nemokama kelionė užjūrin) paskirtas JAV gyvenančiai rašytojai Petronėlei Orintaitei, negalėjusiai atvykti "Poezijos pavasarin 93". Valstybinės imonės "Rimėda" prizą už geriausius poezijos vertimus į lietuvių kalbą laimėjo Kornelijus Platelis. Dviem akcinės bendrovės "Dovana" prizais buvo įvertinti geriausi lietuvių poezijos vertėjai ir užsienio kalbas – gruzinė Mari Šalvašvili (antologija "Šiuolaikiniai lietuvių poetai") ir gudas Aleksis Razenasas (lietuvių poezijos vertimų knyga "Baltos pilys ant kalnų"). Vilniaus savivaldybės prizininke tapo Lietuvos dramos teatro veteranė Monika Mironaitė, pripažinta geriausia klasikinių lietuvių poezijos skaitove šiemetinėje šventėje.

"Poezijos pavasari 93" praturtino gegužės 26 d. pirmą kartą Vilniuje surengtos tarptautinės poetų ir kritikų svarstybos "Poezija XX amžiu besibaigiant". Rašytojų klube įvykusius diskusinius pokalbius pradėjo Kornelijus Platelis. Jie apėmė kalbos pasikeitimą, poezijos žanrų likimą, eilėraščių politinės perversos ir masinės informacijos priemonių įtaką. Sovietinės okupacijos metais cenzoriai ir netgi dalis skaitytojų lietuvių eilėraščiuose ieškojo ne poezijos, o tik ideologijos proveržių. Pasak K. Platelio, pastarajame dešimtmetyje poezijos ir poetų reikalai pagerėjo, kai sumažėjo cenzūra, palikusi gerus skaitytojus, atlaidžiai kritikai ir visų nekencinamą valdžią. Poetai tada jau galėjo pragyventi iš literatūrinio darbo. Dabar iš poezijos nepragyvensi, nes ji mažai skaitoma ir valdžiai nerūpi. Svarstybose kalbėjo: M. Trautas (Estija), T. Bergrenas (Švedija), V. Kristina (Suomija), O. P. Zieras (Austrija), A. Francikaitis (Vokietija), L. Šimkutė (Australija), R. Filipas (Kanada), Lietuvos poetai ir kritikai – V. Sventickas, V. Rubavičius, S. Geda, V. Kubilius, S. Parulskis, D. Judelevičius. V. Kst.

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	4.50%
180-364 d. term. ind.	4.50%
1 metų term. indėlius	4.75%
2 metų term. indėlius	5.00%
3 metų term. indėlius	5.25%
4 metų term. indėlius	5.75%
5 metų term. indėlius	6.25%
1 metų GIC-mėn. palūk.	5.25%
1 metų GIC-met. palūk.	5.50%
2 metų GIC-met. palūk.	5.75%
3 metų GIC-met. palūk.	6.00%
4 metų GIC-met. palūk.	6.50%
5 metų GIC-met. palūk.	7.00%
RRSP, RRIF-1 m. term. ind.	3.75%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	5.50%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	6.00%
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind.	6.00%
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind.	7.00%
Taupomąją sąskaitą	3.00%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	3.00%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki 2.00%	
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	2.00%

IMA UŽ:

Asmeninės paskolas	
nuo	9.00%
Sutarties paskolas	
nuo	9.00%
Nekiln. turto paskolas:	
Su nekeičiamu nuosimčiu	
1 metų	6.75%
2 metų	7.50%
3 metų	8.00%
Su keičiamu nuosimčiu	
1, 2 ir 3 metų	6.75%

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santaupas laikomas šėrų, čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% (kainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas (vairias sąskaitas).

AKTYVAI per 54 milijonus dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

PENSININKAMS PATARNAUJU JAU 10 METŲ.
Skambinkite tel. 232-9000

RE/MAX Professionals Inc.
1 East Mall Crescent
Etobicoke, Ontario M9B 6G8
Res: 231-2839

ANTANAS GENYS

DRAUDA "ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 35 METŲ PATIRTIS • (VAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

MARGIS DRUG STORE

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
Pensininkams 10% nuolaida nuo visko (išskyrus cigaretes)

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE turi "Lottario" loterijos skaitytuvą (kompiuterį)

NRS NATIONAL REAL ESTATE SERVICE
NRS WESTSIDE REALTY INC.

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

2323 Bloor St. West nr. 218, Toronto, Ontario M6S 4W1
(Windermere – Bloor kampas)
Tel. (416) 767-9000 Fax (416) 767-0382

CANADA LOYAL INSURANCE CORPORATION
Greitas ir tikslus patarnavimas

DRAUDA
gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juozas Eimis Ramas
1270 Central Parkway West, Tel. 566-1866
Suite 608, Mississauga namų 766-5857
Ontario L5C 4P4 Fax 566-1102

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Iškili Lietuvos krepšinio trijulė. Iš kairės: RIMAS KURTINAITIS, ŠARŪNAS MARČIULIONIS ir ARYDAS SABONIS

SPORTAS
—Redaguoja SIGITAS KRASAUSKAS.—
32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5.
telefonas (416) 766-5367

ŠALFASS žaidynės Niujorke

(Tęsinys iš praėjusio numerio)

Vyrų B klasės krepšinio varžybose dalyvavo 7 komandos, burtų keliu suskirstytos į A ir B grupes. Grupėje A varžėsi: Detroito "Kovas", Niujorko "LAK" II, Toronto "Aušra", Grupėje B: Čikagos "Lituanica", Hamiltono "Kovas", Niujorko "LAK" I ir Toronto "Vytiš". Varžybos praves "Round Robin" (kiekvienas su kiekvienu) sistema. Susitikimų pasekmės: A grupėje – Detr. "Kovas" – NY "LAK" II 57:51, ("Kovo" pergalė pasiekta pratęsimu). Antrose rungtynėse "Aušra" laimėjo prieš "LAK" II 73:60. B grupėje: "Lituanica" – Ham. "Kovas" 36:81, "LAK" I – "Vytiš" 43:47, "Lituanica" – "LAK" I 53:105 ir Ham. "Kovas" – "Vytiš" 83:39. Sekančią dieną A grupėje Detr. "Kovas" – "Aušra" baigėsi 52:53 pastarųjų naudai. Grupėje B "Lituanica" nugalėjo "Vyti" 70:66 ir "LAK" I-ji – Ham. "Kovas" baigėsi 88:31 pirmųjų naudai.

Pusiau baigėsi Hamiltono "Kovas" – "Aušra" 74:65 ir Detroito "Kovas" – "LAK" I 56:58. "LAK" I ir Hamiltono "Kovas" susitikimo baigėsi, ir šios rungtynės baigėsi "LAK" I šios pergalė 84:72 ir ji tapo 1993-ųjų meistere.

Motėrų krepšinio varžybose dalyvavo: Toronto "Aušra", Niujorko "LAK" ir Hamiltono "Kovo" komandos. "Aušrai" nugalėjo "LAK" 39:26, taip pat Hamiltono "Kovui" pasiekus laimėjimą prieš "LAK" 51:28, laimėtojos teko susitikti baigėsi, kur hamiltonietėms, išstomus laimėjimą prieš "Aušrą" 40:38 ir atiteko meistrių vardas.

Jaunių B krepšinyje varžėsi Hamiltono "Kovo", Niujorko "LAK" ir Čikagos "Lituanica". "Kovas" – "LAK" 48:37, antrosios rungtynės "Kovas" – "Lituanica" 41:48 ir "LAK" – "Lituanica" 33:41. Baigėse pralaimėjimo pasiekus, "Lituanica" žaidė prieš Hamiltono "Kovą", kur pastarieji, vis dėlto pasiekė laimėjimą nelenigai 44:48 ir tapo 1993-ųjų meisteriais. (Bus daugiau)

Lietuvos krepšinininkų nesėkmė

1993 m. gegužės pabaigoje-birželio pradžioje Vroclavo mieste, Lenkijoje, vyko atrankinis vyrų krepšinio turnyras. Jame dalyvavo 15 valstybių komandos, kurios buvo paskirstytos į keturias grupes. Lietuvos krepšinininkai pateko į vieną kartu su Gudija ir Lenkija. Pirmos ir antros vietos laimėtojai turėjo teisę dalyvauti tolimesnėse varžybose, o penktos stipriausios komandos būsimose Europos pirmenybėse Miunchene. Deja, Lietuvos ten nebū.

Pirmąsias rungtynes su lenkais lietuviai laimėjo 102:99 (53:44). Lenkai šiuo rezultatu buvo patenkinti, nes žaidė prieš krepšinininkus, kurie Barcelonos olimpinėse žaidynėse išsikovojo trečią vietą, ir jų

Lietuvos ministeris pirmininkas ADOLFAS ŠLEŽEVIČIUS Sporto departamente pristato naująjį generalinį direktorių Vytautą Nėnį. Pirmoje eilėje iš kairės: V. NĖNIUS, trečias – ZIGMANTAS MOTIEKAITIS, buvęs ilgametis direktorius sovietiniais laikais. Nuotr. Rimo Juknaičio

EUROPARCEL
APTARNAUJAME LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ

NAUJA VIETA – NAUJOS VALANDOS TOKS PAT GERAS PATARNAVIMAS

Nuo gegužės 1 d. mes persikeliamė į naujas patalpas – prie Rūtos aukštinio amžiaus klubo, 1450 DE SEVE. Ankstyvesnė vieta RUE LEGER gatvėje nebėveiks nuo gegužės 15 d. Paketų priėmimo NAUJOS VALANDOS bus nuo 9 v. ryto iki 7 val. vakaro TIK TREČIADIENIAIS. Paketų išsiuntimas ir toliau bus kiekvieną savaitę. Paketų "pick up service" paėmimas iš jūsų namų veikia nuo pirmadienio iki penktadienio.

Siuntiniai pristatomi tiesiog į namus.
Nėra maksimumo svorio.
Minimumas 2 kg, arba 10.00.
Nauja kaina: \$5.10 už kg

MONTREALYJE 1450 DE SEVE LASALLE, QUE.
848-9693

SKAMBINKITE INFORMACIJOS IR APTARNAVIMO REIKALAI. BET KADA - 7 DIENAS

Vytas Grudis Jr.

ruoju metu yra įsteigęs "Rautins-House International Basketball School". Šios ruošos organizacinę dalį tvarko Stepas Ignatavičius, ilgametis Toronto "Aušros" krepšinio komandų treneris.

Pratybų programoje: dienos sesijoje – nuo 8.30 v. ryto iki 4 v.p.p., 8–15 metų amžiaus mergaitėms ir berniukams, mankštos, pratimai su kamuoliu, principiniai žaidimo metodai. Vakaro sesijoje – nuo 6 iki 9 val. vakaro, 16–19 metų amžiaus abiejų lyčių jaunimui, žaidimo pratybos, varžybinis momentas, rungtyniavimas, konkurencija ir t.t.

Lietuviai jaunuoliai kviečiami pasinaudoti šia retai pasitaikančia proga, kur galima bus pamokytis gero krepšinio žaidimo metodų ir patobuleti. Lietuviams dalyviams bus duodama nuolaida. Dėl sąlygų ir platesnės informacijos kreiptis pas Stepą Ignatavičių, 15 Cosmo Road, Etobicoke, Ontario M8X 1Z3, tel. (416) 233-1375.

Leonas Rautinšas gimė ir augo Toronte. Lankė Šv. Mykolo gimnaziją ir žaidė krepšinį. Pirmuosius žingsnius krepšinyje jis pradėjo "Aušros" sporto klube. Vos 16 m. su laukęs, buvo kviečiamas į Kanados olimpinę rinktinę, o baigdamas gimnaziją gavo apie 150 stipendijų kvietimų. Pasirinko Minnesotos universitetą. Vėliau persikėlė į Syracuse un-tą. Dviejų metų laikotarpiu sužaidė 112 rungtynių ir pasiekė 1256 taškus (buvo labai vertinamas pasiekimas). "Worlds Fair" pirmenybėse, žaisdamas Kanados olimpinėje rinktinėje prieš JAV-bes, su pelnytais 24 taškais "ištempė" laimėjimą.

Olimpinėje Kanados rinktinėje žaidė nuo 1977 iki 1982-ųjų m. 1983–1984 m. žaidė NBA lygoje: "Philadelphia 76", "Indiana Pacers" ir "Atlanta Hawks". Vėliau dvejus metus žaidė Italijoje aukštojoje lygoje. 1987 m. sugrįžo į Syracuse, dirbo Merrill Lynch draudos firmoje, komentavo kolegijų krepšinį radijo tinkle. Šiuo metu įsteigęs "Rautins-House International Basketball School". Yra galimybė, kad NBA atidarys "vartus" Toronto komandai įsijungti į šią lygą. Tuo atveju Rautinšas atstovautų torontiečiams organizaciniame aparate.

Leonas Rautinšas yra laimėjęs Kanados jaunių titulą "Athlete of The Year" (tai buvo pirmas toks komandinio žaidėjo įvertinimas). "All Star" italų ir ispanų profesionalų lygoje ir "World All-Star" Maniloje.

Raslanas pakeistas Nėniumi

Lietuvos šandieniniame gyvenime vyksta daug pasikeitimų. Algirdas Raslanas, Lietuvos kūno kultūros ir sporto departamento gen. direktorius, atleistas iš pareigų. Jo vieton paskirtas Vytautas Nėnius. Apie naująjį direktorių "Lietuvos Aido" 1993 m. gegužės 1 d. laidoje rašoma:

"Naujas Kūno kultūros ir sporto departamento gen. direktorius Vyt. Nėnius yra baigęs Kūno kultūros institutą ir Leningrado aukštąją partinę mokyklą, dirbo LLKS CK ir LKP CK instruktoriumi, Lietuvos kūno kultūros ir sporto komiteto pirmininko pavaduotoju, pastaruosius šešerius metus vadovavo "Žalgirio" draugijai. Yra LDDP tarybos narys. Šį sezoną išrinktas Lietuvos sporto federacijų sąjungos pirmininku. Buvęs gen. direktorius A. Raslanas ruošiasi dirbti respublikinio sportininkų rengimo centro direktoriaus pavaduotoju..."

Ateitininkų žinios

Jaunųjų ateitininkų sąjungos centro valdybos vardu nuosirdžiai dėkoju Los Angeles, Klivlando, Toronte ir Detroito ateitininkams už prisidėjimą prie JAS-CV pravesto vajeus Lietuvos ateitininkų stovyklų reikmenų parūpinimui. Ypačingą padėką reiškiu už planavimą, koordinavimą bei persiuntimą ir supakavimą: Danguolėi Kuolienei (Los Angeles), Vitai Aukštuolienei (Klivlandas), dr. Onai Gustainienei (Torontas), Nijolei Lapšienei ir Birutei Bublionei (Detroitas). Esu taipgi nepaprastai sužavėta įvairių vietovių vajeus rėmėjų dosnumu. Los Angeles rajone buvo supirkta indų, puodų, stalo servizui 100 komplektų ir papildomų virtuvinių reikmenų, 200 egz. ideologijos knyglių bei kitų įvairių stovyklų reikmenų. Klivlando ateitininkų parūpinti dažai, teptukai, spalvos, flasteriai, žirkės, popierius, maisto produktai, vaistai, 200 egz. vadovėlių, saldiniai, žurnalai "Ateitis" komplektai, ir kita medžiaga. Toronte vajeus koordinatore dr. O. Gustainienė, susidėjusi kartu su Detroito vajeus atstovėmis, reikmenų pirkimo tikslui persiuntė \$350. Buvę nupirktą papildomo maisto, vaistų, indų bei kitų įvairių reikmenų. Vajeus pagrindinis tikslas – parūpinti Lietuvos ateitininkų vasaros stovykloms, stovyklavietėms buitinių prekių, kuo daugiau pagal pačių Lietuvos ateitininkų stovyklų rengėjų prašymus. Stengiamės kuo uoliau ir dažniau visapusiškai palaikyti tuos pasiūstus asmenis anapus Atlanto, kurie tikrai "ateičiai dvasios galiūnus augina", ruošdami ateitininkų jaunimo stovyklas Lietuvoje. Taigi tokių teikinių kaip čia paminėtų ponių dėka, ir tuo pačiu vajeus rėmėjų dosnumu, pasidaro įmanoma tiesiog šiuolaikis žengti ateitininkų keliu "tarnaujant Dievui ir Tėvynei".

Garbė Kristui!
Danutė Petrusėvičiūtė,
JAS-CV pirmininkė

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS **40**

MOKA :
4.50% už 90 dienų term. indėlius
4.50% už 6 mėnesių term. indėlius
4.75% už 1 m. term. indėlius
5.00% už 2 m. term. indėlius
5.25% už 3 m. term. indėlius
5.75% už 4 m. term. indėlius
6.25% už 5 m. term. indėlius
5.25% už 1 m. GIC mėn. palūk.
5.50% už 1 m. GIC invest. pažym.
5.75% už 2 m. GIC invest. pažym.
6.00% už 3 m. GIC invest. pažym.
6.50% už 4 m. GIC invest. pažym.
7.00% už 5 m. GIC invest. pažym.
3.75% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)
5.50% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.
5.75% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
6.00% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.
6.50% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.
7.00% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.
3.75% už OHOSP (variable rate)
3.00% už taupymo sąsk. (gyvybės drauda)
3.25% kasd. pal. sąsk. virš 10,000
2.00% už kasd. pal. čekių sąsk.
2.00% už Amerikos dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.)

IMA :
už asmenines paskolas nuo 8.75%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 6.75%
2 metų 7.50%
3 metų 8.00%
(fixed rate)
su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ar 3 metų 6.75%
(variable rate)
Asmeninės paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgičius iki 75% (kainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antreji mortgičiai.

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje.

AKTYVAI per 96 milijonus dolerių

Kredito kortelė

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$30,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigines perlaides. Kelionių čekiai (American Express, Thomas Cook mastercard cheques). Kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. (The Co-operators & Blue Cross). Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda. (Cumis & The Co-operators).

KASOS VALANDOS:

- Pirmad., antr., ir trečiad. nuo 9 v.r.-3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r.-8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r.-1 v.p.p.

BŪSTINĖ: Lietuvių namai –

1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 532-1149

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave.
2239 Bloor Street West. Telefonas 536-5936 ir
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Darami pataisymai bei persiuvimai.

Mūsų įstaigos: Mississauga
Holland Landing
Barrie

KRILAND

Nauji ir naudoti laivai - motoriniai ir buriniai nuo 10 iki 50 pėdų Mercury ir Yamaha motorai

Leiskite man padėti surasti jums laivą pagal jūsų poreikius

Galiu padėti jums parduoti laivą

Lietuvių kalba patarnauja
Petras Petrauskas tel. (416) 891-2222
nr. 1 Port St. E., Mississauga, Ont. L5G 4N1

BALTIC CONSTRUCTION

Namų įrengimai ir pataisymai:
■ atnaujinimas, remontas ir nauja statyba gyvenamųjų namų, parduotuvių, restoranų, įstaigų ir vasarnamių ■ staliaus darbai ■ vidaus sienų įdėjimas ■ dažymas ■ elektros įvedimai ■ vandentiekio sistemos įvedimas ■ stogai ■ įvairūs cemento darbai ■ kiemų sutvarkymas ■ prieklauskos ■ garažai ■ tvoros ■ medžių pjovimas ■ virtuvės, vonios remontas ir apdaila ■ rūšių įrengimas ■ šildymo ir vėsinimo sistemų įvedimas ■ plytelių įdėjimas ■ pataisymai ir pataikymai pagal invalidų ir senelių poreikius. ■ 16 metų patirtis

■ Nemokamas įkainavimas ■ Pensininkams nuolaida

Skambinti Pauliui Stanevičiui tel. (416) 604-1871 Toronte. Wasaga Beach/Stayner tel. (705) 428-6502.

MEDELIS CONSULTING
1407 Sarcee St., Oshawa, Ont. L1G 4N2
Tel. 1-416-434-1847
ALGIS ar STEFA MEDELIAI

• Visos paslaugos atskviečiant jūsų gimines iš Lietuvos: iškvietai, bilietai, drauda.

Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius. Reikalui esant atvažiuojame į namus.

KELIONĖS Į LIETUVĄ

Garantuotai geriausios kainos!

ALGIS MEDELIS
Kennedy Travel Bureau Ltd.
296 Queen Street West
Toronto, Ontario M5V 2A1
Tel. (416) 593-0600 FAX 593-0604

Svečiai Toronto skautininkų-kių sueigoje 1993 m. kovo 23 d. Sėdi – trečias iš kairės Lietuvos kankinių parapijos klebonas kun. JONAS STASKUS, ketvirtas – mons. KAZIMIERAS VASILIAUSKAS, Vilniaus arkikatedros klebonas, tuo metu lankęs Kanadą ir sueigoje papasakojęs apie savo gyvenimą Sibiro lageriuose

SKAITYTOJAI PASISAKO

MITYBOS SPECIALISTAS DEKOJA

1993 m. balandžio 26-30 d.d. Otavoje vyko tarptautinės Codex Alimentarius komisijos (maisto standartų) maisto ženklinimo sesija. Dalyvauti tokių tarptautinių organizacijų veikloje Lietuvos specialistams yra gyvybinis poreikis, nes tik tokiu būdu greičiausiai galima įsigyti patirtį ir pasiūlyti Lietuvos vyriausybei priimti teisingus sprendimus. Man malonu pažymėti, kad paprašius šios srities žymų Kanados specialistą dr. Vincą Kadį padėti, jis tuojau pat atsuntė žinią, kad pats asmeniškai finansuos šią svarbią kelionę, apmokės viešbučio ir pragyvenimo išlaidas. Otavoje mane pasitiko p. Balsevičius, kuris nuvežė į Otavos lietuvių pamaldas, kur buvo susirinkę nemažai lietuvių. Iš karto patekau į nuosirdžių tautiečių būrį. Ačiū kun. V. Skilandžiūnui, paprašiusiam mane atvežti iš orauosčio. Po Mišių į svečius pakvietė p. Radvilą, kur labai maloniai pasikalbėjome kartu su ponais Mitalais, Balsevičiais visiems mums lietuviams rūpimais klausimais. Ačiū Balsevičiams už kvietimą lankyti jų namuose ir skanūs lietuviškus p. Balsevičienės valgius, inž. P. Mitalui, kuris sugaišo daug laiko aprodymas savo namus, Otavos miestą, architektūros žymybes ir lauktuves, kurios labai pravers mano darbe, J. O. Gustaiiams iš Toronto, pas kuriuos te-

ko nakvoti laukiant lėktuvo grįžti namo. Jie kartu su dr. Vincu Kadžiu aprodė Toronto žymiąsias vietas, lietuvių parapijas bei "TŽ" redakciją.

Du šios kelionės rezultatai man buvo labai svarbūs. Pirmia, aš gavau daug profesinių žinių ir grįžęs pateikiau pasiūlymus sveikatos apsaugos ministeriui prof. dr. J. Brėdikui. Tikiuosi, kad vyriausybė jais pasinaudos. Be to, išmokęs pats, aš galėsiu mokyti kitus specialistus. Antra, mano širdyje visuomet paliks tas Jūsų visų nuosirdumas, atviri malonūs veidai ir pokalbiai apie problemas, kurios vienodai jaudina visus lietuvius, išblaškytus po pasaulio platybes. Jei būsite Lietuvoje, pasistengiu atlyginti Jums tuo pačiu nuosirdumu ir dėmesiu.

Ypatingas ačiū Edmontono lietuvių bendruomenės pirmininkui, garsiam pasaulyje maisto specialistui dr. Vincui Kadžiui. Tik jo asmeninio finansavimo dėka aš galėjau gauti žinių ir susipažinti su Jumis. Ačiū jam už konsultacijas paramą Lietuvos Mitybos centrui. Jo patarimų ir valdžios sprendimų (žinoma, jei valdžia juos priims) dėka, manau, sugebėsime sukurti Lietuvoje šiuolaikinę ekonomiką ir efektyvią maisto kokybės ir nekenksmingumo kontrolės sistemą, kuri organizaciniu požiūriu bus neblogesnė nei Vakaruose.

Su pagarba – Lietuvos sveikatos ministerijos Mitybos centro direktorių, docentas Jeronimas Maskeliūnas GIMTOJO KAIMO VARGAS LINGVĖSNIS

Puskelnių kaime, Marijampolės rajone, 1992 m. pradėjo ūkininkai dvi aukštuosius mokslus baigusios našlės – Alvyda ir Regina Čepaitytės. Sodybą kadaise įkūrė seneliai Petraškos, žemei pirkti pinigų užsidirbę Amerikoje. Dabar 15 ha ūkį pradėjo tvarkyti ir jame šeimininkauti moteriškos, skolon nusipirkusios sėklų ir padargų. Metai buvo sunkūs, išdegė linai, bet išgelbėjo cukriniai runkeliai ir vėl iš Amerikos šį kartą Reginos parsivežtas uždardis, per pusmetį sukaupė įvairius darbus bedirbant Floridoje. Ir vėl nelaimė: kaimynų maži vaikučiai supleskina kluoną su visa padaryne. Nuostoliai – 2 milijonai, o drauda įteikė tik 20 tūkstančių talonų. Nors ir bėdos, bet kaime dar gyvos senos tradicijos. Bendrovė, žinoma, nė už pinigų traktoriaus neskolino, pagel-

bėjo jauni ūkininkaičiai – Kairys, Narijauskas, Baranauskas ir kt. Gaisras sukrėtė šeimą, bet priminė dar ir kitą baisią nelaimę 1944 m., kai rusų karininkas nušovė čia mokytojavusią seserų motiną Mildą Čepaitienę. Tokių kraujų apšlakstytų sodybų vaikai užmiršti negali, kol gyvi jie laikysis gimtos vietos, nors nebus lengva.

M. Trasauskienės laiško ištrauka, Vilnius

DEKOJA UŽ MALONŲ SUTIKIMĄ

Lietuvos laivų apsilankymas Didžiojoje ežeroje nėra nauja. Ir anksčiau laivai iš Lietuvos atplaukdavo į šios krašto, tačiau juose plevėsavo raudona sovietų vėliava, laivų pavadinimai buvo rusiški. Atkūrus Lietuvos nepriklausomybę, laivuose suplevėso lietuviškos trispalvės, kūjos ir pjautuvus ant laivų kaminų pakaitė graži Lietuvos jūrų laivininkystės emblema. Ir mūsų laive išdidžiai plevėsuoja Lietuvos vėliava, laivų pavadinimai žyma lietuvių, tolimojo plaukiojimo kapitono Liudo Stulpino vardą. Ir mes, jūrininkai, tuo didžiuojamės.

Šis mano plaukiojimas ypatingas tuo, kad anksčiau dar neteko pabuvoti Didžiųjų ežerų uostuose. Taip pat žinojau, kad Amerika ir Kanada prigludę nemažai tautiečių. Idomu buvo net pagalvoti apie galimus susitikimus su "klevų šalies" ir Amerikos lietuvių. Ir kaip buvo netikėtai, kad iplaukiant į Hamiltono uostą, mus pasitiko didelis būrys tautiečių, mojo trispalvėmis, sveikino atvykus.

Sustojus prie krantinės Hamiltono uoste, laivo denyne pakyla daug tautiečių. Svečius pasitinka laivo kapitonas Eimutis Astikas. Laivą užpildė lietuviška šneka. Jūrininkai pasakojo apie Lietuvą, kurioje nebuvo jėgų naujo sausio mėnesio, apie jūrinės kelionės, apie laivą. Aprodėme svečiams, jų vaikams ir anūkams laivą. Po to Hamiltono lietuvių bendruomenės pirmininkas Kazys Deksnys pasiūlė aplankyti pasaulinio garso žymybę – Niagaros krioklį. Greitai susiruošėme ir išvykome. Negalėjau tikėti, kad netrukus šį nepaprastą gamtos grožį pamatysiu savo akimis. Ir tai įvyko! Labai didelis įspūdis, neapsakomas grožis, malonūs prisiminimai, be abejonės, lydės visą gyvenimą. Tai bus pasakojimų namiškiams, draugams! Laivo jūrininkai labai džiaugėsi šia išvyka.

Ir sekančios uoste dienos nė minutėi nelikome be tautiečių dėmesio. Buvo suorganizuotos išvykos dar kartą prie Niagaros krioklio, į Torontą, Anapilio parapiją, aplankyti Lietuvių namai, lietuviškos kapinės. Apie išlėisvius lietuvių gyvenimą Hamiltone ir Toronte pamatyta ir išgirsta daug. Užsimezgė daug naujų pažinčių. Laivo išplaukimo išvakarėse laive įvyko bendra vakaronė. Laivo virėjai vaišino svečius lietuviškais cepelinais, buvo alaus, buvo lietuviškos muzikos, skambėjo dainos.

Sekančią dieną išplaukėme į kitus Didžiųjų ežerų uostus: Klivlandą, Toledo, Port Huron. Šiuo laišku noriu išreikšti nuosirdžią padėką Hamiltono lietuvių bendruomenei, visiems tautiečiams, kurie parodė mums didelį dėmesį, visai mums rūpinosi, organizavo turiningas išvykas. Didelis jums, brangūs tautiečiai, AČIŪ!

Savo ir kapitono Eimučio Astiko vardu noriu padėkoti torontiečiams: Broniui Stundžiai, Herbertui ir Alei Stepačiams, supažindinusiems mus su Toronto lietuvių veikla, svetingai priėmusiems. Kuo geriausias jums kloties, na, ir lauksime jūsų Lietuvoje!

Grįžtant iš Didžiųjų ežerų, Welland'o kanale, mus vėl pasitiko netoliese gyvenantys tautiečiai, o taip pat niekad mūsų nepaliekančias ir nepaistantas Kazys Deksnys. Dar ilgai laivui plaukiant kanalu, mus lydėjo lietuviai. Ačiū jums!

Jūsų sveikinimai, linkeimai bus atvežti į Lietuvą. Dabar, kai rašau šias eilutes, jau stovime prie Montrealio uosto krantinės. Neužilgo į tolimą kelionę per Atlantą į Ispaniją. Namie būsimė apie liepos mėnesį. Taigi, iki naujų malonių susitikimų!

Laivo "Kapitonas Stulpinas" jūrininkas Alfrėdas Žibakas

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

sių įstatymų. Tad paskutiniam kabinetui pertvarkyme stauga buvo paskirta Kanados krašto apsaugos ministrė, kai B. Mulroney politikoje jau artėjo prie parlamentinės karjeros pabaigos. K. Campbell buvo ištėjęs du kartus. Su pirmuoju vyru seniai išsiskyrė, o su antruoju skyrė bylą procesas dar nėra baigtas.

Naujosios ministerės pirm. K. Campbell didžiausia problema – rudenį įvyksiančių Kanados parlamento rinkimų laimėjimas. Tik tada ji taptų pilnateise pirmąja moterimi šiose pareigose, užimančia devy-

Siūlo paslaugas

Aistė Lisiute, gyvenanti Vilniaus priemiestyje, dirbanti Vilniaus universitete, Skandinavistikos katedroje, turinti trijų kambarių butą, mielai priimtų į du kambarius atvykusius svečius iš užsienio. Svečius sups jauki namų aplinka, ko lengva pasigėsti viešbučiuose. Buto savininkė mielai bendrauja su žmonėmis (kalba ir angliskai), savo laisvalaikiais aprodę Vilniaus žymybes ir kitas įdomias vietas. Kaina vienai parai – \$40 (viešbučiuose – 50-90 dol.). Kreiptis adresu: Justiniškių 24-35, 2320 Vilnius, Lithuania. Tel. darbo 621694, namų 426842; faksas 3702621694.

Kauno Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės įmonė "Skirvytė" kviečia tautiečius pailsėti gražioje vietovėje "Skalda", ant Kauno marių kranto. Kambariai dvieji ir trys asmenims. Veikia kavinė – baras su puikia virtuve. Netoli plažės ir parkas. Pageidaujant užsakomas garlaivis, valtis plaukiojimi mariose. Apsauga garantuota. Pigios kainos. Prašoma rašyti šiuo adresu: Kauno Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės įmonė "Skirvytė" direktorius, Laisvės al. 34, 300 Kaunas, Lithuania. Tel. (0-27) 209-844, faksas (0-27) 268-440.

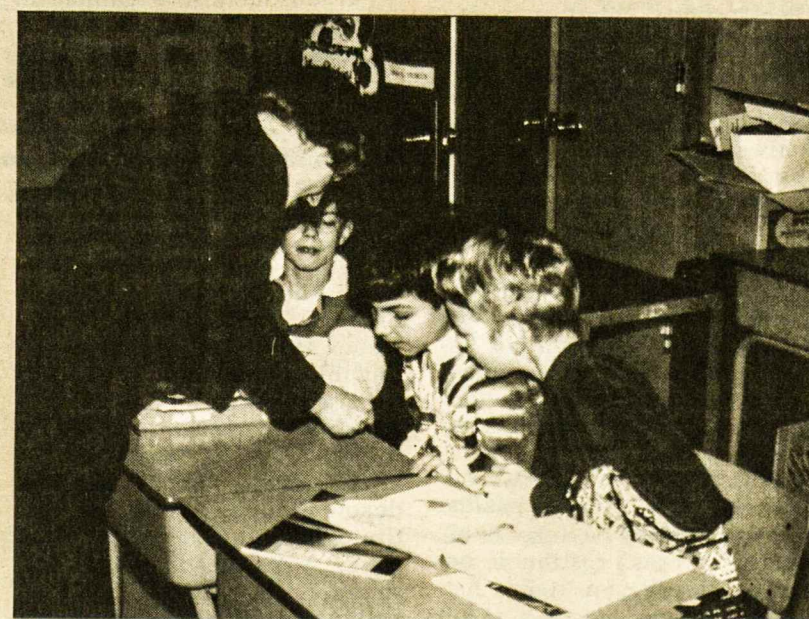
ŠYPSENOS

Gali prisikelti

Mirė Brežnevas. Neranda, kas jį palaidotų. Mat Lenina laidėjo liaudis, Stalina – partija, o Brežnevą nėra kam laidoti – niekas neapsiima.

Pasiūlo žydų rabinas – sako: – Mes galim palaidoti.

– Va, jau ko nereikia, tai nereikia. Jūs Kristų palaidojot, o jis į trečią dieną atsikėlė...

Kanados lietuvių archyvo-muziejaus vedėja dr. RASA MAŽEIKAITĖ Toronto Maironio mokykloje rodo aksonatus VII skyriaus mokiniams. Nuotr. Vyt. Tamulaičio

LEDAS REFRIGERATION

AIR CONDITIONING & APPLIANCES

Taisau ir įvedu visų rūšių

• Namų ir automobilių vėsinimo sistemas • Šaldytuvus, šaldymo sistemas • Elektrines viryklas, indų plovimo mašinas • Skalbimo mašinas, džiovintuvus • Atlieku įvairius vandentiekio (plumbing) darbus.

Skambinti R. Jareckui

PAGE 370-3539 arba tel. 533-6310 Toronte (Nemokamas atvažiavimas ir kainavimas.)

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

Iki šiol šis fondas išleido per 850,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neliečiamas, tiksliai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentą, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

FONDO TIKSLAS – LIETUVYBĖS IŠLAIKYMAS

Dantų gydytoja Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.

39 Dundas Street East, Suite 201, Mississauga, Ontario L5A 1V9

Telefonas: 276-8863

Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais.

1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7 (Priešais Lietuvių namus)

Telefonas: 530-1070

Dantų gydytojai

Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S.

Dr. S. DUBICKAS, D.D.S.

Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth. (Orthodontist)

2373 Bloor Street West (Prie Jane St.)

Telefonas 763-5677

Advokatas

VICTOR E. RUDINSKAS,

B. Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A.

15 John St., Suite 2

Tel. 240-0594

Weston, Ontario M9N 1J2

(24 valandas)

(arti Lawrence ir Weston Rd.)

FAX 248-5922

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS B.A. M.L.S. LL.B.

perėmė a.a. advokato Algio Puterio bylas ir testamentus

1579 Bloor St. West,

Istaigos telefonas

Toronto, Ontario

(416) 532-3443

M6P 1A6

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 500

Telefonai:

Bloor ir Jane gatvių kampas

Istaigos (416) 762-7393

Toronto, Ontario M6S 4W3

namų 233-0303

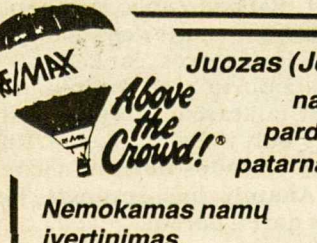

NAUJA LIETUVIŠKA SPAUSTUVĖ

Renkame tekstus lietuviškai ir angliskai.

Spausdiname: raštinės reikmenis (laiškus, vokus, vizitines korteles); čekalkinio (carbonless) popieriaus blankus; lankstinukus ir reklaminius lapelius (flyers); knygas, kalendorius; vestuvinius ir kitus kvietimus; koncertams bilietus ir programą.

Susitarus užsakymus palaimame ir pristatome. Priėmamos kainos. Lietuviams nuolaida.

Juozas (Joseph) NORKUS namų pirkimo ir pardavimo atstovas, patarnauja lietuvių kalba.

Nemokamas namų įvertinimas.

RE/MAX West Realty Inc. 1678 Bloor Street West Toronto, Ontario M6P 1A9 Phone: (416) 769-1616

DRESHER Ltd.

Real Estate Member Broker

Tel. 233-3334 FAX 233-0285

3830B Bloor St. W., Islington, Ont. M9B 1K8

Patarnavimai visose srityse ir pardavimo srityse. **Kreipkitės į Valterį ar Rick Drešerius.** Kiekviena įstaiga tvarkosi atskirai.

Didžiausia pirkimo ir pardavimo organizacija pasaulyje.

DRESHER INSURANCE BROKERS

Fax 233-0285 - Tel. 231-2661

3830B Bloor Street West, Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja – V. DREŠERIS ir

RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 9 v.r. – 5 v.p.p.

Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas – greitas ir tikslus!

V. Dauginis – telefonai (416) 533-1121, (416) 822-7376

Lilija Pacevičienė – telefonai (416) 533-1121, (519) 853-3652

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA – INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,

1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6

(416) 533-1121 FAX 533-1122

AUDRA Travel & Cruises CORPORATION

KELIONĖS Į BALTIJOS KRAŠTUS!

VILNIUS ..... nuo \$824

RYGA ..... nuo \$975

TALINAS ..... nuo \$895

Visoms kelionėms užsakymus priimame dabar.

GARANTUOJAMOS GERIAUSIOS KAINOS.

Užsakydami keliones per mūsų biurą – remiate Baltijos kraštus.

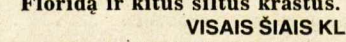
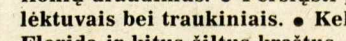
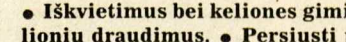
Mūsų biure Jūs galite užsakyti:

• Išskvėtimus bei keliones giminėms atvykti į Kanadą. • Sveikatos ir kelionių draudimus. • Persiųsti pinigų ir vaistų giminėms. • Keliones lėktuvais bei traukiniais. • Keliones pramoginiams laivams. • Keliones į Floridą ir kitus šiltus kraštus. • Keliones į sveikatingumo sanatorijas.

Visais šiais klausimais SKAMBINKITE:

Tel. (416) 533-8443, FAX (416) 533-6279

1605 Bloor St.W., Toronto, Ontario M6P 1A6, Canada

Kelionių verslo registracijos nr. 2559030 (retail), nr. 2475066 (wholesale)

TORONTONT

Anapilio žinios

— Birželio 20, sekmadienį, pas mus svečiavosi ir Anapilio bei Wasagos šventovėse pamokslus sakė Krakių ir Pajėslio parapijų klebonas kun. Romualdas Ramašauskas.

— Birželio 18 d. palaidotas a.a. Povilas Pikevičius, 87 m. amžiaus. — Ateinančią savaitę iš Romos Šv. Kazimiero kolegijos pas mus atvyksta ir pusantro mėnesio mūsų parapijoje talkins kun. Ričardas Birbilas. Jis yra Kauno arkivyskupijos kunigas, dabar studijuojantis Romoje.

— Prašome, atvežus paliegius asmenį prie priekinių šventovės durų ir įgabusius jį vidun, nepalikti automobilio prie pat durų, bet nuvažiuoti toliau, kad ir kiti paliegi asmenys galėtų būti privežti ir šiuo jėjimu pasinaudotų.

— Wasagos Gerojo Ganytojo koplyčios šventinio iškilnės ir Mišios bus liepos 4, sekmadienį, 2 v.p.p. Mišias laikys ir koplyčią šventinis vysk. Paulius Baltakis, OFM. Per pamaldas giedos Gerojo Ganytojo misijos ir Lietuvos kankinių šventovės jungtinis choras. Vakarp lauke "Gintaro" kapela vadovaus lietuviškai gegužinei.

— Kanados lietuvių muziejus Anapilyje lankymo valandos: sekmadieniais — nuo 10.30 v.r. iki 8 v.v.; pirmadieniais — nuo 1 v.p.p. iki 10 v.v.

— Anapilio knygyne galima gauti: "Nenugaletoji Lietuva" (I dalis), "Lietuvių papročiai ir tradicijos išsivijoje" (II laida), "Lietuvos kelias" anglų kalba ir nauji "Aušros" bei "Mūsų sodai" žurnalai.

— Mišios birželio 27, sekmadienį, 9.30 v.r. už Josiukų giminės mirusius, 11 v.r. už parapiją; Wasagoje 2 v.p.p. už a.a. Joną Gaivelį.

Lietuvių namų žinios

— Sekmadienio popietėje dalyvavo 80 asmenų. Svečių knygoje pasirašė: Stasys Gruodis iš Sault Ste. Marie, Ont., Mackevičiai iš Londono, Anglijos, dr. Juozas Zagorskas — Vilniaus universitetas. Svečius supažindino ir pranešimus padarė LN valdybos narė D. Keršienė.

— Birželio 27, sekmadienį, 12 v. įvyks LN vyrų būrelis ir "Atžalyno" gegužinė. Muzikinę programą atliks Lilija Turaitė. Organizuojami jaunimo bei senjorų sportiniai žaidimai, loterija, šokiai ir kitos staigmenos. Bus autobusas, galįs nemokamai atvežti ir grąžinti gegužinės dalyvius. Prašoma iš anksto užsisakyti autobuso vietas. Išvykimo laikas nuo LN 1 v.p.p., nuo "Vilniaus" rūmų — 1.10 v.p.p., grįžtama 6 v.v. Prašome punktualiai atvykti į surinkimo vietas.

— Birželio 17 d. LN valdybos posėdyje patvirtintas projektas dėl keltuvo įrengimo Lietuvių namuose.

— Sekantis LN valdybos posėdis įvyks liepos 1 d.

— LN valdyba kreipiasi į visus LN narystės kandidatus sumokėti trūkstantį įnašą ir tapti pilnateisiais LN nariais bei dalyvauti jų kultūrinėje ir visuomeninėje veikloje. Mirus LN nariui, valdyba prašo šeimos narius pranešti raštu. Primenama, kad pagal LN įstatus, kiti šeimos nariai metų eigoje gali perimti mirusiojo narystės teisę.

— LN valdyba dėkoja J. V. Šimkui už jo pasilinkimą Slaugos namų statybos komitete bei už jo didelę pastangą projekto įgyvendinime. LN valdyba taip pat dėkoja V. Stanačiui, prisijungusiam prie Slaugos namų komiteto veiklos. Savo žiniomis ir patirtimi V. Stanaitis padės komitetui priimti įvairius nutarimus bei įgyvendinti konkrečius planus.

— Rugpjūčio 7-15 d.d. įvyks LN poilsio stovykla Wasagoje. Stovyklos komendantas — J. V. Šimkus tel. 231-9425, ūkvedys — Br. Laučys tel. 252-2722.

— Lietuvių namai dėkingi W. Drešeriui, už pagalbą išnuomotai LN turimų namų (1575 Bloor St. W.). Šį patarnavimą W. Drešeris suteikė nemokamai.

— Aukos Slaugos namams priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiog: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W. Toronto, Ont. M6P 1A6. Su dėkingumu laukiama ir nedidelės aukos. Iš viso statybos fonde yra \$884,696.

KELIAUJANTIEMS Į LIETUVĄ galima apsisėti Kaune kelioms dienoms, savaitėi ar mėnesiui — butas 2 miegamųjų arba 1 miegamasis su salonu ir virtuvės naudojimu. Prieinamos kainos. Adamonių šeima, tel. (514) 256-5355.

PAGALBA LIETUVOS ŽEMDIRBUI

Turime kultivatorių, traktorių nuo 2 iki 6 cilindrų ir įvairių padargų. Skambinti Vytui ar Genei Kairiams ir atsiųsime jums duomenis ir nuotraukas. Tel. 416-643-3334.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Paviljonas "Vilnius" veikia mūsų patalpose iki ateinančio šeštadienio, birželio 26. Paviljoną paruošė specialius komitetas, kuriam pirmininkauja V. Taseckas. Paviljono karalaitė yra Aurelija Karasiejūtė, burmistrai pasikeisdami — Jeff Zander ir Andrius Paškus. Pyragus pasikeisdamos kasdien pardavinėja įvairios organizacijos. Paviljonas veikia kasdien nuo 6 iki 11 v.v., sekmadienį nuo 3 v.p.p. iki 11 v.v. ir šeštadienį nuo 3 v.p.p. iki 11 v.v. Meninė programos dalį atlieka "Atžalynas". Parodą paruošė, jau keletą metų iš eilės, Tautodailės instituto Toronto skyriaus narės. Lietuviškus valgius gamina B. Stanulienė su savo padėjėjomis. Pelnas, jei jo bus, skiriamas ateitininkų ir skautų vasaros stovykloms Lietuvoje paremti.

— Birželio 17 d. buvo palaidotas a.a. Jonas Krivas, 70 m.; birželio 18 d. buvo palaidoti a.a. Vincas Zakas, 82 m., ir a.a. Jonas Dambrauskas, 77 m.; birželio 19 d. palaidotas a.a. Stasys Ruibys, 82 m.

— Kun. Romualdas Ramašauskas, kuris grįžta į Lietuvą šį antadienį, birželio 22, dėkoja visiems, kurie aukomis prisidėjo prie jo vadovaujamo našlaityno išlaikymo Krakės parapijoje Lietuvoje.

— Mišios birželio 27, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a.a. Anastaziją Peseckienę, 9.20 v.r. — už a.a. Gilevą ir Ricardo Bordignon, 10.15 v.r. — už a.a. Juozą Buožį, už a.a. Kazimierą Smalenską, už a.a. Viktorą Szpak, 11.30 v.r. — už gyvus ir mirusius parapijiečius.

Aukos Anapilio autoaikštės vajui

\$200 — E. A. Šiška; \$100 — A. P. Augačiai, F. Juzenas, M. Jonušaitis; \$50 — V. Jasūnienė, M. Polviatienė. Iš viso iki šiol surinkta \$13,135.24.

Šv. Jono lietuvių kapinėms aukoj: \$100 — E. A. Šiška; \$50 — A. Čalutkienė; \$25 — V. Jasūnienė.

A. A. Alberto Gudelio atminimui Juozas ir Stella Miškiniai "Tėviškos žiburiams" aukojo \$25.

A. A. Jono Dambrausko atminimui, užjausdami žmoną Marytę ir artimuosius, "Tėviškos žiburiams" aukoj: \$25 — Janina ir Juozas Šarūnai, Stefa ir Algis Medeliai; \$20 — Vytas Gudaitis, Marytė ir Vacys Vaitkai.

A. A. Valerijono Jakovickio atminimui Danutė, Rūta, Vacys Jakovickai "Tėviškos žiburiams" aukoj \$35.

Vitalija Markevičienė iš Santa Monikos, Kalifornijos, lydimą Birutės ir Zenono Tumosų, lankėsi "Tėviškos žiburiuose" ir paaukėjo \$20.

Dail. Balkytė-Zubis, gyvenanti Kalgarije, naujosios bangos ateivė iš Lietuvos, lankėsi "Tėviškos žiburių" redakcijoje, domėjosi laikraščio leidyba, pasižadėjo būti jo bendradarbe. Rudenį Kanados lietuvių muziejų Anapily bus surengta jos dailės darbų paroda.

Įvairios žinios

Europos katalikų moterų suvažiavimas įvyko š.m. gegužės 20-23 d.d. Paryžiuje. Lietuvai ir išeivijai suvažiavime aktyviai atstovavo dr. Aldona Šlepetytė-Janačienė — Pasaulio lietuvių katalikų organizacijų sąjungos valdybos pirmininkė ir dr. Janė Mockienė — "Caritas" atstovė. Pagrindinė suvažiavimo tema — "Migrantės moterys Europoje". Inf.

J. K. METALS

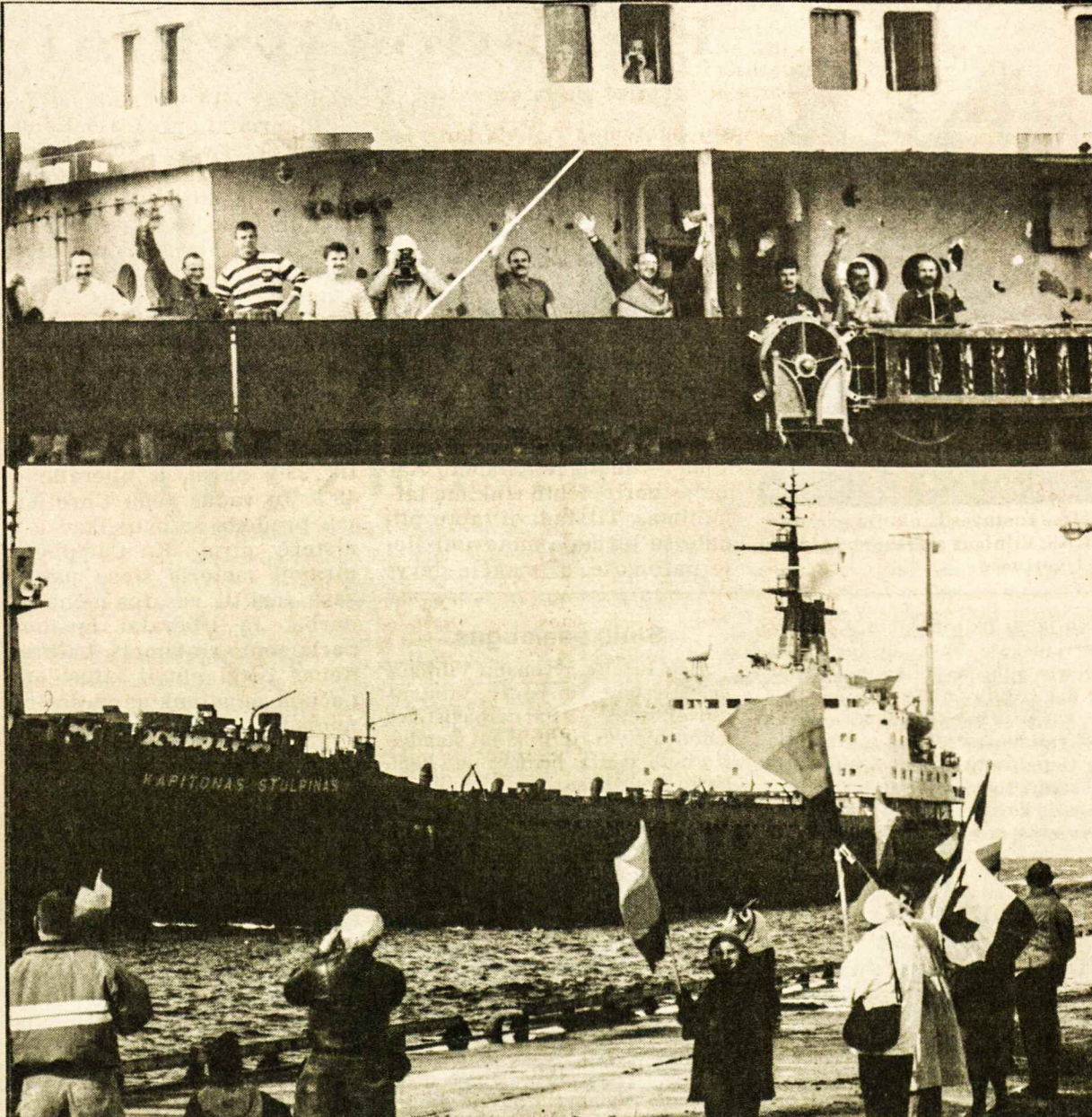
Miegamieji • Prausyklos • Padidinimai ir atnaujinimai • Gyvenamųjų ar verslo patalpų pertvarkymai • Garantuotai geras darbo atlikimas. Jonas Kripas tel. ir faksas 698-2913.

IESKAU 5 dienom rusiškai kalbančios auklės 2 metų vaikui, kurį galėtų gyventi kartu ir atliktų lengvus namų ruošos darbus. Skambinti tel. 764-7150.

PARDUODU namo dalį (90 m kv) Iganolijoje. Yra sodas, suomiška pirtis. Skambinti tel. 635-0783 Toronto.

ATLIEKU stalius, vidaus sienų (drywall), dažymo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemų įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas). Skambinti Algiui tel. 272-8323.

EUROPEAN CATERING Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gerimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 234-0243 arba 605-1883 Toronto.

Hamiltono lietuviai sutiko ir išlydėjo laivo "Kapitonas Stulpinas" įgulą

Nuotr. K. Deksnio

Tarptautinio chorų festivalio "The Joy of Singing" proga "Volungės" choras teiks lietuviškų dainų koncertą "Valandėlė su Volunge" šį ketvirtadienį, birželio mėn. 24 d., 6 v.v. Trinity-St. Paul's centre, 427 Bloor St. West (prie Spadina Ave.). Dėl bilietų (kaina \$8.50) galima teirautis Roy Thomson salės būstinėje, tel. 872-4255. A.N.

Suvalkų krašto lietuvių išeivijos sambūris liepos 1-4 d.d. organizuoja išvyką į "Romuvos" stovyklavietę. Kviečiame visus, mėgstantius aktyvų poilsį gamtoje ir dauginą jūrų laukio. Dėl patiesių informacijų kreiptis į V. Jonušonienę, tel. 536-8194 arba Ireną Paznėkienę, tel. 763-6373.

Kanados 126-tasis gimtadienis Toronte bus paminėtas Rotušės aikštėje liepos 1 d., ketvirtadienį, 10 v.r. iki 4 v.p.p. Programoje: paradas, gimtadienio pyragas, idomūs pasirodymai. Lėjimas nemokamas. Vakarinė programa 7-9 v. Visi kviečiami.

Peel rajono švietimo taryba rengia šią vasarą anglų kalbos kursus suaugusiems įvairiose Bramptono ir Mississaugos miestų vietovėse. Pamokos vyks dienomis ir vakarais. Registracija — birželio 28 ir 29 d.d. Pamokos bus pradėtos liepos 5 d. Dėl daugiau informacijų skambinti tel. 276-6793.

KL Fondas praneša, kad stipendijoms anketas galima gauti KLB raštineje (Prisikėlimo parapijos patalpose), Lietuvių namų raštineje pas Dana Sysek ir fondo įgaliotinius. Gyvenantys ne Toronte gali kreiptis į fondo raštine, 1573 Bloor Str. W. Toronte, Ont. M6P 1A6, bus pasiųsta pašta. Užpildytos anketos turėtų būti grąžintos ir raštine ne vėliau kaip liepos mėn. 31 d.

Kanados miestų institutas (Canadian Urban Institute) ieško kandidato užimti Kanados vedėjo vietą urbanistikos projektui Vilniuje. Norintys užimti šią vietą, yra prašomi atsiųsti generaliniam konsulatui anglų kalba šias žinias: gyvenimo aprašymą, išsilavinimą (miesto planavimo arba architektūros), patirtį atsakomingsose miestų planavimo arba architektūros pareigose. Trukmė šio darbo — nuo 1 iki 2 metų. Atlyginimas — pagal susitarimą. Konsulato adresas: Consulate General of Lithuania, 235 Yorkland Blvd., Suite 502, Willowdale, Ontario M2J 4Y8.

REIKALINGA rusiškai kalbanti vaikui auklė, kuri galėtų gyventi kartu ir atliktų lengvus namų ruošos darbus. Skambinti iki 7 v.v. tel. 660-7000 ir po 7 v.v. tel. 665-1770.

IŠNUOMOJAMAS WASAGOJE vieno miegamo butas su 2 prausyklo. Kaina \$395 mėnesiui. Arti krautuvės ir autobusų sustojimas. Skambinti vakarais tel. (705) 428-2105.

ATOSTOGOS SAULĖTOJ FLORIDOJ. Kambarys ir prausykla, vėsinimas, apšildomas baseinas, pusryčiai — savaitė \$200. Miegamas kambarys, bendra prausykla — savaitė \$150. Arti parduotuvių ir pajūrio. Skambinti arba rašyti: A. Zupkus, 5886 Guest Court, North Fort Myers, FL 33903, USA. Tel. (813) 656-5886.

Paroda "Vilniaus" paviljone

Kiekvienais metais birželio mėnesį Toronte rengiamas įvairių tautybių karavanas, vienos savaitės šventė. Visame mieste privačiose tautybių salėse ruošiamos parodos, tautinė programos, svečiai vaišinami įvairiais valgiais. Karavano mais. Tokių karavanų tautinių salių būna apie 50. Lietuvių karavano vieta Prisikėlimo parapijos salėse pavadinta "Vilniaus" vardu.

Užsukus į Parodų salę, akį patraukia sienose ristiškai kilimai, gobelenai, tautinės juostos, audiniai (10 įvairių gražių išdėstytų spalvingų sijonų), visos Lietuvos rajonų tautiniai drabužiai (pilno ūgio), apie 30 tautiniais drabužiais apmėtyti lėlių, Vilniaus verbos, gretimai kanklės, šiaudinukai. Ypatingai yra gražūs kilimai, kuriuose atspindi ir tautiniai motyvai.

Parodos metu A. Škemeniū su mažomis staklėmis demonstruoja juostų audimą. S. Pacevičienė padariusi gražius keramikos rodninų. A. Supronas išdrožęs tikrai meniškai kryžius, rankšluostines, koplytstulpius. Reikia pamatyti.

Šiais metais dar gražesni šiaudinukai, kuriuos padarė A. Zanderienė. Išstatyta meniškų margučių, kuriuos margino A. Vaitonienė, O. Taseckienė, L. Nakrošienė. Ant atskiro stalo rodoma didžiulė gintarų kolekcija. Tikrai graži ir labai įdomi lietuviška paroda, kuri galėtų atstovauti Lietuvai bet kuriame pasaulio krašte. Už visą šią parodą tenka dėkoti Lietuvių tautodailės instituto Toronto skyriaus narems: A. Kazanavičienėi, H. Lasienei, J. Macijauskienei, F. Mackelienei, L. Nakrošienei, S. Pacevičienei, L. Sendžikienei, Z. Stravinskienei, A. Škemeniui, O. Taseckienei, A. Zanderienei, A. Zarembaitei, A. Supronui, o didžiausia padėka priklauso skyriaus pirmininkei Aldonai Vaitonienei. V. Matulaitis

KZR ROOFING

Dengiamo ir taisome stogus. Skambinti Kazimierui tel. 604-3992 Toronte

GĖLĖS

PARUOŠIAME gėles įvairioms progoms: vestuvėms, laidotuviams ir t.t. Skambinti Valei Siminkevičienei tel. 761-9131.

PARDUODAMAS grynas bičių medus. Kreiptis pas bitininką J. Noriką (didesnius kiekius pristatų į namus) tel. 389-8179. Taip pat galima gauti Anapilio knygyne.

KILIMŲ IR BALDŲ VALYMAS EURO CLEAN

Greitas patarnavimas, prieinamos kainos, dezinfekcija ir "Stainguard".

SKAMBINKITE VIDMANTUI ŠILININKUI
TEL. 456-0717 ARBA 402-7976

MONTREALQue

KL B Montrealio apylinkės valdyba birželio 13 d. Aušros Vartų šventovėje paminėjo sibirinius tremimus. Dalyvavo lietuviai, latviai ir estai. Keturių merginų, pasipuošusių savais tautiniais drabužiais atnešė vainiką žuvusiems Sibiro taigose pagerbti ir jį padėjo prie altoriaus.

Ekumeninėse pamaldose dalyvavo estų Šv. Jono evangelikų-liuteronų parapijos klebonas kun. H. Laaneots, latvių Šv. Trejybės evangelikų-liuteronų parapijos klebonas kun. G. Huns ir AV parapijos kun. S. Šileika. Kiekvienas pasimeldė savąja kalba. Kun. S. Šileika pasakė pamokslą anglų kalba Sibiro tremimų tema. Po

maldu AV parapijos choras, įsijungus visiems dalyviams, sugiedojo visų trijų tautų himnus.

Sekė religinis koncertas. Pirma dalyje muz. Stephanie Peika fleita atliko kelis klasikinius dalykus. Antroje dalyje ypatingai gerai pasirodė mūsų AV parapijos choras ir atliko kelis religinius kūrinius. Labai graudžiai nuskambėjo giesmė "Marija, Marija" pritariant vargonams. Po minėjimo visi buvo pakviesti į AV parapijos salę pabendrauti prie kavos ir pyragaičių.

A.a. Stasys Umbrasas mirė, sulaukęs 73 m. amžiaus. Liūdesyje liko dukterė ir sūnus. Palaidotas iš Šv. Kazimiero šventovės. N.B.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC

Namai - Automobiliai - Prekyba - Atsakomybė
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7
Tel. 722-3545 FAX 722-3546
JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B. DONNA SVRAKA, A.I.B.
PETRAS ADAMONIS, C.I.B. Res. 256-5355
Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasiteiravimas neįpareigoja apsidrausti.

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8
Tel. 766-5827; 766-5830

Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard
VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS — virš \$29,000,000 REZERVAS — virš 2 milijonų.

MOKA UŽ:

Certifikatus 1 m. —	5.75%	Taupymo — special.	2.25%
Certifikatus 2 m.	6.25%	Taupymo — su gyv. dr.	1.50%
Term. indėlius:		Taupymo — kasdienines	1.75%
1 metų	5.00%	Einamos sąsk.	1.50%
180 d. - 364 d.	4.50%	RRIF-RRSP — 1 m.term.	6.00%
120 d. - 179 d.	4.50%	RRIF-RRSP — 2 m.term.	6.25%
60 d. - 119 d.	4.50%	RRIF — RRSP — taup.	2.00%
30 d. - 59 d.	3.00%		

IMA UŽ:

Nekiln. turto nuo 7.25%, asmenines — nuo 7.00%

Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniais	9.00- 3.00	10- 2
Antr., treč.	9.00- 3.00	—
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	3.00- 7.00
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00- 6.00

VALHALLA TRAVEL

Kelionių biuras siūlo skrydžius į

VILNIŲ

CANADA 3000

NAUJA **ORO LINIJA** NAUJA

Bilieto kaina asmeniui nuo **\$824**

Skrydžiai nuo gegužės iki pabaigos rugsėjo
Išskrendama kiekvieną penktadienį. Grįžtama kiekvieną šeštadienį.

Skambinkite: Anita arba Birgit (416) 737-0300
Tolimo nuotolio — 1-800-265-0459

Ontario registracijos nr. 4131462

Supažindiname su nauja **MAGIC BOX** sąvoka. Tai ekonomiškiausias ir veiksmingiausias būdas pristatyti jūsų siuntinius į **LIETUVĄ**.

Mes jums parūpinsime beveik 3 kub. pėdų dėžę **MAGIC BOX**, kurią jūs galėsite talpinti kiek norėsite ir jums kainuos

TIK \$6 už kub. pėdą pilus **\$11** pristatymas.

Bet kokių skaičiaus siuntinių pristatymas į namus tuo pačiu adresu iki 50 kg ..... **\$11.**

MAGIC BOX yra gaunama nemokamai. Mes iš jūsų paprašysime \$1 užstatą, kurį paskui grąžinsime. Klientams, gyvenantiems Jane-Dufferin-Dundas ir Lakeshore gatvių rajone, turime dar vieną malonų patarnavimą — mes atvešime jums į namus **MAGIC BOX** ir paimsime jau paruoštą nemokamai.

Jums reikės tik paskambinti

POLIMEX

Toronto: 141 Roncevalles Ave., tel. 537-7914
Mississauga: 3615 Dixie Rd., Unit 11, tel. 238-6683
Scarborough: 3482 Lawrence Ave., tel. 439-7132